

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Executive MBA)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

της ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ Ι. ΒΟΓΙΑΤΖΗ

ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε. :
ΕΥΚΑΙΡΙΑ Ή ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΙΣ
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ;

Επιβλέπων καθηγητής: ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2003

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 1.1 ΟΡΙΣΜΟΙ
- 1.2. ΘΕΜΑ ΠΡΟΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ
- 1.3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
- 1.4. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- 2.1. ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΕΣ
- 2.2. ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
- 2.3. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

- 3.1. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
- 3.2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
 - 3.2.1. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
 - 3.2.2. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
 - 3.2.3. ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
 - 3.2.4. ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ
 - 3.2.5. ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ
 - 3.2.6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
- 3.3. ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- 3.4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
 - 3.4.1. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ
 - 3.4.2. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
 - 3.4.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
- 3.5. ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
 - 3.5.1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
 - 3.5.2. ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΑ
 - 3.5.3. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- 3.6. ΥΠΟΔΟΜΕΣ – ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ/ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
 - 3.6.1. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
 - 3.6.2. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
 - 3.6.3. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ– ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
- 3.7. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
 - 3.7.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ
 - 3.7.2. ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
 - 3.7.2.α. Κίνητρα της Ουγγρικής Κυβέρνησης
 - 3.7.2.β. Κίνητρα από Άλλους Φορείς
 - 3.7.3. ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
 - 3.7.4. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
 - 3.7.5. ΕΓΧΩΡΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ
 - 3.7.6. ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
 - 3.7.6.α. Ανώνυμες Εταιρείες – Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης
 - 3.7.6.β. Ομόρρυθμες και Ετερόρρυθμες Εταιρείες
 - 3.7.6.γ. Υποκαταστήματα και Εμπορικά Γραφεία Αντιπροσωπειών
 - 3.7.7. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
- 3.8. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
 - 3.8.1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ
 - 3.8.2.ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ
 - 3.8.3. ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
 - 3.8.4. ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
 - 3.8.5. ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ
 - 3.8.6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ
- 3.9. ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
 - 3.9.1. ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ
 - 3.9.2. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
 - 3.9.2.α. ΝΟΜΟΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

3.9.2.β. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

3.9.2.β.1. Ανώνυμες Εταιρείες

3.9.2.β.2. Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης

3.9.2.γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

3.9.2.γ.1. Βασικοί Φόροι

3.9.2.γ.2. Λοιποί Φόροι

3.9.2.δ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

3.10 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ - ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

3.10.1. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ

3.10.2. ΔΑΣΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

3.10.3. ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ

3.10.4. ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΖΩΝΕΣ

3.10.5. ΕΞΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

3.10.6. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

3.11. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

3.11.1. ΓΕΝΙΚΑ

3.11.2. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ Ε.Ε.

3.11.3. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΕΛΛΑΔΑ

3.12. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ

4.1. ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

4.2. ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ

4.3. ΔΙΚΤΥΟ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ-ΔΙΑΝΟΜΕΙΣ)

4.4. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΙ

Στην παρούσα εργασία, με τον όρο «εξοπλισμός μαζικής εστίασης», αναφερόμενος και ως «επαγγελματικός εξοπλισμός», καθώς και με τον όρο «επαγγελματικές συσκευές μαζικής εστίασης», εννοείται το σύνολο των συσκευών και μηχανών που εξοπλίζει τους χώρους της μαζικής εστίασης, δηλαδή τις κουζίνες των εστιατορίων, των ξενοδοχείων, των νοσοκομείων, των στρατοπέδων και λοιπών χώρων σίτισης μεγάλου αριθμού ατόμων καθώς και τις καφετέριες, τα bar, τα κυλικεία, τα αναψυκτήρια κ.λ.π. Πρόκειται για τις μηχανές και συσκευές (ηλεκτρικές, υγραερίου, ουδέτερες) που χρησιμοποιούνται, κυρίως, κατά την προετοιμασία εδεσμάτων και ροφημάτων αλλά και για την συντήρηση των τροφίμων και την διαχείριση των επιτραπέζιων σκευών.

Μερικές από τις επαγγελματικές συσκευές που περιλαμβάνει ο όρος αυτός είναι οι εξής:

- Καταψύκτες (μπαούλα), βιτρίνες ποτών, βιτρίνες παγωτού.
- Ψυγεία ανοξείδωτης κατασκευής (θάλαμοι, πάγκοι, βιτρίνες)
- Ανοξείδωτες κατασκευές (τραπέζια εργασίας, πάγκους εργασίας, ερμάρια ουδέτερα, θερμοερμάρια) (συνήθως αποτελούν συμπλήρωμα της γκάμας των ψυγείων ανοξείδωτης κατασκευής και παράγονται από τους ίδιους κατασκευαστές)
- Μίξερ, πολυκοπτικά τροφών, αλλαντοκοπτικά, κρεατομηχανές, ζυμωτήρια.
- Φούρνοι, κουζίνες, φριτέζες, πλατώ και σχάρες ψησίματος, βραστήρες
- Συσκευές ψησίματος γύρου, συσκευές ψησίματος πουλερικών (κοτοπουλιέρες)
- Τοστιέρες, συσκευές για παρασκευή hot-dog, φρυγανιέρες, σαλαμάνδρες (μικρές συσκευές με αντιστάσεις για το ζέσταμα σάντουιτς ή μερίδων φαγητού).

- Πλυντήρια πιάτων, ποτηριών και σκευών
- Μηχανές παραγωγής πάγου (παγοκύβων ή τρίμματος)
- Μηχανές παρασκευής καφέ (espresso, φίλτρου και παραδοσιακές χόβολες).
- Πορτοκαλοστήφτες, αποχυμωτές, blenders, αναδευτήρες (φραπιέρες).

Το κύριο υλικό κατασκευής όλων σχεδόν των προαναφερόμενων συσκευών είναι ο ανοξείδωτος χάλυβας που χρησιμοποιείται για λόγους υγιεινής. Κύρια εξαίρεση αποτελεί η πρώτη κατηγορία (Καταψύκτες (μπαούλα), βιτρίνες ποτών, βιτρίνες παγωτού), όπου το κύριο υλικό που χρησιμοποιείται για την κατασκευή δεν είναι ο ανοξείδωτος χάλυβας αλλά η πλαστικοποιημένη λαμαρίνα.

Στην καθημερινότητα της αγοράς, ο όρος «επαγγελματικός εξοπλισμός» χρησιμοποιείται αρκετά διευρυμένος και από άλλους κλάδους περιλαμβάνοντας κάθε είδους εξοπλισμό, από επίπλωση καταστημάτων εστίασης και ξενοδοχείων, ράφια καταστημάτων διαφόρου τύπου, επιτραπέζια σκευή (ποτήρια, πιάτα, κατσαρόλες κλπ) μέχρι και οτιδήποτε χρησιμοποιείται σε επαγγελματικούς χώρους.

Στην αγγλική γλώσσα (όπως και στην ιταλική) οι αντίστοιχοι όροι χρησιμοποιούνται με μεγαλύτερη εξειδίκευση αντικατοπτρίζοντας και την εξειδίκευση όσων ασχολούνται με την κάθε υποκατηγορία. Έτσι, για παράδειγμα, ο όρος “catering equipment” αναφέρεται κυρίως σε εξοπλισμό κουζίνας, όπου συνήθως δεν συμπεριλαμβάνονται τα ψυγεία για τα οποία χρησιμοποιείται ο όρος “commercial refrigerators”, ενώ για «ελαφρύτερο» εξοπλισμό που χρησιμοποιείται σε bar και αναψυκτήρια χρησιμοποιείται ο όρος “commercial bar equipment”. Ήδη η χρήση του όρου “equipment” που αναφέρεται σε μηχανήματα αποκλείει την διευρυμένη χρήση του αντίστοιχου όρου «εξοπλισμός» της ελληνικής γλώσσας.

1.2. ΘΕΜΑ ΠΡΟΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ

Ο κλάδος του επαγγελματικού εξοπλισμού μαζικής εστίασης εμφανίζει τα τελευταία χρόνια δυναμική ανάπτυξη. Η εγχώρια παραγωγή έχει σημειώσει αλματώδη πρόοδο και αναβαθμίστηκε ποιοτικά, ειδικά μετά την καθιέρωση της σήμανσης CE και της συμμόρφωσης στους κανόνες ασφαλείας του κοινοτικού

δικαίου, καθιστώντας τα ελληνικά προϊόντα του κλάδου αυτού ιδιαίτερα ανταγωνιστικά, τουλάχιστον στο θέμα της ποιότητας κατασκευής. Οι έλληνες κατασκευαστές κερδίζουν συνεχώς τις εντυπώσεις και ανταγωνίζονται ισότιμα με άλλους ευρωπαίους κατασκευαστές στις διεθνείς αγορές.

Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ειδικά, η ένταξη των Χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (ΧΚΑΕ) έχει προκαλέσει πολλούς προβληματισμούς για τις συνέπειες που μπορεί να επιφέρει στην πορεία των ελληνικών εξαγωγών, γενικά.

Οι θετικές επιπτώσεις θα προέλθουν, κυρίως, από τις σημαντικές ευκαιρίες που δημιουργούνται λόγω της άρσης των εισαγωγικών δασμών. Ωστόσο, η πιθανότητα ενεργοποίησης του «μοντέλου της βαρύτητας» που ισχύει στο διεθνές εμπόριο πιθανόν να προκαλέσει προβλήματα στην πορεία των ελληνικών εξαγωγών όχι μόνο στις ΧΚΑΕ αλλά και στις όμορες προς αυτές χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το μοντέλο αυτό προβλέπει ότι, το διμερές εμπόριο μεταξύ των χωρών αναπτύσσεται περισσότερο με τις γειτονικές χώρες και αυτές που έχουν ανεπτυγμένες οικονομίες, με υψηλό, μάλιστα, βαθμό διεθνοποίησης. Συνεπώς, είναι ορατή η απειλή της υποκατάστασης μέρους των ελληνικών εξαγωγών προς την Αυστρία και την Γερμανία από προϊόντα προερχόμενα από τις ΧΚΑΕ.

Η Ελλάδα δύναται να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που θα παρουσιασθούν από το φαινόμενο της δημιουργίας εμπορίου (trade creation) μέσω της παροχής ανταγωνιστικών προϊόντων σε σχετικά χαμηλές τιμές. Άλλωστε η χώρα μας διαθέτει μια σχετικά ανταγωνιστική, σε ότι αφορά το κόστος, παραγωγική δομή.

Ωστόσο, η σταδιακή αύξηση του βαθμού ευημερίας των ΧΚΑΕ θα οδηγήσει σε σταδιακή «απαξίωση» τα ελληνικά προϊόντα και οι τοπικοί καταναλωτές αναμένεται να στραφούν σε ακριβότερα προϊόντα, καλύτερης ποιότητας και μείγματος μάρκετινγκ τα οποία θα ανταποκρίνονται στις μελλοντικές ανάγκες για status και κοινωνική ανάδειξη.

Πέραν αυτού, η συνολική ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων είναι περιορισμένη σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες όπως καταδεικνύεται από την ανάλυση του Δείκτη Αποκαλυπτόμενου Συγκριτικού Πλεονεκτήματος στην σχετική μελέτη του Συνδέσμου Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδας για την διεύρυνση της

Ε.Ε. Σε ότι αφορά την προκύπτουσα ανταγωνιστικότητα, βάσει μισθών, των προϊόντων που προέρχονται από τις ΧΚΑΕ θα πρέπει να τονισθεί ότι, μέχρι σήμερα οι μισθοί στις χώρες αυτές αποτελούν μέρος μόνο των αντίστοιχων της Ε.Ε. Παράλληλα, η παραγωγικότητα στις ΧΚΑΕ είναι επίσης χαμηλότερη από αυτή της Ε.Ε.

Το πιθανό πλεονέκτημα των χαμηλών μισθών και των ελαφρά υποτιμημένων νομισμάτων στις ΧΚΑΕ αντισταθμίζεται από το ποιοτικό χάσμα μεταξύ των “δυτικών” και των “ανατολικών” προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων και των θεμάτων μάρκετινγκ, συσκευασίας, παράδοσης, *service* μετά την πώληση). Βέβαια, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι, το ποιοτικό χάσμα μεταξύ της πλειοψηφίας των ελληνικών προϊόντων και των αντίστοιχων των ΧΚΑΕ δεν είναι αισθητά μεγάλο κυρίως σε σχέση με τα θέματα μάρκετινγκ κ.λ.π.

Ειδικότερα για τον κλάδο του εξοπλισμού μαζικής εστίασης οι επιπτώσεις φαίνεται αρχικά να είναι μάλλον αρνητικές. Ο κύριος λόγος είναι η επέκταση της Γερμανίας και της Αυστρίας στις υπό ένταξη χώρες, που θα μπορούσε δυνητικά να οδηγήσει στην δημιουργία «νέων» προϊόντων με υψηλές προδιαγραφές και χαμηλότερο κόστος, που θα μπορούσαν να κατασκευάζονται τοπικά είτε με συμφωνία παραγωγής είτε με άμεσες ξένες επενδύσεις επιχειρήσεων των χωρών αυτών. Η Γερμανία, ειδικότερα, θεωρείται παραδοσιακά, ότι κατέχει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον χώρο των μηχανών και συσκευών με υψηλή ποιότητα κατασκευής και υψηλή ασφάλεια χρήσης. Σε συνδυασμό με το χαμηλό κόστος παραγωγής και υλικών που φαίνεται ότι μπορούν να προσφέρουν οι υπό ένταξη χώρες της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης διαμορφώνει ένα απειλητικό κλίμα για τους Έλληνες κατασκευαστές – εξαγωγείς επαγγελματικού εξοπλισμού.

Οι κυριότερες υπό ένταξη χώρες που αποτελούν δυνητικούς ανταγωνιστές για τον συγκεκριμένο κλάδο είναι βασικά τρεις: η Πολωνία, η Τσεχία και η Ουγγαρία. Η περίπτωση της Ουγγαρίας επλέχθηκε λόγω της γεωγραφικής της θέσης, της θετικής της στάσης απέναντι σε ξένες επιχειρήσεις, της αναπτυσσόμενης τουριστικής της ανάπτυξης και του υψηλού, σχετικά, βιοτικού της επιπέδου. Ειδικά οι δύο τελευταίοι λόγοι αποτελούν σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης του κλάδου μαζικής εστίασης

(ξενοδοχεία, εστιατόρια, καφέ, κέντρα νυχτερινής διασκέδασης) και συνεπώς και του σχετικού εξοπλισμού.

Στην Ελλάδα, η απουσία ενδοχώρας εντός Ε.Ε. και η δυσχερής σύνδεσή της με την υπόλοιπη Κεντρική, Δυτική και Ανατολική Ευρώπη δημιουργεί πληθώρα προβλημάτων στους έλληνες εξαγωγείς, με σημαντικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων. Για το λόγο αυτό, η Ουγγαρία, λόγω της γεωγραφικής της θέσης και της ελκυστικότητας που ασκεί σε πολλούς διεθνείς επενδυτές, παρουσιάζεται, δυνητικά, ως μία πολύ καλή βάση για την δημιουργία διαμετακομιστικού κέντρου για την σύνδεση της κεντρικής, της δυτικής Ευρώπης και των Βαλκανίων με τις υπόλοιπες ανατολικές χώρες (Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, Ρωσία, Ουκρανία, Λευκορωσία, Εσθονία, Λιθουανία)

Οι προαναφερόμενοι προβληματισμοί σε συνδυασμό με την μακρόχρονη εμπειρία της γράφουσας στο διεθνές εμπόριο του εξοπλισμού μαζικής εστίασης οδήγησε στην έρευνα αγοράς της Ουγγαρίας για τον συγκεκριμένο κλάδο, την διερεύνηση των επιπτώσεων της ένταξης της Ουγγαρίας στην Ε.Ε. και τον τρόπο εκμετάλλευσης των ευκαιριών και αντιμετώπισης των απειλών που παρουσιάζονται από την εξέλιξη αυτή.

1.3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Για την ολοκλήρωση της παρούσας ερευνητικής εργασίας ακολουθήθηκαν τα εξής βήματα :

ΒΗΜΑ 1: Ορισμός του προβλήματος και των αντικειμένων της έρευνας

Ο ορισμός τους προβλήματος εντοπίστηκε στο ερώτημα που αποτελεί και τον τίτλο της εργασίας: « Η ένταξη της Ουγγαρίας στην Ε.Ε. αποτελεί ευκαιρία ή απειλή για τους Έλληνες εξαγωγείς εξοπλισμού μαζικής εστίασης;». Αναλυτικά, τα ειδικότερα αντικείμενα της έρευνας αποτέλεσαν τα εξής ερωτήματα:

- 1) Αποτελεί η Ουγγαρία μια ελκυστική αγορά για τον κλάδο του εξοπλισμού επαγγελματικής εστίασης;
- 2) Διαθέτει η Ουγγαρία εγχώρια παραγωγή επαγγελματικού εξοπλισμού μαζικής εστίασης (είτε από Ούγγρους είτε από ξένους επενδυτές) που θα

μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό διεθνή ανταγωνιστή της ελληνικής παραγωγής, ειδικά στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

- 3) Θα μπορούσε η Ουγγαρία να καταστεί διαμετακομιστικό κέντρο για την εξυπηρέτηση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και των χωρών της Βαλτικής (Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, Ρωσία, Ουκρανία, Λευκορωσία, Εσθονία, Λιθουανία);
- 4) Ευνοείται μία άμεση ξένη επένδυση των Ελλήνων κατασκευαστών εξοπλισμού μαζικής εστίασης στην Ουγγαρία, που θα εξυπηρετεί την χώρα και θα λειτουργεί διαμετακομιστικά για τις λοιπές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης ; Αν ναι, με ποια μορφή;

ΒΗΜΑ 2: Σχεδιασμός της έρευνας:

Για να απαντηθούν τα παραπάνω ερωτήματα και να γίνει μία αποτίμηση της σημερινής κατάστασης στην Ουγγαρία που θα οδηγήσει στο τελικό πόρισμα της έρευνας, αποφασίστηκε η διερεύνηση των εξής θεμάτων:

- 1) Καταγραφή των Ελλήνων κατασκευαστών επαγγελματικού εξοπλισμού και της διεθνούς δραστηριοποίησής τους, έτσι ώστε να διερευνηθεί η δυναμική τους, η εμπειρία τους και η ανταγωνιστικότητά τους σε διεθνές επίπεδο.
- 2) Ανάλυση του περιβάλλοντος της Ουγγαρίας, καθώς οι παράγοντες που διαμορφώνουν το περιβάλλον της εκάστοτε ξένης χώρας-στόχου και επηρεάζουν σημαντικά τις αντίστοιχες αγορές, μπορεί να διαφέρουν δραματικά από αυτούς της χώρας καταγωγής της κάθε επιχείρησης. Οι παράγοντες που αναλύονται στην παρούσα εργασία είναι, κατά κύριο λόγο, αυτοί που συνήθως προτείνονται από τη διεθνή βιβλιογραφία σε θέματα μάρκετινγκ και διεθνοποίησης επιχειρήσεων, με εκτεταμένη αναφορά σε κάποιες υποκατηγορίες μερικών παραγόντων που παρουσιάζουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο θέμα. Αναλυτικά, οι παράγοντες που εξετάζονται είναι οι εξής:
 - α) το φυσικό περιβάλλον με γενικά γεωγραφικά στοιχεία ως πρώτη εξοικείωση με την χώρα και παροχή των βασικών γνώσεων για την Ουγγαρία, την γεωγραφική της θέση, το κλίμα της και την μορφολογία της.

β) το κοινωνικό περιβάλλον με πληροφορίες που επηρεάζουν την κατανάλωση και διαμορφώνουν την ζήτηση σε προϊόντα εξοπλισμού μαζικής εστίασης, όπως, στοιχεία δημογραφικά, κοινωνικά, πληροφορίες για το σύστημα υγείας και τις διατροφικές συνήθειες, ενώ αναφέρονται και θέματα εκπαίδευσης και εργατικού δυναμικού που πρέπει να εξεταστούν επιπρόσθετα για την περίπτωση της υλοποίησης άμεσης ξένης επένδυσης στην χώρα.

γ) το πολιτικό περιβάλλον, καθώς οι κυβερνήσεις επιβάλλουν νόμους και εφαρμόζουν ή ενθαρρύνουν πολιτικές που μπορεί να διευκολύνουν ή να περιορίζουν σημαντικά τις διεθνείς συναλλαγές αλλά και τις άμεσες ξένες επενδύσεις στην κάθε χώρα.

δ) το οικονομικό περιβάλλον με μακροοικονομικά στοιχεία που δίνουν πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση της χώρας και την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών και των επιχειρήσεων της, το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της και την κατανομή των εισοδημάτων, με ειδική μνεία για τον τουρισμό, επειδή αυτός ο τομέας της οικονομίας επηρεάζει άμεσα την ζήτηση για προϊόντα εξοπλισμού μαζικής εστίασης.

ε) οι υποδομές της χώρας σε θέματα βιομηχανικών υποδομών: βιομηχανία, ενέργεια και μεταλλουργία, καθώς τα μέταλλα (χάλυβας, αλουμίνιο, χαλκός) αποτελούν την βασική πρώτη ύλη στον κλάδο του επαγγελματικού εξοπλισμού. Η εξέταση των υποδομών αυτών μπορεί να μας δώσει πληροφορίες για την κατάσταση και τις προοπτικές παραγωγής εξοπλισμού μαζικής εστίασης εγχώρια.

στ) οι υποδομές της χώρας σε θέματα μεταφορών και τηλεπικοινωνιών αλλά και περιγραφή του τεχνολογικού περιβάλλοντος γενικά. Τα θέματα αυτά έχουν ιδιαίτερη σημασία και για την επιλογή της χώρας ως διαμετακομιστικό κέντρο για την εξυπηρέτηση άλλων χωρών.

η) το επιχειρηματικό περιβάλλον, όπου παρουσιάζονται θέματα που αφορούν τις εγχώριες και ξένες επιχειρήσεις και τον τρόπο οργάνωσής τους

θ) ο τραπεζικός τομέας, που επιλέχθηκε να παρουσιαστεί σε ειδική ενότητα λόγω του εξέχοντα ρόλου που συνήθως κατέχει τόσο στις διεθνείς και εγχώριες

συναλλαγές όσο και στην ίδρυση και λειτουργία εγχώριων και ξένων επιχειρήσεων

ι) το νομικό περιβάλλον, με ιδιαίτερη αναφορά σε θέματα που αφορούν τις ξένες επιχειρήσεις, είτε έμμεσα στην συνεργασία τους με εγχώριες επιχειρήσεις είτε άμεσα για την δημιουργία επενδύσεων στην Ουγγαρία. Τέτοια θέματα είναι η νομοθεσία εταιρειών, η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, η φορολογική νομοθεσία και η περιβαλλοντική νομοθεσία, που αφορά ιδιαίτερα τον κλάδο που εξετάζεται στην έρευνα αυτή καθώς χρησιμοποιούνται υλικά που σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, όπως χαλκός, φρέον και λοιποί χλωροφθοράνθρακες, χάλυβας, αλουμίνιο και λοιπά ανακυκλώσιμα υλικά, υλικά συσκευασίας κλπ.

κ) οι διεθνείς συμφωνίες της Ουγγαρίας και ειδικά θέματα διεθνούς εμπορίου, με αναφορά στο δασμολογικό και τελωνειακό καθεστώς της χώρας, την κυκλοφορία του συναλλάγματος, και τις εξαγωγικές διευκολύνσεις προς τις εγχώριες επιχειρήσεις, ώστε να εκτιμηθεί ο βαθμός δυσχέρειας ή διευκόλυνσης του εισαγωγικού και εξαγωγικού εμπορίου της χώρας.

λ) οι εμπορικές σχέσεις της Ουγγαρίας με την Ε.Ε. και την Ελλάδα γενικά, αλλά και ειδικά σε τομείς που περιλαμβάνουν και τον κλάδο του επαγγελματικού εξοπλισμού, ώστε να καταγραφεί η τάση των διεθνών συνεργασιών των ουγγρικών επιχειρήσεων και ο βαθμός διεξόδου των ανταγωνιστριών χωρών για τον συγκεκριμένο κλάδο στην Ουγγαρία.

3) Διερεύνηση του κλάδου του επαγγελματικού εξοπλισμού στην Ουγγαρία με ανάλυση του ανταγωνισμού (καταγραφή εγχώριων και διεθνών κατασκευαστών) και των δικτύων διανομής (καταγραφή δυνητικών πελατών)

ΒΗΜΑ 3: Συλλογή πληροφοριών

Για τις ενότητες που περιλαμβάνονται στην ανάλυση περιβάλλοντος της Ουγγαρίας (Κεφάλαιο 3) και την εισαγωγή (Κεφάλαιο 1), η συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών βασίστηκε κυρίως σε δευτερογενή στοιχεία (σχετική βιβλιογραφία, δημοσιευμένες μελέτες και εκθέσεις, στατιστικά στοιχεία κλπ). Για τα κεφάλαια 2 και 4 που αναφέρονται στον κλάδο του εξοπλισμού μαζικής εστίασης

στην Ελλάδα και την Ουγγαρία αντίστοιχα, η συλλογή στοιχείων βασίστηκε κυρίως σε πρωτογενή στοιχεία που προήλθαν από έρευνα πεδίου (με δομημένο ερωτηματολόγιο), προσωπική παρατήρηση, συνεντεύξεις με Έλληνες και Ούγγρους επιχειρηματίες επαγγελματικού εξοπλισμού (διανομείς, εισαγωγείς, κατασκευαστές), συναντήσεις με εκπροσώπους φορέων στην Ουγγαρία και με στελέχη του γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της ελληνικής πρεσβείας στην Βουδαπέστη. Για τον σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στην χώρα και επίσκεψη σε τοπική κλαδική έκθεση εξοπλισμού μαζικής εστίασης (HOVENTA, Οκτώβριος 2002)

ΒΗΜΑ 4: Ανάλυση και καταγραφή των πληροφοριών

Επιλογή των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν, αξιολόγηση τους και συγκρότηση σε κείμενο.

ΒΗΜΑ 5: Τελικά συμπεράσματα και προτάσεις

Καταγραφή πορισμάτων, εξαγωγή συμπερασμάτων και υποβολή προτάσεων γύρω από τα θέματα της έρευνας με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν και καταγράφηκαν.

Ειδικά για τον τελευταίο μέρος της εργασίας όπου περιλαμβάνονται τα τελικά συμπεράσματα και οι προτάσεις προς τους Έλληνες εξαγωγείς εξοπλισμού μαζικής εστίασης, το υποκειμενικό στοιχείο των προσωπικών εντυπώσεων από την επαφή με την Ουγγαρία και της προσωπικής εμπειρίας και γνώσης της ελληνικής και διεθνούς αγοράς επαγγελματικού εξοπλισμού αποκτά σημαντική βαρύτητα καθώς είναι πιθανόν να φιλτράρει υποκειμενικά και να επηρεάζει την ερμηνεία των πρωτογενών και δευτερογενών στοιχείων.

1.4. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους βοήθησαν στην συγγραφή της παρούσας εργασίας παρέχοντας χρήσιμες πληροφορίες, υποδείξεις αλλά και κατανόηση και στήριξη.

Ευχαριστώ ιδιαίτερα τον κύριο Κώστα Φλουρή του γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της Ελληνικής Πρεσβείας στην Βουδαπέστη, για τις πολύτιμες πληροφορίες και το υλικό που μου παρείχε καθώς και για τον πολύτιμο χρόνο του που μου παραχώρησε.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τον κύριο Σταματόπουλο, γραμματέα του Ελληνο-Ουγγρικού Επιμελητηρίου στην Βουδαπέστη και διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας MAVA KFT, για τις σημαντικές πληροφορίες που μου παρείχε.

Ευχαριστώ, επίσης, τους ιδιοκτήτες και τα στελέχη τόσο των ουγγρικών εταιρειών επαγγελματικού εξοπλισμού όσο και των ελλήνων κατασκευαστών για τις πληροφορίες που μου παρείχαν και που μου εμπιστεύθηκαν.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Ιωάννη Χατζηδημητρίου για τις πολύτιμες υποδείξεις του, την κατανόησή του, τον επαγγελματισμό του και την άψογη συνεργασία.

Και σίγουρα οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στους ανθρώπους του στενού μου περιβάλλοντος για την κατανόηση, την βοήθεια και την στήριξη που μου παρείχανε όχι μόνο στο στάδιο της διπλωματικής εργασίας αλλά και στην διάρκεια των δύο ετών των «όψιμων» μεταπτυχιακών μου σπουδών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.1. ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΕΣ

Όπως αναφέρθηκε και στο προηγούμενο κεφάλαιο, ο κλάδος του επαγγελματικού εξοπλισμού μαζικής εστίασης εμφανίζει τα τελευταία χρόνια δυναμική ανάπτυξη. Ειδικά την τελευταία δεκαετία, μετά την αυστηρότερη επιβολή της συμμόρφωσης στους κανόνες ασφαλείας του κοινοτικού δικαίου (πιστοποίηση CE) και τον αυξανόμενο ανταγωνισμό από τους ιταλούς, κυρίως, κατασκευαστές και στην εγχώρια αγορά, οι έλληνες κατασκευαστές προχώρησαν σε σημαντικές επενδύσεις τόσο σε κτιριακό και μηχανολογικό εξοπλισμό, όσο και σε σχεδιασμό και πιστοποίηση των κατασκευών τους. Σήμερα αρκετοί έλληνες κατασκευαστές επαγγελματικού εξοπλισμού διαθέτουν πιστοποιήσεις από οργανισμούς διεθνούς κύρους (TUV, BUREAU VERITAS, ΕΛΟΤ κλπ), προϊόντα υψηλής ποιότητας και αυξημένη παραγωγική δυνατότητα.

Παρακάτω παρατίθεται πίνακας με μερικούς από τους σημαντικότερους και γνωστότερους έλληνες κατασκευαστές από όλη την Ελλάδα. Πέρα, όμως, από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται παρακάτω, υπάρχει επίσης σημαντικός αριθμός κατασκευαστών μικρότερου μεγέθους ή εμβέλειας, οι οποίοι δραστηριοποιούνται τοπικά σε πάρα πολλές πόλεις της Ελλάδας με κύριο αντικείμενο την κατασκευή επαγγελματικών ψυγείων και ανοξείδωτου εξοπλισμού και στοχεύοντας στην τοπική αγορά είτε με προϊόντα χαμηλού κόστους είτε με την παραγωγή ειδικών κατασκευών κατόπιν παραγγελίας. Χαρακτηριστικά αναφέρω ότι ο αριθμός των τοπικών αυτών κατασκευαστών στην περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας υπολογίζεται να υπερβαίνει τις 50 επιχειρήσεις.

Ακολουθεί ενδεικτικός κατάλογος ελλήνων κατασκευαστών που δραστηριοποιούνται πανελλαδικά.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΕΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΔΡΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
1	Δημήτριος Αϊβαζίδης & ΣΙΑ Ο.Ε. "DIMELOX"	Θεσσαλονίκη	Ζυμωτήρια - Μίξερ
2	ALFA FRIGOR A.E.	Θεσσαλονίκη	Ψυγεία-Καταψύκτες
3	N.Ανδρικόπουλος-Γ.Τριανταφύλλου- N.Μερκούρης Ο.Ε.	Πειραιάς	Κρεατομηχανές-Πριόνια- Πατατοκαθαριστές-Πολυκουζίνες
4	Βόμβας Κωνσταντίνος & Κ. Ο.Ε.	Κοζάνη	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
5	Βισβάρδης Α.Ε.	Πάτρα	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
6	Γιαννούδη Άλμα	Θεσσαλονίκη	Εξοπλισμοί καταστημάτων
7	"GINOX" Ν.Γκινής - Α.Γκινίδης Ο.Ε.	Αιγίνιο Πιερίας	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
8	ΑΦΟΙ Γρηγορίου Α.Ε. "ΔΟΜΗ"	Ν.Σάντα Κιλκίς	Κατασκευή επαγγελματικών ψυγείων Ράφια Καταστημάτων
9	Διακουμάκος Ιωάννης Ε.Π.Ε.	Αθήνα	Μηχανές παραδοσιακού καφέ
10	ΕΛΒΙΟΜΕΞ Ε.Π.Ε. ALFA	Ασπρόπυργος, Αττικής	Επαγγελματικά πλυντήρια πιάτων
11	ΗΛΕΚΤΡΟΜΕΤΑΛ Ε.Π.Ε.	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
12	ΙΝΟΜΑΚ Α.Β.Ε.Ε.	Κορωπί Αττικής	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
13	ΙΝΟΧ - ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.	Αθήνα	Ανοξειδωτες κατασκευές
14	Κιοσιδής Ιωάννης "JOHNNY"	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή επαγγελματικών συσκευών μπαρ
15	Κουκιανάκης Α. & ΣΙΑ Ο.Ε.	Αχαρνές Αττικής	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
16	CRYSTAL S.A.	Ν.Σάντα Κιλκίς	Βιομηχανία ψυγείων - καταψυκτών
17	Λαζαρίδης Γεώργιος & ΣΙΑ Ε.Β.Ε.Ε. "ΒΗΜΗΤΕΞ"	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
18	MASTER FROST Α.Β.Ε.Ε.	Λαμία	Μηχανές παγοκύβων
19	METAL INOX Α.Ε.	Αθήνα	Μέρη Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
20	Delmac Instruments	Αθήνα	Κατασκευή Ηλεκτρονικών ζυγών
21	Παναρίτης Πέτρος	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
22	Προδανάς Σωτήριος & ΣΙΑ Ο.Ε. "NORTH"	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
23	ΑΦΟΙ Σαρβανίδη Ο.Ε.	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
24	Ν. Σερετίδης Α.Ε.Β.Ε.	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
25	ΑΦΟΙ Τανταλιδη Ο.Ε.	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
26	Υδροψυκτική - Παπαθανασίου Α.Β.Ε.Ε.	Μαρκόπουλο Αττικής	Κατασκευή ψυκτών νερού
27	Ψυκτοθερμική Α.Β.Ε.Ε.	Πάτρα	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
28	Βρεπός Ιωάννης	Αθήνα	Βιοτεχνία Επαγγελματικών Συσκευών
29	Μ.Μιχαηλίδης & ΣΙΑ Ο.Ε.	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή επαγγελματικών συσκευών (τοσπέρες - φριτέζες)

A/A	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΔΡΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
30	Μοραΐτης Νίκος	Αθήνα	Κατασκευή ψυκτών νερού
31	Τεχνική ψύξης θέρμανσης Ε.Π.Ε.	Αθήνα	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
32	"ΤΖΕΘΑΝ" Τζελέπη Χρυσούλα	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή επαγγελματικ. συσκευών (τοστιέρες - φριτέζες)
33	Δ. Δρακουλάκης Α.Β.Ε.Ε.	Αθήνα	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
34	Κ.Μπομπροφλας & ΣΙΑ Ε.Π.Ε.	Αχαρνές Αττικής	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
35	ALUMINOX Α.Β.Ε.Ε.	Κορωπί Αττικής	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
36	Γκανασούλης Γεώργιος	Αθήνα	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
37	ΚΑΟΥΝΗΣ ΚΥΡ. & ΣΙΑ Ο.Ε.	Ασπρόπυργος Αττικής	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
38	Κυπριζιλογλου Χαράλαμπος "Ryan - M"	Πειραιάς	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
39	ΝΤΟΜΟΙΝΟΞ Ε.Π.Ε.	Καματερό Αττικής	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
40	ΞΕΝΕΞ ΣΤΗΛ Α.Ε.	Αυλώνα	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
41	Παπακυριαζή Ευφρ. & Υιοί Ο.Ε.	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
42	POLICOS Α.Ε.	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
43	Τόλης Παντελής	Θεσσαλονίκη	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
44	ΕΞΟΠΛΙΣΤΙΚΗ Ε.Π.Ε.	Ρόδος	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
45	"Εργάνη" Αχιλλέας Βαρακλιώτης	Βόλος	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
46	Κυριακάκη Α.Ε.	Κρήτη	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
47	NORTEN ΑΦΟΙ ΓΚΙΜΠΡΕΞΗ Ο.Ε.	Κατερίνη	Κατασκευή Επαγγελματικών Ψυγείων & Ανοξειδωτου Εξοπλισμού
48	Ρ.Σ.Ι. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ ΑΒΕΕ	Κιλκίς	Κατασκευή Εξοπλισμού Επαγγελματικής Κουζίνας
49	ICE CUBER ΑΦΟΙ ΚΩΤΙΚΑ Ο.Ε.	Θεσσαλονίκη	Μηχανές παγοκύβων
50	FRIGOGLASS Α.Β.Ε.Ε.	Αθήνα	Ψυγεία – Καταψύκτες (όμιλος 3Ε)

2.2. ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Οι κύριοι ανταγωνιστές των ελλήνων εξαγωγέων εξοπλισμού μαζικής εστίασης προέρχονται από την Ιταλία, ενώ και η Ισπανία ισχυροποιεί συνεχώς την θέση της στον κλάδο διεθνώς. Από τις χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης η Τουρκία παραμένει

ο κυριότερος ανταγωνιστής, κυρίως λόγω των χαμηλών τιμών που προσφέρουν οι τούρκοι κατασκευαστές των προϊόντων αυτών.

Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, διεξήχθη έρευνα γύρω από την εξωστρέφεια των ελλήνων κατασκευαστών του κλάδου τον Ιανουάριο του 2003. Η έρευνα αποτελούνταν από σύντομο ερωτηματολόγιο (6 ερωτήσεις) και έγινε άλλοτε τηλεφωνικά και άλλοτε με προσωπικές συναντήσεις σε είκοσι πέντε (25) από τις προαναφερόμενες επιχειρήσεις. Στο σύνολο των είκοσι πέντε (25) επιχειρήσεων που ρωτήθηκαν μόνο μία (1) επιχείρηση δεν απάντησε. Από την έρευνα αυτή προέκυψαν τα εξής αποτελέσματα :

- Μόνο μία (1) επιχείρηση δεν πραγματοποιεί καθόλου εξαγωγές
- Οκτώ (8) επιχειρήσεις εξάγουν το 10- 20% της παραγωγής τους (2002)
- Τέσσερις (4) επιχειρήσεις εξάγουν το 20-30% της παραγωγής τους (2002)
- Οκτώ (8) επιχειρήσεις εξάγουν το 30-40% της παραγωγής τους (2002)
- Τρεις (3) επιχειρήσεις εξάγουν πάνω από το 70% της παραγωγής τους (2002)

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι όλες οι επιχειρήσεις που εξάγουν κάτω από 20% της παραγωγής τους πραγματοποιούν τζίρο μικρότερο από 3 εκατομμύρια ευρώ (1 δις δρχ.), ενώ ο τζίρος όλων των επιχειρήσεων που εξάγουν πάνω από το 70% της παραγωγής τους είναι μεγαλύτερος από τα 3 εκατομμύρια ευρώ (1 δις δρχ.)

Οι κυριότεροι προορισμοί είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου εξάγουν όλες οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα, η Μέση Ανατολή, όπου εξάγουν 12 από τις 24 επιχειρήσεις, οι Αραβικές Χώρες (για 10 επιχειρήσεις) και οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης (επίσης για 10 επιχειρήσεις). Ως μικρότερης σημασίας προορισμοί έχουν επίσης αναφερθεί οι χώρες της Βαλκανικής Χερσονήσου (Αλβανία, Ρουμανία, Βουλγαρία), η Αυστραλία και η Βόρεια Αφρική.

Από τις 24 επιχειρήσεις που απάντησαν οι 11 λαμβάνουν μέρος σε εκθέσεις τους εξωτερικού, εκ των οποίων οι 10 συμμετέχουν σε 2 τουλάχιστον εκθέσεις, και συγκεκριμένα:

- Δύο (2) συμμετέχουν σε εκθέσεις τροφίμων και ποτών του εξωτερικού (Δυτική και Ανατολική Ευρώπη και Βαλκάνια)
- Εννιά (9) συμμετέχουν σε έκθεση επαγγελματικού εξοπλισμού στην Ιταλία (EXPOHOST)

- Επτά (7) συμμετέχουν σε έκθεση επαγγελματικού εξοπλισμού στην Γερμανία (HOGATEC)
- Από μία (1) επιχείρηση συμμετέχει σε εκθέσεις επαγγελματικού εξοπλισμού στην Ισπανία (HOSTELCO) και στην Γαλλία (EQUIPHOTEL) αντίστοιχα.
- Καμία από τις επιχειρήσεις που εξάγουν κάτω από 20 % της παραγωγής τους δεν συμμετέχει σε εκθέσεις τους εξωτερικού, καθώς και μία από τις επιχειρήσεις που εξάγουν πάνω από το 70% της παραγωγής τους.
- Οκτώ (8) από τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε εκθέσεις του εξωτερικού εξάγουν πάνω από το 35% της παραγωγής τους, ενώ οι υπόλοιπες τρεις (3) εξάγουν το 25-30% της παραγωγής τους.

Από τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα. Ο κλάδος υπό εξέταση παρουσιάζει σημαντική εξωστρέφεια καθώς η σχεδόν καθολική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (24 από 25) πραγματοποιεί εξαγωγές, ενώ ένα μεγάλο μερίδιο των επιχειρήσεων που απάντησαν στην έρευνα (11 από 24) ασχολούνται συστηματικά με τις εξαγωγές καθώς εξάγουν πάνω από το 30% του συνολικού κύκλου εργασιών τους. Παρατηρούμε, επίσης, ότι οι μικρές, κυρίως, επιχειρήσεις δεν έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό και οι εξαγωγές τους πραγματοποιούνται περιστασιακά ή και καθόλου, καθώς όλες οι επιχειρήσεις της έρευνας που εξάγουν κάτω από 20% της παραγωγής τους πραγματοποιούν τζίρο μικρότερο από 3 εκατομμύρια ευρώ (1 δις δρχ.). Αντίθετα, οι μεγαλύτερες εταιρείες έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό με αποκορύφωμα τις καθαρά εξαγωγικές επιχειρήσεις οι οποίες εξάγουν πάνω από το 70% της παραγωγής τους και όλες τους (3) πραγματοποιούν συνολικές πωλήσεις άνω των 3 εκατομμυρίων ευρώ (1 δις δρχ.). Στις επιχειρήσεις αυτές, ο σημαντικός όγκος εξαγωγών, προφανώς, αυξάνει τον συνολικό κύκλο εργασιών τους.

Όσον αφορά τους προορισμούς των εξαγωγών, το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί τον κυριότερο πελάτη όλων των εξαγωγικών επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα, υποδηλώνει την υψηλή ανταγωνιστικότητα των ελληνικών κατασκευών σε μία αγορά με ιδιαίτερα υψηλές απαιτήσεις, αυστηρές προδιαγραφές και έντονο ανταγωνισμό από κατασκευαστές άλλων χωρών-μελών. Με το πόρισμα

αυτό καταγράφεται, επίσης, η αντιμετώπιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως ζωτικό χώρο λειτουργίας των ελλήνων κατασκευαστών που την καταστεί και κύρια αγορά στόχο. Παρατηρούμε, ακόμη, την πολύ χαμηλή σημασία των γειτονικών χωρών της Βαλκανικής για τις εξαγωγές των ελληνικών προϊόντων εξοπλισμού μαζικής εστίασης, παρότι θα αναμενόταν μάλλον το αντίθετο, κυρίως λόγω γειννίας και σημαντικού όγκου εμπορικών συναλλαγών των χωρών αυτών με την χώρα μας σε πολλούς άλλους τομείς.

Οι υπόλοιπες σημαντικές αγορές-στόχοι είναι η Ανατολική Ευρώπη, η Τουρκία, η Μέση Ανατολή και οι Αραβικές χώρες οι οποίες παρουσιάζουν ως κοινό χαρακτηριστικό την εγγύτητα στην χώρα μας και την ευκολία πρόσβασης (δίκτυα μεταφορών). Είναι αξιοσημείωτο ότι καμία επιχείρηση που συμμετείχε στην έρευνα δεν πραγματοποιεί συστηματικές εξαγωγές στην Βόρεια Αμερική (ΗΠΑ και Καναδά), προφανώς, λόγω των ειδικών τεχνικών προδιαγραφών (όπως λειτουργία σε ηλεκτρικό δίκτυο 115V, κλπ) και των ειδικών προτύπων υγιεινής και ασφάλειας (UL, NSF) που απαιτούνται για την κυκλοφορία στις χώρες αυτές και απαιτούν σημαντικές αλλαγές στα προϊόντα και υψηλό κόστος πιστοποίησης από αμερικανικούς φορείς.

Σχετικά με τις εκθέσεις του εξωτερικού παρατηρούμε για μία ακόμη φορά την σπουδαιότητα των αγορών των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς όλες οι επιχειρήσεις της έρευνας που συμμετέχουν σε εκθέσεις προτιμούν αυτές που διοργανώνονται σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Παρατηρούμε, επίσης, την μεγάλη σημασία των διεθνών εκθέσεων του εξωτερικού για τις επιχειρήσεις με εξαγωγικό προσανατολισμό καθώς όλες οι επιχειρήσεις με σαφή εξαγωγικό προσανατολισμό (εξαγωγές πάνω από το 25% του τζίρου τους) συμμετέχουν σε εκθέσεις του εξωτερικού. Η μοναδική επιχείρηση της κατηγορίας αυτής, με εξαγωγές πάνω από το 70% του τζίρου της (95%), που δήλωσε ότι δεν συμμετέχει σήμερα σε διεθνείς εκθέσεις έχει συμμετάσχει σε πολλές εκθέσεις του εξωτερικού στο παρελθόν.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ:

1. Πραγματοποιείτε εξαγωγές των προϊόντων που κατασκευάζετε;
2. Τι ποσοστό των συνολικών πωλήσεων του 2002 αποτελούσαν οι εξαγωγές της επιχείρησής σας;
3. Σε ποιες γεωγραφικές περιοχές εξάγετε τα προϊόντα σας;
(Ε.Ε.-Κύπρος, Ανατολική Ευρώπη, Βαλκάνια, Μέση Ανατολή, Αραβικές Χώρες, Β. Αφρική, Ν. Αφρική, Αυστραλία, Β. Αμερική, Ν. Αμερική)
4. Λαμβάνετε μέρος σε εκθέσεις του εξωτερικού;
5. Αν ναι, σε ποιες εκθέσεις του εξωτερικού λαμβάνεται μέρος;
6. Πόσες είναι οι ετήσιες συνολικές πωλήσεις της επιχείρησής σας;

2.3. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι ελληνικές επιχειρήσεις κατασκευής εξοπλισμού μαζικής εστίασης διαθέτουν προϊόντα ευρωπαϊκών προδιαγραφών και ποιότητας, τα οποία και είναι ανταγωνιστικά στις αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου κυρίως δραστηριοποιούνται οι εξαγωγικές επιχειρήσεις του κλάδου. Δεν διαθέτουν, όμως, εκτενή διεθνή εμπειρία καθώς δραστηριοποιούνται διεθνώς με εξαγωγές που συμπληρώνουν την παραγωγή τους η οποία βασικά καλύπτει την εγχώρια ζήτηση. Επιπρόσθετα, η έλλειψη σημαντικής διεθνούς εμπειρίας αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι η κύρια αγορά-στόχος (Ευρωπαϊκή Ένωση) είναι μία αγορά που δεν θεωρείται καθαρά εξαγωγικός προορισμός καθώς πρόκειται για ενοποιημένη αγορά με ομοιόμορφα χαρακτηριστικά και έλλειψη βασικών στοιχείων που χαρακτηρίζουν τις διεθνείς συναλλαγές .

3.1. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η Ουγγαρία βρίσκεται στο κέντρο της Ευρώπης, συνορεύει με την Αυστρία στα βορειοδυτικά σύνορα, την Σλοβενία και Κροατία στα νοτιοδυτικά, την Γιουγκοσλαβία στα νότια, την Ρουμανία στα ανατολικά, την Ουκρανία στα βορειοανατολικά και την Σλοβακία στα βόρεια.

Καλύπτει συνολικά μία έκταση 93.030 τετρ. χιλ. Παρά το μικρό της μέγεθος η Ουγγαρία χωρίζεται σε 19 επαρχίες εκτός της πρωτεύουσας. Λόγω της προετοιμασίας της ένταξης της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκαν 7 οικονομικές περιφέρειες καθώς η κατανομή των πόρων που προορίζονται για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας βασίζεται σε περιφέρειες. Στο τέλος τους παρόντος κεφαλαίου παρατίθεται χάρτης και πίνακας των περιφερειών της χώρας και οι επαρχίες που αυτές περιλαμβάνουν.

Γεωγραφικά υπάρχουν τρεις βασικές περιοχές. Η Παραδουνάβια περιοχή δυτικά του Δούναβη έως τα σύνορα με την Αυστρία όπου καλλιεργούνται διάφορα αγροτικά προϊόντα και υπάρχουν αμπελώνες. Η μεγάλη πεδιάδα ανατολικά του Δούναβη που αποτελεί σχεδόν το ένα τρίτο της χώρας και περιλαμβάνει γόνιμα εδάφη και υδροβιότοπους και οι βόρειοι λόφοι στο βορειοανατολικό μέρος της χώρας κατά μήκος των συνόρων με τη Σλοβακία. Στην περιοχή αυτή εξαιτίας της ύπαρξης των κοιτασμάτων μετάλλων είναι εγκατεστημένες οι περισσότερες μονάδες βαριάς βιομηχανίας της Ουγγαρίας.

Η χώρα είναι κατά τα 2/3 πεδινή με χαμηλούς ορεινούς όγκους στα βόρεια που δεν ξεπερνούν τα 1.015 μέτρα. Διαιρείται από δύο ποταμούς, το Δούναβη μήκους 417χιλ (συνολικό μήκος ποταμού 2.860χιλμ.) και τον παραπόταμό του Τίσας μήκους 598χιλμ. (συνολικό μήκος ποταμού 977χιλμ.). Σχεδόν το ένα τρίτο του συνολικού μήκους του Δούναβη βρίσκεται στο έδαφος της Ουγγαρίας και αποτελεί το βασικό γεωγραφικό της χαρακτηριστικό. Η γη είναι γόνιμη και σχεδόν το 70% του εδάφους της είναι κατάλληλο για καλλιέργειες.

Η μεγαλύτερη λίμνη της Κεντρικής Ευρώπης, η λίμνη Balaton βρίσκεται στην Παραδουνάβια περιοχή. Η λίμνη, συνολικής επιφάνειας 598 τετρ.χλμ., που συχνά αποκαλείται και «ουγγρική θάλασσα», αποτελεί ένα αξιόλογο τουριστικό θέρετρο καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Το κλίμα της είναι βασικά ηπειρωτικό και γενικά ευμετάβλητο με θερμοκρασίες που κυμαίνονται από -10 βαθμούς τον χειμώνα μέχρι 35 βαθμούς Κελσίου το καλοκαίρι. Η μέση ετήσια ηλιοφάνεια είναι πολύ υψηλή, σχεδόν 2.000 ώρες και το καλοκαίρι διαρκεί μέχρι το τέλος Οκτωβρίου. Η μέση ετήσια βροχόπτωση είναι 498 χιλιοστά (Ελλάδα 500 χιλιοστά), ενώ στις ορεινές περιοχές φθάνει τα 800 χιλιοστά και οι περισσότεροι υγροί μήνες είναι ο Φεβρουάριος και ο Μάρτιος.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΕΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Περιφέρεια Κεντρικής Ουγγαρίας (Central Hungary)

Βουδαπέστη (πρωτεύουσα)

Επαρχία Πέστης

Περιφέρεια Δυτική Τρανσδουναβίας (West Transdanubia)

Επαρχία Győr-Moson-Sopron

Επαρχία Vas

Επαρχία Zala

Περιφέρεια Κεντρικής Τρανσδουναβίας (Central Transdunabia)

Επαρχία Fejér

Επαρχία Komárom -Esztergom

Επαρχία Veszprém

Περιφέρεια Νότιας Τρανσδουναβίας (South Transdunabia)

Επαρχία Baranya

Επαρχία Somogy

Επαρχία Tolna

Περιφέρεια Νότιας Πεδιάδας (South Plain)

Επαρχία Bács-Kiskun

Επαρχία Békés

Επαρχία Csongrád

Περιφέρεια Βόρειας Ουγγαρίας (Northern Hungary)

Επαρχία Borsod-Abaúj-Zemplén

Επαρχία Heves

Επαρχία Nógrád

Περιφέρεια Βόρειας Πεδιάδας (Northern Plain)

Επαρχία Hajdú-Bihar

Επαρχία Jász-Nagykun-Szolnok

Επαρχία Szabolcs-Szatmár-Bereg

3.2. ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

3.2.1. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2001, ο πληθυσμός της χώρας ανέρχεται σε 10,2 εκατομμύρια (1/2/2001) και η πυκνότητα είναι 109 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο (Ελλάδα 79 κάτοικοι / τετρ. χλμ.). Επίσης παρουσιάζει μεγάλη ομοιογένεια και συγκεκριμένα το 98% είναι Ούγγροι και μόνο το 2% είναι διάφορες μειονότητες όπως οι Ρόμα (αθίγγανοι), καθώς και γερμανικής, κροατικής,

ρουμάνικης, σλοβάκισης κλπ. προέλευσης. Ανεπίσημες εκτιμήσεις αναφέρουν ότι οι μειονότητες είναι πολύ μεγαλύτερες από τα μεγέθη που έχουν επίσημα καταγραφεί.

Το 45% περίπου του πληθυσμού ζει σε αστικές περιοχές ενώ το 38% σε αγροτικές. Η ηλικιακή δομή του πληθυσμού είναι παρόμοια με αυτή των περισσότερων Ευρωπαϊκών χωρών. Το 18% του πληθυσμού είναι κάτω των 14 χρόνων και το 19,4% άνω των 60 χρόνων.

Μεγαλύτερη πόλη είναι η πρωτεύουσα Βουδαπέστη με 1,8 περίπου εκατομμύρια κατοίκους, σημαντικό διοικητικό, πολιτιστικό, επιστημονικό, εμπορικό, βιομηχανικό και μεταφορικό κέντρο. Ακολουθούν οι πόλεις Ντέμπρεσεν με 211 χιλιάδες κατοίκους, Μίσκολτς με 184 χιλιάδες, Σέγκεντ με 168 χιλιάδες, Πέτς με 162 χιλιάδες, Γκιόρ με 129 χιλιάδες, Νιρεγκίχαζα με 119 χιλιάδες, Κέσκεμετ με 108 χιλιάδες, Σεκεσφεχερβάρ με 106 χιλιάδες κατοίκους κλπ.

Αν και η Ουγγαρία είναι μία μικρή χώρα η κατά κεφαλή κατανάλωση σε δολάρια είναι μεγαλύτερη από ότι σε κάθε άλλη χώρα της περιοχής. Το μεγάλο μέγεθος της παραοικονομίας, που εκτιμάται περίπου στο 30% του ΑΕΠ σημαίνει ότι η αγοραστική δύναμη είναι πολύ μεγαλύτερη από ότι λένε τα επίσημα νούμερα.

Για πολλούς Ούγγρους, η ποιότητα ζωής έχει βελτιωθεί κατά τα προηγούμενα χρόνια, καθώς έχει αυξηθεί κατά πολύ ο αριθμός των τηλεφώνων, εξοχικών και αυτοκινήτων ανά νοικοκυριό. Η πυκνότητα των τηλεφώνων, κύριες γραμμές ανά 100 κατοίκους, έχει υπερδιπλασιαστεί από το 1989 και το ποσοστό ιδιοκτησίας αυτοκινήτου, ανά 1.000 κατοίκους, έχει αυξηθεί κατά ένα τρίτο. Περίπου το 90% του συνόλου των νοικοκυριών διαθέτει τηλεοράσεις, πλυντήρια και ψυγεία.

Παρόλα αυτά όπως και σε άλλες χώρες της περιοχής η μετάβαση της Ουγγαρίας στην οικονομία της αγοράς συνοδεύτηκε από αύξηση του επιπέδου της φτώχειας και από ανισότητα του εισοδήματος. Πολλά νοικοκυριά, υπέστησαν σημαντική επιδείνωση του επιπέδου ζωής τους. Τουλάχιστον το ένα τέταρτο του πληθυσμού ζει κάτω από το όριο της φτώχειας σε σύγκριση με το 15% το 1989. Καθώς η οικονομία της χώρας αρχίζει να ανακάμπτει μειώνεται αργά και ο αριθμός των νοικοκυριών που ζουν μέσα στη φτώχεια.

Ωστόσο, η ανισότητα στα εισοδήματα θα συνεχίσει να είναι μεγάλη. Σήμερα, η αναλογία ανάμεσα στο μικρότερο και μεγαλύτερο εισόδημα είναι περίπου 1:7. Οι

εργαζόμενοι στο Δημόσιο Τομέα και οι συνταξιούχοι θα συνεχίσουν να υστερούν οικονομικά, ενώ τα εισοδήματα των επιχειρηματιών και των ικανών επαγγελματιών θα αυξάνονται με πολύ πιο γρήγορο ρυθμό.

3.2.2. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Αν και το εργατικό δυναμικό της Ουγγαρίας έχει καλή μόρφωση, πολλοί από τους ανέργους είναι ανειδίκευτοι ή ηλικιωμένοι εργάτες, οι οποίοι είναι δύσκολο να διατηρηθούν ή να τοποθετηθούν αλλού. Η επαγγελματική επανεγκατάσταση δεν αποτελεί παράδοση στην Ουγγαρία, όπου δίνεται μεγάλη σημασία στη οικογένεια. Η προσφορά εργασίας για τα επόμενα χρόνια θα είναι μεγαλύτερη στα ανατολικά, μια περιοχή με μεγάλο αριθμό ανεπαρκών κρατικών επιχειρήσεων.

Η προσφορά υπαλλήλων γραφείου είναι περιορισμένη. Οι δυτικές εταιρείες αντιμετωπίζουν προβλήματα στην εύρεση και διατήρηση υπαλλήλων με γνώσεις οικονομικών ή λογιστικής, ανθρωπίνων πόρων, marketing και επεξεργασίας ηλεκτρονικών δεδομένων. Επίσης υπάλληλοι με επιχειρηματικά προσόντα και επάρκεια γνώσης ξένων γλωσσών δεν βρίσκονται εύκολα και απαιτούν αμοιβές πολύ πιο πάνω από το μέσο επίπεδο των μισθών στην Ουγγαρία.

Πολλές ουγγρικές εταιρείες ενθαρρύνουν τα μεσαία και ανώτατα στελέχη τους να πάρουν μαθήματα ξένων γλωσσών, ιδιαίτερα αγγλικών. Σε νεότερους υπαλλήλους γραφείου οι ουγγρικές εταιρείες παρέχουν επιδοτούμενα μαθήματα σε Κολέγια ή Πανεπιστήμια.

Οι ξένες εταιρείες γενικά προσφέρουν εσωτερική κατάρτιση και όχι πρόσβαση σε ανώτατη εκπαίδευση, αν και η τάση τους να υποστηρίξουν τους υπαλλήλους τους να αποκτήσουν MBA ή παρόμοια επαγγελματική κατάρτιση αυξάνει ολοένα και περισσότερο.

Οι εταιρείες συνήθως προσλαμβάνουν διοικητικό προσωπικό από τις αγγελίες στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης καθώς και από τις εταιρείες εξεύρεσης προσωπικού. Η Ουγγαρία έχει ένα δυναμικό επιχειρηματικό τύπο και οι μεγαλύτερες ημερήσιες ή εβδομαδιαίες εφημερίδες συνήθως περιέχουν αγγελίες για διοικητικές, γραμματειακές και άλλων προσόντων, θέσεις. Οι προσωπικές διασυνδέσεις επίσης παίζουν

σημαντικό ρόλο στην πρόσληψη υπαλλήλων σε μία εταιρεία. Η επίσημη ηλικία συνταξιοδότησης είναι σήμερα το 62ο έτος για όλα τα άτομα, ανεξαρτήτου φύλλου.

3.2.3. ΠΑΙΔΕΙΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η χώρα κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών της Κεντρικής Ευρώπης στη διάθεση κονδυλίων του προϋπολογισμού για την εκπαίδευση. Οι Ούγγροι έχουν μία μεγάλη παράδοση στον τομέα αυτό. Τα τελευταία χρόνια η πρωτοβάθμια και η δευτεροβάθμια εκπαίδευση έχουν αποκεντρωθεί. Οι τοπικές κυβερνήσεις είναι υπεύθυνες για περίπου το 96% των μαθητών. Το 1997 σε διαγωνισμούς για παιδιά 13 χρόνων που διεξήχθησαν σε 41 χώρες, οι Ούγγροι πήραν την ενδέκατη θέση στα μαθηματικά και την ένατη στις φυσικές επιστήμες.

Από το 1990 επίσης που μία νομοθετική ρύθμιση επέτρεψε την ίδρυση ιδιωτικών σχολείων και πανεπιστημίων ιδρύθηκαν περίπου 700 – 800 σχολεία, περισσότερα από 30 κολέγια και δύο πανεπιστήμια τα οποία ανήκουν σε ιδιώτες ή στην εκκλησία. Σήμερα τα ιδιωτικά και εκκλησιαστικά σχολεία εκπαιδεύουν σχεδόν το 4% των μαθητών. Όλα τα σχολεία, δημόσια ή ιδιωτικά, πρέπει να αναγνωρίζονται από τα τοπικά συμβούλια. Τα μισά περίπου από τα μη κρατικά σχολεία ανήκουν στην Ρωμαιοκαθολική εκκλησία. Ο μεγαλύτερος αριθμός των υπόλοιπων ιδιωτικών σχολείων στρέφονται προς την επαγγελματική εκπαίδευση, χρηματοδοτούμενα από εταιρείες και από σπουδαστές οι οποίοι καταβάλλουν τα δίδακτρα.

Η στροφή προς μία πρακτική παιδεία είναι παρόμοια με εκείνη που πραγματοποιείται σήμερα από τα εκπαιδευτικά συστήματα της Δυτικής Ευρώπης. Η Παγκόσμια Τράπεζα έχει χορηγήσει δάνεια για την υποστήριξη της ανάπτυξης επαγγελματικών σχολών και το 1998 χορήγησε δάνειο ύψους 150 εκατομ. δολαρίων ΗΠΑ για την βελτίωση του ανώτερου εκπαιδευτικού συστήματος της Ουγγαρίας.

Η Ουγγαρία ελπίζει να δημιουργήσει επαγγελματίες οι οποίοι να ανταγωνιστούν αυτούς των άλλων κρατών της περιοχής, δίδοντας έμφαση στην αποφοίτηση περισσότερων δικηγόρων, γλωσσομαθών, στελεχών επιχειρήσεων και ειδικών στην τεχνολογία. Στα πλαίσια αυτά αναμένεται να αυξηθεί βαθμιαία ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα. Η αναλογία των ιδιωτικών σχολείων και πανεπιστημίων, προς το παρόν είναι

γύρω στο 5% των ιδρυμάτων αυτών, θα μπορούσε όμως να φθάσει το 10% τα αμέσως επόμενα χρόνια.

3.2.4. ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΓΕΙΑΣ

Όπως και στο εκπαιδευτικό σύστημα έτσι και στο σύστημα υγείας η Ουγγαρία συνδυάζει το κρατικό σύστημα υγείας και το ιδιωτικό. Οι βασικές υγειονομικές υπηρεσίες παρέχονται μέσω του Εθνικού Ταμείου Υγείας, το οποίο αποτελεί μέρος του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Στο κρατικό σύστημα υγείας, οι γιατροί των δήμων παρέχουν τις βασικές υγειονομικές υπηρεσίες και παραπέμπουν σε ειδικούς. Όλες οι υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της νοσοκομειακής περίθαλψης, παρέχονται δωρεάν.

Το φιλοδώρημα των γιατρών στο κρατικό σύστημα είναι κάτι το συνηθισμένο, ιδιαίτερα για την παροχή προηγμένων υπηρεσιών όπως οι εγχειρήσεις. Επιπλέον, οι γιατροί μπορούν να ασκήσουν στο ελεύθερο χρόνο τους ιδιωτικό επάγγελμα.

Η αναλογία των γιατρών ανά 10.000 πολίτες είναι υψηλότερη στην Ουγγαρία από το μέσο όρο της Ευρώπης, όμως υπάρχει έλλειψη παθολόγων ή επαγγελματιών για τη δημόσια υγιεινή καθώς οι περισσότεροι γιατροί προτιμούν να δουλεύουν στα νοσοκομεία με κάποια ειδικότητα.

Το ουγγρικό σύστημα υγείας έχει μακρά ιστορία παραμέλησης και κακοδιαχείρισης. Το 1985, π.χ. η Ουγγαρία είχε μόνο τρεις αξονικούς τομογράφους και έως το τέλος του 1996 είχε 51. Εκτός όμως από τα εξειδικευμένα μηχανήματα υπάρχει έλλειψη βασικών ιατρικών οργάνων.

3.2.5. ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΣΥΝΗΘΕΙΕΣ

Λάτρεις του φαγητού οι Ούγγροι έχουν αλλάξει ελάχιστα τις διατροφικές τους συνήθειες κατά τα τελευταία δέκα χρόνια. Έχει όμως αυξηθεί το μερίδιο των κατεργασμένων και εισαγόμενων τροφίμων στις αγορές τους, λόγω της διαφήμισης και της εμφάνισης των σούπερ μάρκετ.

Το παραδοσιακό ουγγρικό φαγητό – σούπες, πατάτες, πουλερικά και φρούτα – παραμένουν τα αγαπημένα στοιχεία της ουγγρικής διατροφής. Μόνο λίγα τρόφιμα έχουν αλλάξει. Το μεταλλικό νερό, το μαύρο ψωμί και τα ανθρακούχα αναψυκτικά

παρουσίασαν αύξηση της δημοτικότητάς τους, ενώ το λευκό ψωμί και η σόδα μειώση. Η μπύρα προτιμάται σήμερα από το 27% των Ούγγρων ενώ μόνο το 12% προτιμά τα οινοπνευματώδη ποτά και το λικέρ.

Ο μέσος Ούγγρος τρώει τέσσερις φορές την ημέρα. Περίπου το 70% τρώει ένα καλό μεσημεριανό ως κύριο γεύμα, αλλά η συνήθεια αυτή αρχίζει να παρακμάζει προς χάριν ενός καλού δείπνου το βράδυ. Αν και τα εστιατόρια ευημερούν στην Ουγγαρία, το 51% των Ούγγρων δεν πηγαίνει ποτέ έξω για φαγητό. Οι κάτοικοι της Βουδαπέστης συχνάζουν περισσότερο στα εστιατόρια, ενώ το 67% των κατοίκων της βόρειας Ουγγαρίας δεν απολαμβάνει ποτέ μια νύχτα στην πόλη.

Ακολουθεί πίνακας με τα πλέον δημοφιλή τρόφιμα στην Ουγγαρία:

ΤΑ ΠΛΕΟΝ ΔΗΜΟΦΙΛΗ ΤΡΟΦΙΜΑ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ (Κατάταξη με ανώτατο όριο το 1.000)	
Παραδοσιακές σούπες	912
Πατάτες	912
Πουλερικά	908
Φρούτα	905
Λαχανικά	871
Λευκό ψωμί	799
Τσάι	798
Αυγά	791
Σαλάτες	798
Χοιρινό	778
Γάλα	758
Ζυμαρικά	756

Τυρί	752
Ρύζι	704
Καφές	704
Επεξεργασμένο κρέας	685
Κέικ και είδη ζαχαροπλαστικής	647
Ψάρια	645
Χυμοί φρούτων	601

Πηγή: Gfk Hungaria Market Research

Οι Ούγγροι κατακλύζονται από διαφημιστικές εκστρατείες που έχουν ως στόχο να μειώσουν τα υψηλά ποσοστά καρδιακών παθήσεων και αλκοολισμού, αλλά μόνο ελάχιστοι ακολουθούν τις συμβουλές αυτές. Η τιμή ενός προϊόντος αποτελεί ακόμη τον πιο σημαντικό παράγοντα για την αγορά του. Παρόλα αυτά τα φρέσκα λαχανικά αντικαθιστούν με αργό ρυθμό τις πίκλες στην ουγγρική διατροφή. Επίσης, το χοιρινό – από τις αγαπημένες τροφές του έθνους – χάνει τη δημοτικότητά του έναντι των πουλερικών, ειδικά της γαλοπούλας. Η αλλαγή αυτή, όμως, προκλήθηκε μάλλον λόγω των οικονομικών δυσχερειών και των πανευρωπαϊκών διατροφικών σκανδάλων και όχι λόγω της θρεπτικής της αξίας.

Οι διατροφικές προτιμήσεις μπορεί να είναι προσκολλημένες στην παράδοση, αλλά οι Ούγγροι προτιμούν όλο και πιο πολύ τα κατεργασμένα τρόφιμα σε σύγκριση με τα ακατέργαστα, ιδιαίτερα όσον αφορά το κρέας και τα γαλακτοκομικά. Οι πωλήσεις του μη συσκευασμένου κρέατος και γάλακτος έχουν μειωθεί, μια και έχουν επικρατήσει τα κατεργασμένα κρέατα, γιαούρτια και τυριά. Η κατανάλωση του γιαουρτιού, π.χ. έχει διπλασιαστεί κατά τα τελευταία χρόνια ενώ η ετήσια κατανάλωση γάλακτος έχει πέσει από τα 90 λίτρα κατά κεφαλή στη δεκαετία του 1980 στα 60 λίτρα το 1996. Η βιομηχανία δέχθηκε μεγάλο πλήγμα όταν κόπηκαν οι

μεγάλες κρατικές επιδοτήσεις για το γάλα και οι εταιρείες αναψυκτικών άρχισαν σκληρό ανταγωνισμό.

Η άνθιση των μεγάλων εμπορικών κέντρων και των σούπερ μάρκετ έχει επίσης επηρεάσει τις αγοραστικές τάσεις. Οι ξένες αλυσίδες επιχειρήσεων που έχουν ιδρυθεί στη χώρα έχουν εισάγει το δυτικό τρόπο διαφήμισης και τα εισαγόμενα προϊόντα. Οι ελκυστικές βιτρίνες ευνοούν τα κατεργασμένα και συσκευασμένα τρόφιμα, ωστόσο, οι Ούγγροι φαίνεται να ικανοποιούνται σε μεγάλο βαθμό με την ποιότητα της εγχώριας παραγωγής.

3.2.6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η περιορισμένη επισκεψιμότητα των εστιατορίων από Ούγγρους σε συνδυασμό με την αφοσίωση τους στην γαστρονομική κουλτούρα της χώρας, εμφανίζει την δυνατότητα ραγδαίας αύξησης του κλάδου της μαζικής εστίασης. Η ένταξη της Ουγγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η αναμενόμενη αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων των κατοίκων φαίνεται ότι θα μπορούσε να δώσει σημαντική ώθηση στην ανάπτυξη του κλάδου.

Ήδη τα χαμηλά ποσοστά ανεργίας στην πόλη της Βουδαπέστης (2,6% για το 2000), όπου συγκεντρώνεται το 20% του συνολικού πληθυσμού της χώρας (περί τα 2 εκατομμύρια κάτοικοι) με υψηλό σχετικά κατά κεφαλή ΑΕΠ (2.159.000 HUF) σε συνδυασμό με την άνοδο του τουρισμού στην πόλη έχει ως αποτέλεσμα την δημιουργία και ευημερία μεγάλου αριθμού εστιατορίων τοπικής και διεθνούς κουζίνας και την συνεχή ανάπτυξη του κλάδου στην Βουδαπέστη και την τουριστική περιοχή της λίμνης Balaton.

Από την άλλη μεριά, οι δημόσιες επενδύσεις που πραγματοποιούνται και αναμένεται να ενταθούν με την ένταξη της χώρας στην Ε.Ε., σε τομείς όπως η δημόσια υγεία, οδηγεί στον εκσυγχρονισμό των νοσοκομείων και την δημιουργία νέων μονάδων. Οι επενδύσεις αυτές συνεπάγονται και ανάπτυξη του κλάδου της μαζικής εστίασης καθώς περιλαμβάνουν και επενδύσεις σε εγκαταστάσεις κουζίνας και ανοξείδωτου εξοπλισμού αλλά και σε εξοπλισμό κυλικείων και λοιπόν κτιρίων μαζικής εστίασης, με σημαντικούς προϋπολογισμούς.

3.3. ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στην Ουγγαρία η δημοκρατία ανακηρύχθηκε το 1989, με ταυτόχρονη καθιέρωση νέου συντάγματος που έθεσε τα θεμέλια της δημοκρατικής διακυβέρνησης της χώρας. Η επίσημη ονομασία της είναι «Ουγγρική Δημοκρατία». Η νομοθετική εξουσία ασκείται από Βουλή με 386 μέλη εκ των οποίων τα 176 εκλέγονται από μονοεδρικές εκλογικές περιφέρειες. Το εκλογικό σύστημα της Ουγγαρίας είναι πανεθνική άμεση ψηφοφορία για όλους τους πολίτες πάνω από 18 χρονών.

Το πολίτευμα της χώρας είναι Προεδρική Δημοκρατία με πρόεδρο τον κ. Φέρεντς Μάντλ. Η εκτελεστική εξουσία ασκείται από την νεοεκλεγείσα κυβέρνηση του Απριλίου 2002, με πρωθυπουργό τον κ. Πήτερ Μέντγκεσι, επικεφαλής κυβερνητικού συνασπισμού δύο κομμάτων: το Ουγγρικό Σοσιαλιστικό Κόμμα (MSZP) και την Ένωση Ελευθέρων Δημοκρατών (SZDSZ). Ο πρόεδρος έχει ελάχιστες εξουσίες στην Ουγγαρία και εκλέγεται για πενταετή θητεία από το κοινοβούλιο. Στο αξίωμά του υπάγεται η αρμοδιότητα για το διορισμό ατόμων σε ορισμένες θέσεις, αλλά πρόκειται για έναν κατεξοχήν τελετουργικό ρόλο.

Η κεντρική κυβέρνηση παραμένει αρκετά ισχυρή. Τόσο η κυβέρνηση ως σύνολο όσο και οι μεμονωμένοι υπουργοί χρησιμοποιούν εντολές και διατάγματα για να εφαρμόσουν την πολιτική τους. Το Υπουργείο Οικονομικών κατέχει ιδιαίτερα σημαντική θέση ανάμεσα στα υπουργεία, με αρμοδιότητα να εγκρίνει σχέδια εξόδων και εσόδων τα οποία υποβάλλει η κυβέρνηση για έγκριση στο κοινοβούλιο.

Διοικητικά, η Ουγγαρία χωρίζεται σε 19 επαρχίες εκτός της πρωτεύουσας, ενώ σύμφωνα με τις επιταγές της ένταξης της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση δημιουργήθηκαν επτά οικονομικές περιφέρειες, οι οποίες, όμως, δεν έχουν διοικητικό ρόλο. Υπάρχουν πάνω από 3.000 τοπικές κυβερνήσεις στην Ουγγαρία, οι οποίες έχουν τοπικά εκλεγμένους αξιωματούχους. Υπάρχει μια ουσιαστική αποκεντροποίηση της εξουσίας, αν και ένα μεγάλο μέρος των προϋπολογισμών των τοπικών κυβερνήσεων προέρχονται από τον γενικό κρατικό προϋπολογισμό. Υπάρχει επίσης αυτοδιοίκηση στις εθνικές μειονότητες.

3.4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

3.4.1. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Η Ουγγαρία είναι μία σχετικά μικρή αγορά, με πληθυσμό που μόλις ξεπερνά τα 10 εκατ. κατοίκους, έχει όμως το μεγαλύτερο ΑΕΠ σε δολάρια μεταξύ των χωρών της περιοχής και είναι μία αναπτυσσόμενη ανοικτή οικονομία. Η οικονομική σταθεροποίηση συνεχίστηκε και φαίνεται ότι βρίσκεται σε μια μακροπρόθεσμη ανάκαμψη μετά από χρόνια υψηλού πληθωρισμού στασιμότητας και οικονομικής αδράνειας. Το πρόγραμμα σταθεροποίησης που άρχισε το 1995 περιελάμβανε νομισματική σταθεροποίηση, περικοπές στις δημόσιες δαπάνες και μείωση της δημόσιας κατανάλωσης και του ελλείμματος.

Η οικονομία της Ουγγαρίας αναπτύχθηκε με ένα ρυθμό της τάξεως του 5,2% το 2000, ενώ η διεθνής οικονομική συγκυρία το 2001 επιβράδυνε το ρυθμό ανάπτυξης στο 4% , και γύρω στο 3,5 – 3,8% (εκτίμηση 12/2002) για το 2002. Η εκτίμηση για το 2003 αναφέρει επιτάχυνση και κυμαίνεται στο 4 –4,5%, στηριζόμενη στις ελπίδες για επενδύσεις και εξαγωγές μετά την ένταξη της χώρας στην Ε.Ε. και την τελική προετοιμασία για την ολοκλήρωση της ένταξης.

Η μείωση του πληθωρισμού ήταν μια από τις κύριες οικονομικές προτεραιότητες της κυβέρνησης. Ο πληθωρισμός εκτιμάται ότι θα πέσει στο 5.7 % στο τέλος του 2002 με παρόμοια πρόβλεψη και για το 2003. Ας σημειωθεί ότι ο πληθωρισμός είχε πέσει θεαματικά από το 31% το 1995, στο 18,4% το 1997. Η ανεργία έπεσε από το 10,6% κατά το 1996 στο 5,7% το 2001. Στη διάρκεια του 2002 σημειώθηκε μικρή αύξηση της ανεργίας (5,9%), η οποία οφειλόταν στην εξασθένηση της εξωτερικής ζήτησης και της κρίσιμης οικονομικής κατάστασης μερικών μικρών μεταποιητικών επιχειρήσεων

Οι κύριοι παράγοντες που επηρέασαν την οικονομική ανάπτυξη της Ουγγαρίας ήταν η σημαντική πραγματική ανατίμηση του Ουγγρικού νομίσματος (Fiorint) κατά 7% (ονομαστική: 1,3%), η ταχεία αύξηση του εργατικού κόστους κατά 10% και η επιβράδυνση των οικονομιών των ευρωπαϊκών χωρών καθώς το 75% της εγχώριας βιομηχανικής παραγωγής κατευθύνεται άμεσα ή έμμεσα κυρίως στην αγορά της Ε.Ε. και ειδικά της Γερμανίας.

Η νέα κυβέρνηση πιθανολογείται ότι δεν θα καταφύγει σε τεχνητά μέσα και εργαλεία τεχνητής αντιμετώπισης του πληθωρισμού, δεν επιθυμεί την ονομαστική ανατίμηση του εθνικού νομίσματος, καθώς και ότι θα μειώσει τις κυβερνητικές παρεμβάσεις σε μικροοικονομικές διεργασίες.

Ως συνέπεια, μάλιστα, της εκπλήρωσης των προεκλογικών υποσχέσεων της κυβέρνησης, η ταχεία αύξηση των εισοδημάτων των νοικοκυριών αναμένεται ότι θα επιταχυνθεί ακόμη περισσότερο. Κατά μέσο όρο, οι μικτές αποδοχές των μισθωτών αναμένονταν να αυξηθούν κατά 17% στο 2002. Η αντίστοιχη αύξηση του 2001 ήταν 18%. Με την ταυτόχρονη αύξηση των λοιπών εισοδημάτων των νοικοκυριών, την αύξηση των συντάξεων και των οικογενειακών επιδομάτων, το πραγματικό κατά κεφαλή εισόδημα των κατοίκων αναμένεται να αυξηθεί κατά 9% περίπου για το 2002 έναντι του 6% το 2001. Η δε κατανάλωση των νοικοκυριών αναμένεται ότι θα αυξηθεί κατά 6% το 2002. Το πραγματικό εισόδημα αναμένεται να αυξηθεί ραγδαίως ειδικά σε νοικοκυριά που ανήκουν στις μεσαίες τάξεις και στις οικονομικά ασθενέστερες του μέσου όρου.

Όσον αφορά τις επενδύσεις, για το έτος 2002 προβλεπόταν πραγματική αύξηση της τάξης του 5% με κύριους μοχλούς ανάπτυξης τον κλάδο της στέγασης και τις γενικές κυβερνητικές επενδύσεις (κεντρικής κυβέρνησης και τοπικής αυτοδιοίκησης συνολικά). Ειδικά για το δεύτερο εξάμηνο του 2002 προβλεπόταν αύξηση και της μεταποιητικής βιομηχανίας. Ο ρυθμός αύξησης της συγκέντρωσης των παγίων αναμένεται ότι θα είναι μεγαλύτερος από τον ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ. Για το 2003 η κυβέρνηση προβλέπει την αύξηση των επενδύσεων στον τομέα των επιχειρήσεων μεταξύ 4 με 6% σε σχέση με το 2003.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οι κύριοι οικονομικοί δείκτες ανά περιφέρεια, καθώς και κάποια μακροοικονομικά στοιχεία για την περιοχή της Βουδαπέστης, όπου είναι εμφανής η σημαντική διαφοροποίηση στην ανάπτυξη των διαφόρων περιφερειών και η συμμετοχή τους στην τελική διαμόρφωση των μακροοικονομικών μεγεθών της χώρας.

Κύριοι οικονομικοί δείκτες ανά περιφέρεια 2000

Περιφέρεια	Βιομηχανική παραγωγή δισεκατ. HUF	Επενδύσεις ανά κάτοικο 1000 HUF	Ανεργία %	Αριθμός επιχειρήσεων σε λειτουργία	Αριθμός ανεγειρόμενων διαμερισμάτων
Κεντρική Ουγγαρία	2 712	363.4	3.3	359 955	7 698
Δυτική Τρανσδουναβία	2 455	212.7	5.0	90 837	2 643
Κεντρική Τρανσδουναβία	2 833	172.5	6.7	94 438	1 851
Νότια Τρανσδουναβία	677	113.9	11.1	84 046	1 851
Νότια Πεδιάδα	868	94.0	9.8	108 349	2 193
Βόρεια Ουγγαρία	1 012	136.9	16.6	84 585	1 722
Βόρεια Πεδιάδα	1 007	89.8	15.2	105 576	3 627
Σύνολο	11 564	197.3	8.7	928 028	21 583

Οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών (Κατά κεφαλήν ΑΕΠ) 1999

Περιφέρεια	Κατά κεφαλήν ΑΕΠ HUF 1000	Κατάταξη	Ποσοστό του εθνικού μέσου όρου	Ποσοστό του μέσου όρου της Ε.Ε.
Κεντρική Ουγγαρία	1 710	1	151	76.0
Δυτική Τρανσδουναβία	1 301	2	115	57.8
Κεντρική Τρανσδουναβία	1 061	3	94	47.2
Νότια Τρανσδουναβία	880	4	78	39.1
Νότια Πεδιάδα	843	5	75	37.5
Βόρεια Ουγγαρία	751	6	66	33.4
Βόρεια Πεδιάδα	726	7	64	32.2
Σύνολο	1 132	-	100	50.3

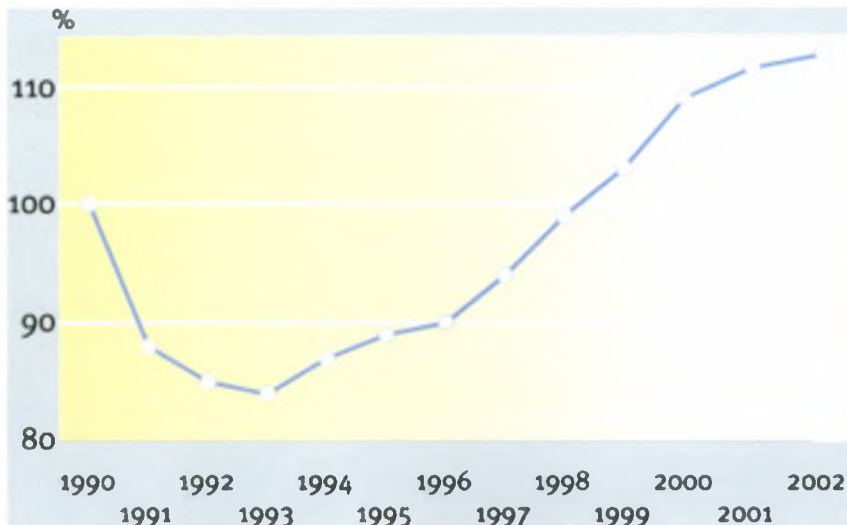
Πηγή: Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία Ουγγαρίας 2001

Περίληπτικά οικονομικά στοιχεία για την Βουδαπέστη 1999-2000

	Μονάδα	1999	2000	Κατάταξη μεταξύ των επαρχιών της χώρας
ΑΕΠ	Δισεκατομ. HUF	3 941	-	1
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	Χιλιάδες HUF	2 159	-	1
Καθαρές αποδοχές	HUF	62 022	69 426	1
Δείκτης καθαρών αποδοχών	%	111.3	112.0	4
Αριθμός ανέργων	Άτομα	27 154	21 300	4
Ποσοστό ανεργίας	%	3.3	2.6	20
Αξία βιομηχανικής παραγωγής	Δισεκατομ. HUF	1 412	1 807	2
Δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής	%	105.4	114.3	9
Δείκτης όγκου του κλάδου των κατασκευών	%	103.6	103.1	11
Εξαγωγές	Χιλιάδες USD	5 402 495	7 142 375	1
Εισαγωγές	Χιλιάδες USD	11 656 414	14 207 64 0	1
Ενεργές οικονομικές επιχειρήσεις	Τεμάχια	254 37 8	266 762	1
Αριθμός ανειγερμένων κατοικιών	Τεμάχια	2 904	3 113	2
Αριθμός καταστημάτων λιανικής	Τεμάχια	25 741	28 411	1

Πηγή: Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία Ουγγαρίας

Η εξέλιξη του ΑΕΠ στην Ουγγαρία την περίοδο 1990-2002

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών της Ουγγαρίας

3.4.2. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο τουρισμός είναι ένας από τους πλέον σημαντικούς τομείς της Ουγγρικής οικονομίας. Συμμετέχει με 10% στο ΑΕΠ και προσφέρει απασχόληση σε περισσότερα από 300.000 άτομα.

Η Βουδαπέστη και η λίμνη Balaton είναι οι κύριοι πόλοι έλξης των τουριστών. Σημαντική κυβερνητική μέριμνα είχε δοθεί στο παρελθόν για την προώθηση συνεδρίων και επισκέψεων στις ιαματικές λουτροπόλεις. Η χώρα έχει επίσης διαιρεθεί σε εννέα τουριστικές περιφέρειες, έχοντας η κάθε μία ένα βαθμό αυτονομίας σε ότι αφορά την προώθηση και την δαπάνη που αυτή κρίνει κατάλληλη, ιδιαίτερα για να βοηθήσει τους επιχειρηματίες να επεκτείνουν τον αγροτικό τουρισμό.

Η Βουδαπέστη φιλοξενεί το σύνολο των ξενοδοχείων πέντε αστέρων της χώρας και το 95% των ξενοδοχείων τεσσάρων αστέρων. Οι επιχειρήσεις ξενοδοχείων και εστιατορίων έχουν σχεδόν πλήρως ιδιωτικοποιηθεί, αν και παραμένουν ακόμη κάποια κατάλοιπα κρατικής ιδιοκτησίας. Το τριών αστέρων Hotel Olympia στη Βουδαπέστη, π.χ. ανήκει στην κρατική εταιρεία χαρτοφυλακίου και πολλές από τις μεγάλες κρατικές ή πρώην κρατικές εταιρείες διαθέτουν τμήμα ξενοδοχείων. Το γεγονός αυτό αποτελεί κατάλοιπο της εποχής κατά την οποία οι εταιρείες παρείχαν τα πάντα στο προσωπικό τους, από παιδικούς σταθμούς έως οργανωμένες διακοπές.

Τα σύγχρονα ξενοδοχεία, ένα συνεδριακό κέντρο και οι χαμηλές τιμές βοήθησαν την Ουγγαρία να γίνει ένα πολύ ελκυστικό μέρος για τη διοργάνωση διεθνών συνεδρίων. Από το 1990 οι επισκέψεις των τουριστών αυξάνονται συνεχώς. Ο όγκος της τουριστικής δραστηριότητας συγκεντρώνεται συνήθως σε μία περίοδο αιχμής δύο μηνών, ενώ επί επτά μήνες τα περισσότερα ξενοδοχεία είναι κλειστά.

Κατά το έτος 2001, σύμφωνα με τα στοιχεία της Κεντρικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ουγγαρίας, οι αφίξεις ξένων τουριστών στην χώρα μειώθηκαν κατά 1,9 % έναντι του προηγούμενου χρόνου, εξ' αιτίας της δυσμενούς συγκυρίας και ανήλθαν στα 30,7 εκατ. άτομα, τοποθετώντας την χώρα στην 14η θέση διεθνώς, ενώ από πλευράς συναλλάγματος στην 38η θέση.

Η εισροή συναλλάγματος το 2001 ξεπέρασε τα 4,4 δις ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 19% έναντι του προηγούμενου έτους και συμβάλλοντας παράλληλα στην κάλυψη κατά 75% του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου και κατ' επέκταση του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Συνολικά, τα έσοδα στον κλάδο του τουρισμού αυξήθηκαν κατά 18%, και οι δαπάνες κατά 23%

Για το έτος 2002, οι επιχειρηματίες του τουριστικού κλάδου ήλπιζαν περισσότερο σε ανάκαμψη του εγχώριου τουρισμού ενώ οι προσδοκίες τους για τον διεθνή τουρισμό ήταν μάλλον μετριοπαθείς, καθώς η πληθώρα των διεθνών διενέξεων και ο κίνδυνος της τρομοκρατίας επηρεάζουν αρνητικά τον τουρισμό γενικώς.

Επιπρόσθετα, η ανατίμηση του ουγγρικού νομίσματος καθιστά την Ουγγαρία ελαφρά ακριβότερο προορισμό για τους ξένους. Από την άλλη πλευρά, η πραγματική ανατίμηση του εθνικού νομίσματος έναντι του ευρώ παρέχει πλεονεκτήματα στους Ούγγρους τουρίστες να μεταβούν στο εξωτερικό. Γενικά για το 2002 η εκτίμηση για το πλεόνασμα του τουρισμού ήταν ότι θα κινηθεί στα ίδια επίπεδα με το προηγούμενο έτος, ενώ δεν αποκλείεται και ελαφρά μείωση.

Παρά το σχετικά μεγάλο αριθμό τουριστών στην χώρα, ωστόσο το τουριστικό συνάλλαγμα είναι ιδιαίτερα χαμηλό, φθάνοντας μόνο τα 140 ευρώ κατά κεφαλή, όταν στην Αυστρία η κατά κεφαλή δαπάνη υπερβαίνει τα 800 ευρώ. Αιτίες η έλλειψη τουριστικής υποδομής και η ανεπαρκής εκμετάλλευση των τουριστικών αξιοθέατων της χώρας. Τις ελλείψεις αυτές αναμένεται να τις καλύψει το νέο εξαετές εθνικό

πρόγραμμα της Ουγγαρίας (2001-2006) γνωστό ως “SZECHENYI PLAN” του οποίου ένας από τους επτά τομείς ανάπτυξης είναι και ο τουρισμός.

Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού αναμένονται εκταμιεύσεις 100 δισεκατομμυρίων φιορινιών με πρόσθετα ιδιωτικά κεφάλαια της τάξης των 200-250 δισεκατομμυρίων φιορινιών. Ξένες εταιρείες εστιάζονται στην ανέγερση μεγάλων ξενοδοχειακών μονάδων (Gresham και New York Palace) ενώ τοπικές επιχειρήσεις έχουν αυξήσει τις επενδύσεις τους σε κάθε τομέα της φιλοξενίας (ξενώνες, πανσιόν, camping κλπ). Επίσης, η τοπική αυτοδιοίκηση εμφανίζεται ως νέος παίκτης στην αγορά αυτή και ειδικότερα στον τουρισμό υγείας (spa resorts κλπ).

3.4.3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το αυξημένο ενδιαφέρον για επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού υποστηριζόμενο από τα κρατικά προγράμματα επιδοτήσεων, υποδεικνύουν σαφή αύξηση της ζήτησης για εξοπλισμό μαζικής εστίασης στην αγορά της Ουγγαρίας και για τα επόμενα τρία με πέντε χρόνια. Επιπρόσθετα, η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης σε συνδυασμό με την ανατίμηση του εθνικού νομίσματος αναμένεται ότι θα οδηγήσει σε αύξηση των εισαγωγών. Ταυτόχρονα, η αύξηση των επενδύσεων των επιχειρήσεων αναμένεται ότι θα οδηγήσει σταδιακά σε αύξηση των εισαγωγών μηχανημάτων και εξοπλισμού.

Στον αντίποδα όμως της παρουσιαζόμενης ευκαιρίας, εμφανίζεται η απειλή του έντονου διεθνούς ανταγωνισμού στην αγορά της Ουγγαρίας, καθώς λόγω της συρρίκνωσης των εσωτερικών και εξωτερικών αγορών της Ε.Ε. η παγκόσμια προσφορά αναμένεται ότι θα μετατοπιστεί σε σχετικά ταχύτερα αναπτυσσόμενες περιοχές όπως η Ουγγαρία.

3.5. ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

3.5.1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Κατά τη διάρκεια της κομμουνιστικής περιόδου κύριο χαρακτηριστικό της βιομηχανικής υποδομής ήταν η ύπαρξη μεγάλων μονάδων ιδιαίτερα στον τομέα της βαριάς βιομηχανίας στον οποίο δόθηκε προτεραιότητα. Μονάδες όπως αυτές του

σιδήρου, του χάλυβα και των μηχανολογικών εφαρμογών που προωθήθηκαν απαιτούσαν σημαντικές εισαγωγές σιδηρομεταλλευμάτων και ενέργειας, ενώ μόνον η βιομηχανία αλουμινίου μπορούσε να βασιστεί στα εγχώρια αποθέματα. Η ελαφρά βιομηχανία και ιδιαίτερα οι κλάδοι της κλωστοϋφαντουργίας, των δερμάτων, των επίπλων, των υαλικών, των ιατρικών εργαλείων και των οικιακών ψυγείων αναπτύχθηκαν επίσης ικανοποιητικά.

Στην αρχή της δεκαετίας του 1990 η βιομηχανική παραγωγή παρουσίασε κάθετη πτώση. Στα τέλη του 1992 ήταν 31% κάτω από το επίπεδο του 1989, ενώ η παραγωγή στην μεταλλουργία και στη βιομηχανία μηχανολογικών εφαρμογών μειώθηκε κατά 60% την περίοδο 1989 – 92. Οι μεγαλύτερες μειώσεις σημειώθηκαν στις βιομηχανίες που συναλλάσσονταν με την COMECON.

Τομείς όπως αυτοί της κατεργασίας τροφίμων και της βιομηχανίας μηχανημάτων όμως δεν επηρεάστηκαν τόσο πολύ και γνώρισαν ιδιαίτερη ανάπτυξη. Η κατασκευή μηχανημάτων και εξοπλισμού αποτελεί τον δεύτερο σε μέγεθος βιομηχανικό τομέα, μετά την επεξεργασία τροφίμων και έχει παρουσιάσει εξαιρετικά υψηλούς δείκτες ανάπτυξης από το 1993 και μετά. Θα πρέπει, όμως, να διευκρινιστεί ότι στον κλάδο μηχανημάτων και εξοπλισμού περιλαμβάνονται κυρίως προϊόντα όπως αυτοκίνητα, βιομηχανικά προϊόντα τηλεπικοινωνιών, ηλεκτρονικά, μηχανήματα για ορυχεία και κατασκευές, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, εξοπλισμός μεταφορών, ηλεκτρικά αυτοκίνητα και μηχανήματα επεξεργασίας καπνού. Οι αυξήσεις στην παραγωγή του κλάδου αυτού ήταν το αποτέλεσμα της ίδρυσης παραγωγικών μονάδων από Δυτικούς επενδυτές του κλάδου στην Ουγγαρία. Εταιρείες όπως η SONY, η TDK, η Nokia, η Philips, η Siemens, η Electrolux (εξαγόρασε την LEHEL), και η General Electric (εξαγόρασε την Tungsram) έχουν κάνει σημαντικές επενδύσεις σε νέες παραγωγικές μονάδες ή σε εξαγορές και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων. Η αυτοκινητοβιομηχανία εξακολουθεί να επεκτείνεται με νέα εργοστάσια, γνωρίζοντας επίσης μία ραγδαία ανάπτυξη. Οι εταιρείες General Motors, Ford, Audi και Suzuki έχουν όλες δραστηριοποιηθεί στην Ουγγαρία, με ένα ευρύ φάσμα μονάδων από την κατασκευή εξαρτημάτων και μηχανών έως την πλήρη συναρμολόγηση αυτοκινήτων.

Αντίθετα η παραγωγή Ουγγρικών παραδοσιακών μηχανημάτων μειώνεται. Οι εγχώριες αυτοκινητοβιομηχανίες από την εποχή της μετάβασης της χώρας στην

ελεύθερη αγορά το 1989 έχουν αρχίσει να παρακμάζουν. Η κρατική εταιρεία κατασκευής λεωφορείων Ikarus, π.χ. που κατασκεύαζε κατά το παρελθόν 10.000 λεωφορεία το χρόνο, σήμερα, παράγει μόνον 2.000. Η Ikarus έχει σημειώσει κάποιες επιτυχίες με πωλήσεις στις χώρες της πρώην COMECON, καθώς επίσης και κλείνοντας συμβόλαια από τις αναπτυσσόμενες χώρες της Αφρικής και της Ασίας. Προς το παρόν, η βιομηχανία αυτοκινήτων εισάγει πολλά από τα αναγκαία για τη συναρμολόγηση στην Ουγγαρία εξαρτήματα από τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης και της Ασίας.

Το ίδιο συμβαίνει και με την εγχώρια βιομηχανία εξοπλισμού μαζικής εστίασης η οποία σημείωσε σημαντική πτώση κατά την τελευταία δεκαετία, με σημαντικές ανακατατάξεις και συρρίκνωση των σπουδαιότερων εταιρειών του κλάδου.

Ένα από τα κληροδοτήματα της πρώην κομμουνιστικής περιόδου ήταν η ανάπτυξη μιας ισχυρής ανεπίσημης οικονομίας ιδιαίτερα στην παραγωγή και διακίνηση βιομηχανικών προϊόντων. Η μαύρη αγορά είναι ιδιαίτερα ισχυρή σε ορισμένα καταναλωτικά προϊόντα. Το 44% του εμπορίου ηλεκτρονικών υπολογιστών και το 33% του εμπορίου σε βίντεο εκτιμάται ότι διεξάγεται μέσω της παραοικονομίας (στοιχεία 1996-1997)

Στον πίνακα που ακολουθεί καταγράφεται το ποσοστό της διακίνησης διαρκών καταναλωτικών προϊόντων μέσω της παραοικονομίας από έρευνα του 1996.

ΑΓΟΡΑ ΔΙΑΡΚΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΑΡΑΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

	% των συνολικών αγορών
Πλυντήρια ρούχων	5,9
Τηλεοράσεις	11,6
Κομπιούτερ	44,4
Βίντεο	33,3
Φούρνοι μικροκυμάτων	5,0
Ραπτομηχανές	50,0

Ηλεκτρικές θερμάστρες	13,6
Έπιπλα	21,0
Καφετιέρες	35,0
Μίξερ χειρός	37,5
Μίξερ	7,7
Τοστιέρες	30,0
Κινητά τηλέφωνα	37,5
Γουόκμαν	22,2
C.D. Players	25,0
Άλλες ηλεκτρικές συσκευές	13,7
Σύνολο	21,6

Πηγή: Boc, Imre & Klauber, Matyas, *The Weight of Black trade Services in the National Economy*, Kopint – Datorg Discussion Paper, November 1996, page 13

3.5.2. ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΑ

Ο τομέας της μεταλλουργίας είναι ο τέταρτος σε μέγεθος βιομηχανικός τομέας της χώρας. Υποφέρει από την έλλειψη σύγχρονης τεχνολογίας, την ανεπάρκεια του εξοπλισμού των μονάδων του, και την απαξίωση. Οι κύριοι κλάδοι του είναι ο χάλυβας και το αλουμίνιο. Η βιομηχανία χάλυβα ήταν η μικρότερη σε μέγεθος, στα πλαίσια της ομάδας των χωρών της COMECON και παραμένει σχετικά ασήμαντη σε σύγκριση με τις αντίστοιχες βιομηχανίες της Πολωνίας και της Σλοβακίας. Η σημαντικότερη μονάδα παραγωγής χάλυβα είναι η κρατική εταιρεία Dunafert, η οποία κατά παράδοση παράγει φύλλα χάλυβα έχει όμως πρόσφατα διαφοροποιήσει την παραγωγή της και σε εξειδικευμένα προϊόντα όπως οι χαλύβδινες κατασκευές και οι ελικοειδείς σωλήνες. Η Dunafert εξάγει περίπου το 60 % της παραγωγής της, κυρίως στη Δυτική Ευρώπη.

Παρά το γεγονός ότι η Ουγγαρία διαθέτει μία πολύ μικρή βάση από πρώτες ύλες, τα μεγάλα αποθέματα βωξίτη στη δυτική Ουγγαρία αποτελούν τα θεμέλια της βιομηχανίας αλουμινίου της χώρας. Η εξόρυξη του βωξίτη και η παραγωγή

αλουμίνια αποτελούσαν κατά το παρελθόν το αντικείμενο μιας επικερδούς εμπορικής συμφωνίας με τη Σοβιετική Ένωση. Μετά το 1989, η σχετική με το αλουμίνιο σύμβαση καταργήθηκε αναγκάζοντας τους Ούγγρους παραγωγούς να ανταγωνιστούν στη διεθνή αγορά. Το 1990, η Ουγγαρία συγχώνευσε όλες τις εταιρείες της που είχαν σχέση με το αλουμίνιο σε ένα συγκρότημα εταιρειών υπό κρατική ιδιοκτησία, με την ονομασία Hungalu και ορισμένες από αυτές πουλήθηκαν στην ιδιωτική Ουγγρική εταιρεία, Magyar Aluminium.

Το ενδιαφέρον των πολυεθνικών εταιρειών για τις βιομηχανίες αλουμινίου ή βωξίτη περιορίζεται γενικά στη χρησιμοποίηση της χώρας ως ενός κέντρου για την περαιτέρω επεξεργασία και τις μεταλλουργικές κατασκευές. Στα πλαίσια αυτά η εταιρεία Alcoa - Kofem (ΗΠΑ) παράγει φύλλα αλουμινίου και πρεσσαριστά προϊόντα στην Ουγγαρία, περισσότερο από το 90% της παραγωγής των οποίων προορίζεται για εξαγωγή. Η ακμάζουσα βιομηχανία αυτοκινήτων της Ουγγαρίας υποκινεί επίσης μία νέα δραστηριότητα μεταλλουργικών κατασκευών, όπως κεφαλές κυλίνδρων για μηχανές αυτοκινήτων και ζάντες αλουμινίου.

3.5.3. ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Η Ουγγαρία είναι φτωχή σε φυσικούς πόρους και αναγκάζεται να εισάγει ενέργεια για την κάλυψη πάνω από το 50% των ενεργειακών της αναγκών. Για τη συμπλήρωση των εγχώριων αναγκών σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο, η Ουγγαρία βασίζονταν κατά παράδοση σε εισαγωγές από την πρώην Σοβιετική Ένωση. Η πρώην εθνική Εταιρεία Πετρελαίου και Φυσικού Αερίου ιδιωτικοποιήθηκε ως MOL AE διατηρώντας την κρατική συμμετοχή σε ποσοστό 25%. Σήμερα είναι η μεγαλύτερη εταιρεία στη χώρα, με δίκτυο 400 περίπου πρατηρίων λιανικής πώλησης.

Στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας η κρατική Ουγγρική Εταιρεία Ηλεκτρισμού ΕΠΕ (MVM) είναι υπεύθυνη για την εισαγωγή, εξαγωγή, χονδρική πώληση και διανομή του ηλεκτρικού ρεύματος που παράγεται από ανεξάρτητους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρισμού και από το κρατικό πυρηνικό εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας. Έξι ξένες εταιρείες αγοράζουν ρεύμα από την MVM και παρέχουν ηλεκτροδότηση σε καταναλωτές με δική τους τιμολόγηση. Μέσα στο 2003 η αγορά

της ηλεκτρικής ενέργειας υποχρεούται σε πλήρη απελευθέρωση σύμφωνα με τις επιταγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3.6. ΥΠΟΔΟΜΕΣ – ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ/ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

3.6.1. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Εξαιτίας της γεωγραφικής της θέσης η Ουγγαρία αποτελεί συγκοινωνιακό κόμβο μεταξύ Ανατολής και Δύσης, Βορρά και Νότου, ενώ προσπαθεί να ενισχύσει τον εμπορικό και διαμετακομιστικό της ρόλο μέσω ενός διαρκώς αναπτυσσόμενου συστήματος μεταφορών. Με το οδικό, σιδηροδρομικό, πλωτό και αεροπορικό της δίκτυο, η Ουγγαρία αποτελεί οργανικό τμήμα της Ευρωπαϊκής δομής. Αρκετοί από τους διαδρόμους μεταφορών του Ελσίνκι διασχίζουν το έδαφος της Ουγγαρίας, όπως φαίνεται και στο σχέδιο που ακολουθεί.

Διάδρομοι Μεταφορών του Ελσίνκι

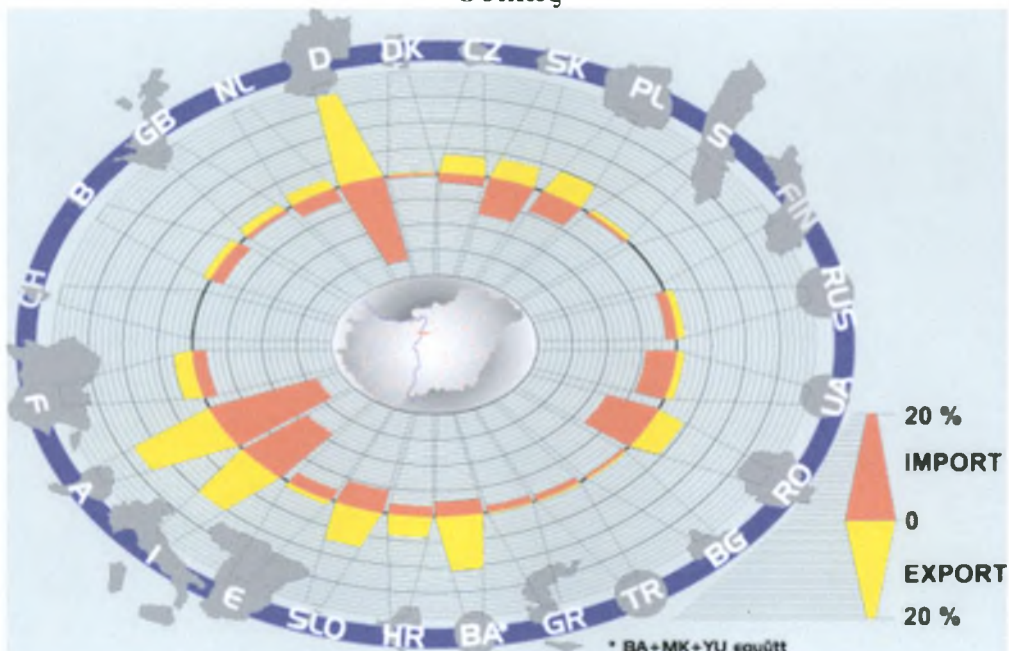
Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών της Ουγγαρίας

Η Ουγγαρία είναι κατεξοχήν χώρα διέλευσης transit. Ένας σημαντικός αριθμός αγαθών που διακινούνται μεταξύ των χωρών της Ευρώπης διασχίζουν την Ουγγαρία. Στους πίνακες που ακολουθούν απεικονίζεται η κατανομή των σημαντικότερων

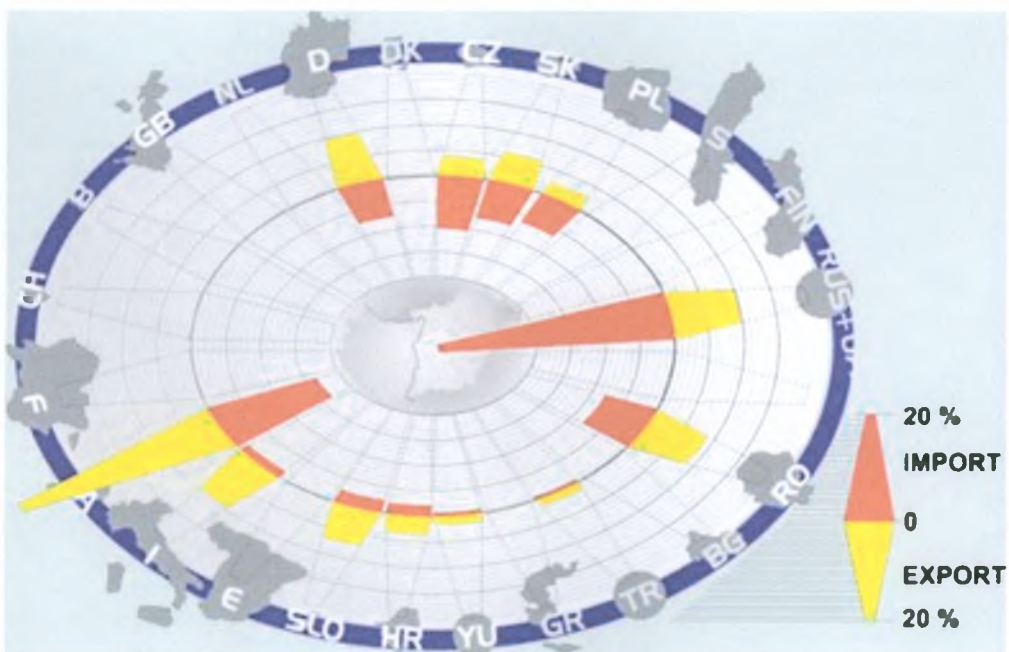
οδικών και σιδηροδρομικών διαμετακομίσεων εισαγωγών και εξαγωγών της Ουγγαρίας

Κατανομή των σημαντικότερων διαμετακομιστικών εξαγωγικών και εισαγωγικών σχέσεων της Ουγγαρίας

Οδικώς

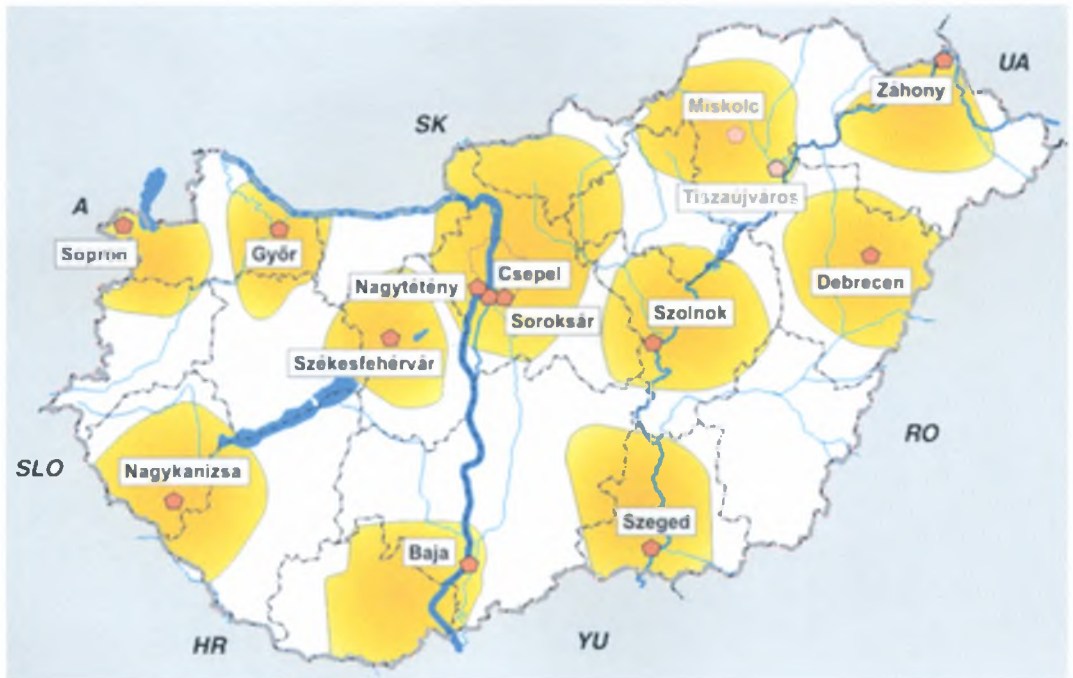
Σιδηροδρομικώς

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών της Ουγγαρίας

Με την ανάπτυξη δικτύων μεταφοράς και κέντρων logistics, η Ουγγαρία αναδεικνύεται σε σημαντικό κέντρο υποδοχής και διανομής αγαθών.

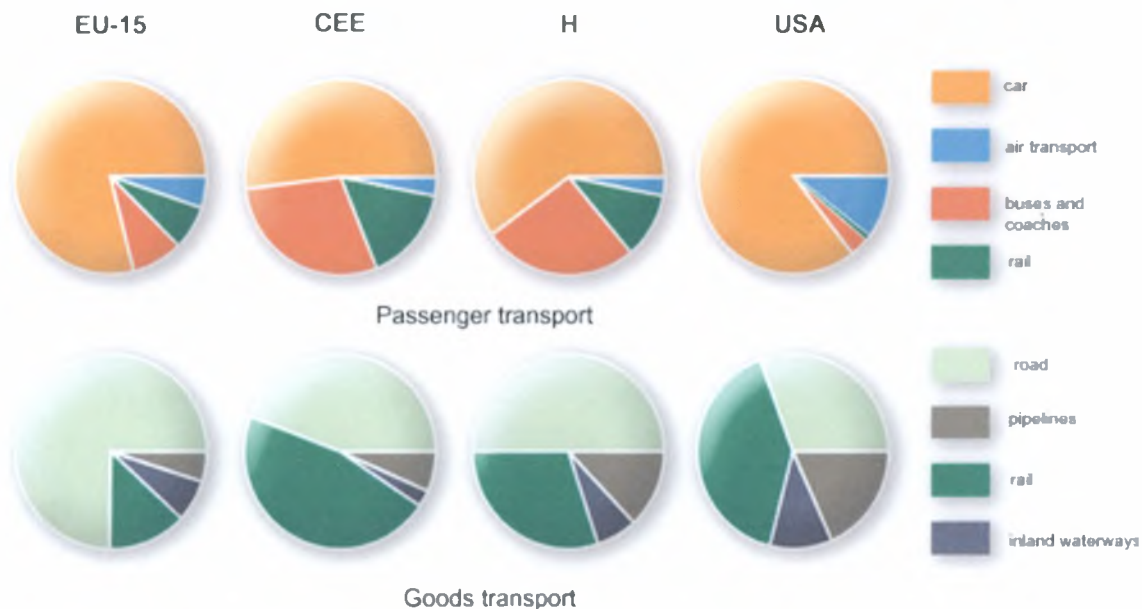
Οι περιοχές που προτείνονται ως κέντρα διανομής στην Ουγγαρία

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών της Ουγγαρίας

Η ανάπτυξη των υποδομών στηρίζεται στις νέες πρακτικές της οικονομίας της αγοράς. Όλες οι διατάξεις που σχετίζονται με τις οδικές μεταφορές, τις ταχυδρομικές υπηρεσίες, τις σιδηροδρομικές, αεροπορικές και ατμοπλοϊκές μεταφορές έχουν εναρμονιστεί με τις Ευρωπαϊκές νόρμες. Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται σύγκριση των τρόπων μεταφοράς επιβατών και αγαθών στην Ουγγαρία (H), την Ευρωπαϊκή Ένωση των 15 (EU-15), την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη (CEE) και τις ΗΠΑ (USA) για το 2000. Αξίζει να σημειωθεί η εκτενής χρήση του σιδηροδρομικού δικτύου για την μεταφορά αγαθών.

Modal Split 2000

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών της Ουγγαρίας

Η Βουδαπέστη αποτελεί τον σημαντικότερο κόμβο των μεταφορών της Ουγγαρίας. Είναι το κέντρο των οδικών και σιδηροδρομικών δικτύων τα οποία επεκτείνονται ακτινωτά γύρω από την πρωτεύουσα. Το λιμάνι Csepel της Βουδαπέστης αποτελεί, επίσης, σημαντικό κέντρο της πλωτής συγκοινωνίας στον Δούναβη και διεθνές σημείο διέλευσης transit. Το Budapest Ferihegy είναι το μόνο διεθνές αεροδρόμιο της χώρας. Με τα έργα επέκτασής αυξάνεται η δυνατότητα εξυπηρέτησης σε 5,5 εκατ. επιβάτες το χρόνο, ενώ ήδη μπορεί να δεχθεί μεγάλα αεροσκάφη εμπορευμάτων(cargo/freight).

Σε αντίθεση με τις αναπτυγμένες συγκοινωνιακές υποδομές της Βουδαπέστης, οι περισσότερες περιοχές της χώρας διαθέτουν μία υποδομή η οποία βρίσκεται 20 - 25 χρόνια πίσω από την ανάλογη υποδομή της Δυτικής Ευρώπης. Η υπάρχουσα υποδομή των μεταφορών αδυνατεί να υποστηρίξει επαρκώς τον συνεχώς αυξανόμενο όγκο μεταφορών οι οποίες διέρχονται από το έδαφός της. Παρότι η κυκλοφορία στις εθνικές οδούς αυξάνεται ραγδαία, τα μεγάλα έργα εκσυγχρονισμού του οδικού δικτύου καθυστερούν σημαντικά.

Το σιδηροδρομικό δίκτυο αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα. Ελάχιστες γραμμές του δικτύου είναι διπλές και ένα μικρό μέρος αυτών έχουν ηλεκτροδοτηθεί. Επιπλέον η μεγάλη πλειοψηφία των επιβατών και τα περισσότερα εμπορεύματα ταξιδεύουν σε πολύ λίγες γραμμές. Η εκτεταμένη ηλεκτροδότηση των γραμμών αποτελεί έναν από τους όρους εισόδου της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αντίθετα, οι αερομεταφορές έχουν αναπτυχθεί με ταχείς ρυθμούς τα τελευταία χρόνια. Το 35% του εθνικού αερομεταφορέα της εταιρείας Malev, είχε αρχικά πουληθεί στην Alitalia και την Simest (Ιταλικές και οι δύο) και κατόπιν ένα άλλο μερίδιο 35% πουλήθηκε σε Ούγγρους επενδυτές. Το Δεκέμβριο του 1997 η Alitalia (Ιταλία), αντιμετωπίζοντας οικονομικά προβλήματα, πούλησε το μερίδιό της στην AirInvest, μία κοινοπραξία δύο Ουγγρικών τραπεζών. Η πώληση, επιβλήθηκε εν μέρει από τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως μέρος της διαδικασίας αναδιάρθρωσης του Ιταλικού αερομεταφορέα.

Η νέα κυβέρνηση αναγνωρίζοντας τα σημαντικά προβλήματα των μεταφορών αλλά και την βαρύτητα τους στην ανάπτυξη της χώρας έθεσε από την αρχή ως βασική προτεραιότητα την αναβάθμισή του συγκοινωνιακού δικτύου. Χαρακτηριστικό της αντιμετώπισης αυτής αποτελεί και η ίδρυση του Υπουργείου Οικονομίας και Μεταφορών (εν συντομία GKM στα ουγγρικά) από την Ουγγρική Εθνοσυνέλευση τον Μάιο του 2002.

Σταθμό στην βελτίωση των μεταφορών στην Ουγγαρία αλλά και στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη γενικότερα, αποτελεί, επίσης, η συμφωνία του Visegrad. Τον Οκτώβριο του 2001 στο Visegrad οι υπουργοί μεταφορών της Τσεχίας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας και της Σλοβακίας υπέγραψαν συμφωνία συνεργασίας στον τομέα των μεταφορών με σκοπό να υποστηρίξουν την ανάπτυξη των οικονομικών και εμπορικών τους σχέσεων μέσω της βελτίωσης της υποδομής των χωρών τους, στα πλαίσια των στόχων της ευρωπαϊκής ένωσης ειδικότερα σε σχέση με τη Λευκή Βίβλο για την ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών της ΕΕ του 2001. Ειδικότερα η συνεργασία τους θα επικεντρωθεί στις σιδηροδρομικές και αεροπορικές μεταφορές, τις συνδυασμένες μεταφορές, το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών και τους πανευρωπαϊκούς διαδρόμους μεταφορών IV, V, VI και VII που ενώνουν τις χώρες τους.

Ειδικά για την ανάπτυξη των συγγικτών αυτοκινητόδρομων που αποτελούν και τμήμα των Πανευρωπαϊκών Διαδρόμων Μεταφοράς έχει εγκριθεί 15ετές πρόγραμμα ανάπτυξης μέσα στο 2001. Προτεραιότητα έχουν δοθεί στα σημεία σύνδεσης με την Κροατία (M7) και την Σλοβενία (M70) ενώ γίνονται διαπραγματεύσεις για την σύνδεση με την Ουκρανία (M3) Συζητήσεις γίνονται επίσης και για την επέκταση της Νότιο-Ανατολικής σύνδεσης με την Ρουμανία (M45) και την Γιουγκοσλαβία (M5). Οι συνδέσεις των αυτοκινητόδρομων με την Αυστρία (M1) και την (M15) είναι ήδη έτοιμες ενώ συζητάται και η σύνδεση με την Αυστρία με τον αυτοκινητόδρομο ταχείας κυκλοφορίας M8. Η άμεση σιδηροδρομική σύνδεση Ουγγαρίας-Σλοβενίας ολοκληρώθηκε το 2001 και αποτελεί μέρος του αναπτυξιακού προγράμματος για το σιδηροδρομικό δίκτυο.

Τα σημαντικά προβλήματα του πλωτού δικτύου του Δούναβη στο έδαφος της Ουγγαρίας, που αποτελεί μέρος του Πανευρωπαϊκού διαδρόμου μεταφορών VII, κυρίως λόγω στενότητας σε ορισμένα σημεία, απασχολούν ειδική επιτροπή που έχει έδρα τη Βουδαπέστη που είναι επιφορτισμένη με την εξεύρεση λύσεων στο άμεσο μέλλον.

Η Υδάτινη Οδός Δούναβη-Ρήνου

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών της Ουγγαρίας

3.6.2. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Από τις κρατικά ελεγχόμενες εταιρείες στον τομέα των μεταφορών οι κυριότερες είναι οι Ουγγρικοί Κρατικοί Σιδηρόδρομοι (Hungarian State Railways Plc.-MÁV), η εταιρεία σιδηροδρόμων Győr-Sopron-Ebenfurt Railway Plc. (GySEV), η αεροπορική εταιρεία MALÉV Hungarian Airlines η εταιρεία λεωφορείων VOLÁN και η Ουγγρική Ανώνυμη Εταιρεία Ναυτιλιακών Μεταφορών (MAHART), καθώς και η Εταιρεία του Ιδρύματος Επιστημών Μεταφορών (ΚΤΙ) που συμβάλλει ερευνητικά στην ανάπτυξη του κλάδου των μεταφορών. Η εταιρεία MAVCARGO των κρατικών ουγγρικών σιδηροδρόμων δραστηριοποιείται στον τομέα των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών.

Στον τομέα των οδικών εμπορευματικών μεταφορών η μεγαλύτερη ουγγρική εταιρεία είναι η HUNGAROCAMION, που ιδρύθηκε το 1966 και για σειρά ετών ήταν μονοπώλιο στις διεθνείς μεταφορές. Προσπάθειες αποκρατικοποίησής της έγιναν το 1992 και το 1994. Προσφέρει υπηρεσίες αποθήκευσης, διανομών, εσωτερικών και διεθνών μεταφορών. Διαθέτει συνδέσεις με όλες τις χώρες της Βόρειας, Δυτικής, Νότιας, Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης καθώς και με την Τουρκία και την Μέση Ανατολή.

Ο κρατικά ελεγχόμενος όμιλος VOLAN αποτελείται από πλήθος εταιρειών, δραστηριοποιείται κυρίως στις μεταφορές επιβατών αλλά διαθέτει και κάποιες εταιρείες που ασχολούνται με τις διεθνείς μεταφορές. Η μεγαλύτερη ιδιωτική εταιρεία μεταφορών είναι η MASPED, η οποία ασχολείται με διεθνείς μεταφορές και έχει συνάψει στρατηγική συμμαχία με την πολυεθνική εταιρεία SCHENKER στον τομέα των αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών.

Άλλες μεταφορικές εταιρείες που ασχολούνται με εσωτερικές και διεθνείς μεταφορές είναι η RYNART, θυγατρική της ομώνυμης ολλανδικής, που συνδέει την Ουγγαρία με την Ολλανδία και την Τουρκία, η DANZAS, η RABERSPED, η IVECOSPED, η HUNGAROCARGO και η EUROGATE (και οι δύο θυγατρικές της HUNGAROCAMION), η TRANSPED, η DELTASPED, η MULTICONT, η MAVTRANSPED και άλλες. Ακολουθεί πίνακας ελληνικών εταιρειών διεθνών μεταφορών που πραγματοποιούν πλήρεις και ομαδικές φορτώσεις για Ουγγαρία.

ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΕΔΡΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
ERGOTRANS LTD	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2310 222132 / 214 646
EUROGROUP PIRAEUS	ΠΕΙΡΑΙΑΣ	210 428 7780
EUROGROUP THESSALONIKI	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2310 755 305
EVDOGLOU SP	ΑΘΗΝΑ	210 4010 513 / 4010 331
GOLDAIR CARGO	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2310 752 462
IDS	ΑΘΗΝΑ	210 92 17060 / 92 14 666
ΜΑΙΑΝΔΡΟΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΤ.	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2310 753 711 / 753 712
INTERCARGO LTD	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2310 538 793 / 554 498
MEDAL LINES	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	2310 226 801 / 272 372

3.6.3. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ – ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Ο εκσυγχρονισμός του τηλεπικοινωνιακού δικτύου έχει προχωρήσει αρκετά. Η κυρίαρχη εταιρεία στις τηλεπικοινωνίες, είναι η Matav, η οποία κατά πλειοψηφία βρίσκεται στην κατοχή μιας Κοινοπραξίας της Deutsche Telekom (Γερμανία) και της Ameritech (ΗΠΑ). Η Matav θα μπορούσε να έχει το μονοπώλιο στην εγχώρια αγορά έως το 2002. Η Ουγγαρία έχει επίσης μια καλά αναπτυγμένη αγορά ψηφιακών τηλεφώνων. Η Westel παρέχει υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας και έχει επίσης την εξουσιοδότηση για το Παγκόσμιο Σύστημα Κινητών Τηλεπικοινωνιών (GSM). Η Pannon GSM είναι ο κυρίαρχος της αγοράς κινητών τηλεφώνων.

Η επιχειρηματική επικοινωνία και η κινητή τηλεφωνία αναμένεται ότι θα είναι οι κλάδοι με τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης στην Ουγγαρία, καθώς το 2001 ο ρυθμός ανάπτυξης ήταν 42% και 34% αντίστοιχα. Προσπάθειες γίνονται για την ανάπτυξη συστημάτων τηλεματικής στην προσπάθεια της Ουγγαρίας να εκσυγχρονίσει τις μεταφορές αλλά και να εναρμονιστεί με το τεχνολογικό επίπεδο πληροφορικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ήδη κάποια προηγμένα συστήματα εντοπισμού και καταγραφής κίνησης οχημάτων (τεχνολογία GPS) χρησιμοποιούνται από μεγάλες ουγγρικές μεταφορικές εταιρείες όπως η HUNGAROCAMION.

Όσον αφορά την πληροφορική όλες οι μεγάλες εταιρείες κατασκευής υπολογιστών και παραγωγής λογισμικού διαθέτουν γραφεία στην Ουγγαρία, ενώ πληθώρα εταιρειών παρέχει υπηρεσίες που έχουν σχέση με την πληροφορική, εγκατεστημένες κύρια στην Βουδαπέστη. Παρότι υπάρχει προσφορά όλων των γνωστών προγραμμάτων λογισμικού, προσαρμοσμένα απόλυτα στις απαιτήσεις της

ουγγρικής αγοράς, στον αυτοματισμό γραφείου τα προϊόντα της Microsoft κυριαρχούν στην αγορά

Γενικά στην αγορά της Ουγγαρίας παρατηρείται υστέρηση όσον αφορά την εμπειρία και τις δεξιότητες σε θέματα πληροφορικής, καθώς οι επιχειρήσεις ωρίμασαν αργά στον τομέα αυτό. Για παράδειγμα, τοπικά δίκτυα υπολογιστών και χρήση κοινών βάσεων δεδομένων ξεκίνησαν μόλις στο τέλος της δεκαετίας του 90.

Η τηλεπικοινωνιακή υποδομή της χώρας είναι σαφώς ασθενέστερη των Δυτικοευρωπαϊκών χωρών αλλά αναπτύσσεται με γοργούς ρυθμούς. Η επικοινωνία μέσω Internet είναι αρκετά αργή λόγω κακής τεχνολογικής υποδομής. Το ηλεκτρονικό εμπόριο δεν είναι ακόμη ιδιαίτερα διαδεδομένο και οι επιχειρήσεις μόλις τώρα άρχισαν να σκέφτονται τέτοιου είδους επενδύσεις. Δημοσιευμένες εκτιμήσεις προβλέπουν σημαντική βελτίωση στα επόμενα τρία με τέσσερα χρόνια.

Και στην περίπτωση της πληροφορικής, η Βουδαπέστη είναι το κέντρο της χώρας με χασματική διαφορά από πολλές περιφέρειες. Όμως, η μικρή έκταση της χώρας και η κεντρική θέση της Βουδαπέστης ευνοεί την εξυπηρέτηση όλης της χώρας από ένα κεντρικό σημείο, δηλαδή την πρωτεύουσα.

3.7. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

3.7.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ουγγαρία έχει από καιρό ολοκληρώσει τη διαδικασία μετάβασής της από τον κρατικό σοσιαλισμό στην οικονομία της αγοράς. Βασικό ρόλο στη μετάβαση της χώρας προς ένα φιλελεύθερο οικονομικό σύστημα έπαιξαν οι ιδιωτικοποιήσεις. Ήδη από το 1997 ο ιδιωτικός τομέας αντιστοιχούσε σχεδόν στο 70% του ΑΕΠ (σε σύγκριση με το 10% στο τέλος του 1990), ποσοστό που μπορεί να συγκριθεί άνετα με το αντίστοιχο αρκετών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, τα τελευταία χρόνια έγιναν τεράστια βήματα για να ευθυγραμμιστεί το Ουγγρικό θεσμικό πλαίσιο με αυτά των κρατών μελών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεκατρία χρόνια μετά τις ιστορικές πολιτικές αλλαγές το επιχειρηματικό περιβάλλον στην Ουγγαρία πλησιάζει στην ωριμότητά του. Πληθώρα δυτικών προϊόντων και υπηρεσιών διατίθενται πλέον ενώ η ποιότητα και η ποικιλία των εγχώριων προϊόντων αυξάνει διαρκώς. Η σημαντική ανάπτυξη, όμως, εντοπίζεται κυρίως στην Βουδαπέστη και στην περιοχή της Βόρειας Τρανσδουναβίας.

Παρότι η κατάσταση συνεχώς βελτιώνεται, οι υπόλοιπες πόλεις και επαρχίες υπολείπονται ακόμη της ανάπτυξης που γνωρίζει η πρωτεύουσα όσον αφορά την διαθεσιμότητα προϊόντων και υπηρεσιών. Η Βουδαπέστη κατέχει ηγετική θέση στην χώρα και πληθυσμιακά καθώς το 20 τοις εκατό του συνόλου των 10 εκατομμυρίων κατοίκων της Ουγγαρίας ζει στην πρωτεύουσα, ενώ η δεύτερη σε μέγεθος πόλη απαριθμεί μόλις 225.000 κατοίκους.

Παρότι η πρόοδος είναι εμφανής παντού, όλοι οι τομείς της Ουγγρικής οικονομίας δεν γνωρίζουν τον ίδιο ρυθμό ανάπτυξης. Τα δύο τρίτα της συνολικής αξίας των επενδύσεων στην χώρα έχουν πραγματοποιηθεί στον επιχειρηματικό τομέα.

Η ελκυστικότητα της Ουγγρικής αγοράς δεν εκτιμάται μόνο από τις μεγάλες, και συνήθως πολυεθνικές, επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ήδη ή σκοπεύουν να επεκταθούν στην Ουγγαρία. Πολλές ξένες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις έχουν ήδη πραγματοποιήσει επενδύσεις στην χώρα. Σχεδόν όλες τους ελκύονται από τον μεγάλο αριθμό ευκαιριών σε εξειδικευμένους τομείς των αγορών, που εκτιμάται ότι είναι πολύ περισσότερες από τις αντίστοιχες των χωρών της Δυτικής Ευρώπης

3.7.2. ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

3.7.2.α. Κίνητρα της Ουγγρικής Κυβέρνησης

Από την 1η Ιανουαρίου του 1994, η Κυβέρνηση σταμάτησε να παρέχει φορολογικά κίνητρα στους ξένους επενδυτές αν και οι επιχειρήσεις που ιδρύθηκαν πριν τις 31 Δεκεμβρίου του 1993 και έλαβαν πενταετή ή δεκαετή φορολογική απαλλαγή συνεχίζουν να την έχουν για το χρονικό διάστημα που είχε συμφωνηθεί. Το νέο πακέτο φορολογικών κινήτρων για τις εταιρείες, το οποίο τέθηκε σε ισχύ από τον Ιανουάριο του 1996 και τον Ιούλιο του 1997, ορίζει φορολογικά κίνητρα τόσο για τους ξένους όσο και για τους εγχώριους επενδυτές

Συγκεκριμένα, παρέχονται πλήρεις φοροαπαλλαγές για 10 χρόνια σε φορολογούμενους που επενδύουν σημαντικά ποσά (πάνω από 12 εκατομμύρια € ή πάνω από 40 εκατομμύρια €, ανάλογα με το πρόγραμμα) στην μεταποίηση με συγκεκριμένες δεσμεύσεις για τον ελάχιστο αριθμό νεοπροσληφθέντων εργαζομένων (100 ή 500 ανάλογα με το πρόγραμμα) και σε συγκεκριμένες περιοχές που προσδιορίζονται από του Υπουργείο Οικονομικών με σκοπό την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας και την αύξηση της απασχόλησης. Τα προγράμματα αυτά θα ισχύουν μέχρι το 2011.

Άλλα επενδυτικά κίνητρα περιλαμβάνουν φορολογική απαλλαγή για τα κέρδη από επενδύσεις σε ορισμένες περιοχές με μεγάλη ανεργία, προνομιακή φορολογική μεταχείριση για επενδύσεις στον τομέα των κατασκευών και του μηχανολογικού εξοπλισμού σε υποανάπτυκτες περιοχές και επιταχυνόμενη απόσβεση για νέο μηχανολογικό εξοπλισμό καθώς και φοροαπαλλαγές για την πρόσληψη ανέργων.

Επίσης, οι κυβερνήσεις της Ουγγαρίας στην προσπάθειά τους να μειώσουν το έλλειμμα του εμπορικού της ισοζυγίου και του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών συνεχίζουν να προωθούν τις εξαγωγές της και να αποθαρρύνουν τις εισαγωγές. Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας διατίθενται φοροαπαλλαγές για επενδύσεις στην παραγωγική διαδικασία που αυξάνουν τις εξαγωγές τουλάχιστον κατά 25% ενώ οι δραστηριότητες που προάγουν τις εξαγωγές επιδοτούνται από το πρόγραμμα της «Ειδικής Επιχορήγησης». Στις δραστηριότητες που επιδοτούνται περιλαμβάνεται η συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις του εξωτερικού, η έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων και διαφημίσεων για την προώθηση του προϊόντος στο εξωτερικό, η ενοικίαση γραφείων αντιπροσωπείας της εταιρείας στο εξωτερικό και η εφαρμογή και πιστοποίηση προγραμμάτων ποιοτικής εξασφάλισης. Οι επιδοτήσεις δεν καλύπτουν πάνω από το 50% του κόστους των δραστηριοτήτων αυτών.

Οι εξαγωγείς μπορούν να διεκδικήσουν επίσης έως και 100% επιστροφή του φόρου προστιθέμενης αξίας, σύμφωνα με τον νόμο LXXIV του 1992 περί φόρου προστιθέμενης αξίας.

3.7.2.β. Κίνητρα από άλλους φορείς

Πέρα από τις κρατικές ενισχύσεις, η **Ευρωπαϊκή Ένωση** μέσω του Προγράμματος PHARE και άλλων προγραμμάτων (Twining plans) προσφέρει κίνητρα δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων καθώς και μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δάνεια με προνομιακά επιτόκια. Η **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης** προωθεί ένα Ειδικό Πρόγραμμα Ανασυγκρότησης επενδύοντας ίδια κεφάλαια σε πολλά υποσχόμενες μεσαίου μεγέθους εταιρείες. Η **Αμερικανική Εταιρεία Ιδιωτικών Επενδύσεων του Εξωτερικού** ίδρυσε δύο Επενδυτικά Ταμεία στην Ουγγαρία. Το Ταμείο Bancroft Ανατολικής Ευρώπης και το Ταμείο Templeton Αναδυόμενης Ευρώπης. Η υποστήριξη από τα δύο αυτά Ταμεία έχει συνήθως τη μορφή δανειακών εγγυήσεων ή άμεσων δανείων. Οι αιτούντες πρέπει να είναι (1) πολίτες των ΗΠΑ, (2) εταιρείες με τουλάχιστον 50% αμερικανική ιδιοκτησία ή (3) μη εταιρείες των ΗΠΑ που ανήκουν κατά 95% σε ένα επενδυτή που εμπίπτει στις κατηγορίες (1) ή (2).

Το **Ουγγρο-Αμερικανικό Ταμείο Επιχειρήσεων** ιδρύθηκε αρχικά με κεφάλαια της κυβέρνησης των ΗΠΑ για να ενισχύσει την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα της χώρας. Σήμερα λειτουργεί ως ιδιωτικό Ταμείο Επενδύσεων και παρέχει κεφάλαια υψηλού κινδύνου σε μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, καλύπτοντας το κενό που αφήνει το τραπεζικό Σύστημα. Το Ταμείο ίδρυσε το 1996, την εταιρεία **Ουγγρικών Μετοχικών Εταίρων** (Hungarian Equity Partners) ως ένα παράλληλο Επενδυτικό Ταμείο υποβοήθησης των επιχειρήσεων.

Η **Διεθνής Χρηματοπιστωτική Εταιρεία** θυγατρική της Διεθνούς τράπεζας στον ιδιωτικό τομέα παρέχει μακροπρόθεσμα δάνεια άνω των 5 εκ. \$ ΗΠΑ από πέντε χρόνια και άνω σε συνάλλαγμα με σταθερό ή μεταβλητό επιτόκιο σε εταιρείες που κατά το μεγαλύτερο μέρος τους είναι ιδιωτικές.

3.7.3. ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Η Ουγγαρία ήταν η πρώτη χώρα της Ανατολικής Ευρώπης που επέτρεψε την είσοδο ξένων επενδυτών. Από το 1989 που υιοθετήθηκε το θεσμικό πλαίσιο προστασίας των ξένων επενδύσεων, η εισροή του ξένου κεφαλαίου έχει αυξηθεί σημαντικά.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ουγγαρία από το 1989 υπολογίζονται γύρω στα 25 δισεκατομμύρια ευρώ και συνετέλεσαν σε ριζική αλλαγή του οικονομικού περιβάλλοντος. Το 1997 το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ανακοίνωνε ότι οι άμεσες ξένες επενδύσεις κατά κεφαλή της Ουγγαρίας είναι ανάμεσα στις μεγαλύτερες του κόσμου. Οι σημαντικότεροι επενδυτές στην χώρα προέρχονται από τις ΗΠΑ και την Γερμανία.

Η πληθώρα των ξένων επενδύσεων είχε ως αποτέλεσμα την σημαντική πρόοδο της Ουγγρικής οικονομίας στην πορεία της εναρμόνισής της με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους διεθνείς κανόνες. Για το σκοπό αυτό η Κυβέρνηση ενθάρρυνε τις άμεσες ξένες επενδύσεις και εφάρμοζε πολιτικές υποβοήθησής τους. Όμως, τα γενναιόδωρα πακέτα κινήτρων που είχαν διατεθεί στους ξένους επενδυτές στην αρχή της οικονομικής μεταρρύθμισης, όπως οι φορολογικές απαλλαγές για διάστημα πέντε ή δέκα χρονών, δεν διατίθενται πλέον. Από τα τέλη του 1993, το πρόγραμμα παροχής κινήτρων της Ουγγαρίας έχει συρρικνωθεί σε μεγάλο βαθμό, τόσο για τους ξένους όσο και για τους εγχώριους επενδυτές.

Η στάση τόσο του επιχειρηματικού κόσμου της χώρας όσο και του ευρύτερου κοινού, στους ξένους επενδυτές είναι θετική αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι οι ξένες επενδύσεις παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας της χώρας.

Παρόλα αυτά η πτώση του βιοτικού επιπέδου εξαιτίας της οικονομικής αναδιάρθρωσης δημιούργησε τριβές και καλλιέργησε απόψεις ιδιαίτερα σε ορισμένους ακροδεξιούς κύκλους, οι οποίοι υποστηρίζουν ότι η χώρα «πωλείται φθηνά» στους ξένους. Όμως οι απόψεις αυτές εκφράζονται από μία μικρή μόνον μειοψηφία του πληθυσμού.

Από την άλλη πλευρά παρόλο που οι ουγγρικές επιχειρήσεις αποδέχονται ότι οι ξένες επενδύσεις δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την χρησιμοποίηση σύγχρονων μεθόδων παραγωγής, την προώθηση των ουγγρικών προϊόντων σε ξένες αγορές και την εξεύρεση κεφαλαίων κίνησης, δεν μπορούν εύκολα να παραδώσουν στους ξένους τον έλεγχο των διοικήσεων των επιχειρήσεων αυτών. Η νοοτροπία αυτή σιγά – σιγά μεταβάλλεται καθώς οι σύγχρονες μέθοδοι οργάνωσης και διοίκησης επικρατούν σε ολόκληρη την επιχειρηματική κοινότητα με μόνη εξαίρεση τις κρατικές ή πρώην

κρατικές επιχειρήσεις όπου παρατηρείται μία καθυστέρηση στην αποδοχή των διαδικασιών της ελεύθερης αγοράς.

3.7.4. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Οι ελληνικές επενδύσεις στην Ουγγαρία παρουσιάζουν δυναμική εικόνα, τηρουμένων των αναλογιών, με την πληθώρα των εταιρειών και το εύρος των προϊόντων, ενώ υπάρχουν ακόμα περιθώρια για περαιτέρω ενίσχυσή, όχι όμως στην έκταση του παρελθόντος και ειδικότερα στο πρώτο ήμισυ της δεκαετίας του 1990, όπου ο μετασχηματισμός από διευθυνόμενη σε οικονομία της αγοράς και η συνακόλουθη ιδιωτικοποίηση μεγάλων τμημάτων της οικονομικής δράσης είχε δημιουργήσει πληθώρα ευκαιριών στους επενδυτές.

Οι Ελληνικές εταιρείες (μικτές και αμιγείς) που δραστηριοποιούνται στην Ουγγαρία προσεγγίζουν τις 80, ενώ η αριθμητική πλειονότητα αυτών καλύπτει τον τομέα του τουρισμού (γραφεία ταξιδιών) και εμπορίου και κατά δεύτερο λόγο τον τομέα της βιομηχανίας, μεταφορών και παροχής υπηρεσιών. Σημειωτέον ότι, μέχρι το 1990, ο αριθμός των μικτών ελληνο-ουγγρικών επιχειρήσεων στην Ουγγαρία κυμαίνονταν στις 20, ενώ το 1992 οι ελληνικές επενδύσεις στην χώρα, σε αξία δεν υπερβαίνουν τα 3 εκατ. δολάρια Η.Π.Α. Εκτιμάται ότι σήμερα το σύνολο του ελληνικού επενδεδυμένου κεφαλαίου κυμαίνεται στα 100 εκατ. δολάρια Η.Π.Α.

Η σοβαρή ώθηση της ελληνικής επενδυτικής παρουσίας στην ουγγρική αγορά στηρίζεται στη δυναμική βιομηχανική παρουσία της ΧΑΡΤΟΠΟΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ Α.Ε. (Ομίλος Ζερίτη) και δη μέσω της εξαγοράς δύο χαρτοβιομηχανιών (SZENTENDEI Paper Mill και PISZKEI Paper Mill), καθώς και της εδραίωσης της ηγετικής θέσης της στον χώρο του χάρτου στην Ουγγαρία. Η εξαγορά των δύο βιομηχανικών μονάδων καθώς και οι επενδύσεις της περιόδου 1994-1995 ανήλθαν στα 16,36 εκατ. δολάρια και στα 15,24 εκατ. δολάρια αντιστοίχως, ενώ το 2000 η εξαγορά του 51% της εταιρείας “BUDAFOK Recycling S.A.” με κύρια δραστηριότητα τη συλλογή, διαλογή, μπαλοποίηση και εμπορία παλαιού χάρτου, ανέβασε το συνολικό επενδεδυμένο κεφάλαιο στα 40 εκατ. δολάρια.

Στην 13^η θέση από πλευράς σημαντικών επενδυτών στην Ουγγαρία κατατάσσεται και η “Coca Cola – Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως Α.Ε.” μετά την

εξαγορά της “Coca Cola Beverages plc – CCB” Μεγάλης Βρετανίας από την 3E, με επενδεδυμένο κεφάλαιο της τάξης των 300 εκατ. δολαρίων και με παραγωγική μονάδα στην Ουγγαρία “Coca Cola Beverages Hungary KFT” που απασχολεί 1300 άτομα. Στην 3E ανήκει επίσης και ο όμιλος PLIAS, ο οποίος μέσω της Παπουτσάνης Α.Β.Ε.Ε. (Μ.Α.Ν. Trading KFT), αναπτύσσει αξιοσημείωτη παρουσία στο πεδίο σαπώνων και καταναλωτικών προϊόντων καλλωπισμού, κατά το 1999 δε η εταιρεία αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Μ.Α.Ν. Trading KFT. κατά 2,5 εκατ. δολάρια.

Παρόμοια παρουσία στην Ουγγρική αγορά παρουσιάζει και η εταιρεία MARATHON FOODS KFT. στο πεδίο των τυποποιημένων κατεψυγμένων τροφών με μεγάλη γκάμα προϊόντων. Η εικόνα των δυναμικότερων ελληνικών επενδύσεων στο χώρο της ουγγρικής οικονομίας ενισχύεται από την σημαντική θέση που κατέχει στην ουγγρική αγορά και η εταιρεία παραγωγής χυμών φρούτων OLYMPOS – TOP Elelmiszeripari Ltd, που εδρεύει στην Ουγγρική πόλη NYARLORINC στην περιοχή του Κέτσκεμετ.

Επίσης υπογραμμίζεται η εγκατάσταση και δραστηριοποίηση, μέσω της θυγατρικής (Μ.Ι. Mailis Hungary KFT.), της βιομηχανίας Μ.Ι. Μαΐλης ΑΒΕΕ (1999) στον τομέα εξοπλισμού και υλικών βιομηχανικής συσκευασίας καθώς και την παρουσία της εταιρείας ALUMIL ΑΕ (ALUMIL Hungary KFT) στον τομέα του αλουμινίου με τεράστιους αποθηκευτικούς χώρους και με προοπτική την αγορά στο άμεσο μέλλον και κατασκευή ιδιόκτητων χώρων έξω από τη Βουδαπέστη, στους οποίους προβλέπεται και παραγωγική βάση για ορισμένα είδη.

Σημειώνεται, επίσης, η δραστηριοποίηση του Ομίλου εταιρειών ΣΤΑΜΠΑ το 1999 (STAMPA Hungary KFT) στον τομέα οικοδομικών υλικών για εσωτερικούς χώρους, καθώς και τις σχετικά πρόσφατες παρουσίες της ALMA GROUP με εξαγορά εταιρείας στον τομέα της διαφήμισης, media, εκτυπώσεων (FREE Reklama KFT) και της CHIPITA International S.A., που από κοινού (Μάρτιος 2001) με ουγγρική εταιρεία αντιπροσώπευσης επώνυμων προϊόντων (ASIX Kereskedelmi RT) προωθεί τα προϊόντα αρτοποιίας της (κρουασάν, rollers, κλπ.) διαθέτοντας ευρύ δίκτυο πωλήσεων.

Ιδιαίτερη αναφορά είναι αναγκαίο να γίνει για την εταιρεία INTRACOM ΑΕ που ενισχύει σοβαρά τις ελληνικές εξαγωγές με την προμήθεια τηλεπικοινωνιακού υλικού υψηλής τεχνολογίας για λογαριασμό του Ουγγρικού Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών. Η INTRACOM ΑΕ κατέχει μερίδιο 70% της εταιρείας FORNAX RT που εδρεύει στην Βουδαπέστη και δραστηριοποιείται στον τομέα πληροφορικής και λογισμικού συστήματος, ενώ παράλληλα επεκτείνεται με επενδύσεις και σε όμορες εδώ χώρες. Σημειώνουμε επίσης ότι η INTRACOM συμμετείχε το 2001 σε διαγωνισμό του Ουγγρικού Δημοσίου για την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό των ηλεκτρονικών παιχνιδιών (on line – στοιχήματα) στον οποίο και πλειοδότησε.

Από τον Αύγουστο του 1999 η εταιρεία SINGULAR ΑΕ με την εξαγορά ουγγρικής εταιρείας αναπτύσσει δράση στον τομέα υποστήριξης προγραμμάτων για ηλεκτρονικούς υπολογιστές μέσω της εδώ αντιπροσωπείας της SINGULAR Hungary KFT, ενώ η πρόσφατα και μετά την συγχώνευσή της με την “ΔΕΛΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ” προωθεί με επιθετικό τρόπο όλη την γκάμα των προϊόντων της.

Στα τέλη του 2001, η ελληνική εταιρεία πληροφορικής INFORMER Α.Ε. ανέλαβε -κατόπιν μειοδοτικού διαγωνισμού – την εγκατάσταση και λειτουργία Τραπεζικού Λογισμικού Συστήματος με την επωνυμία “TEMENOS – GLOBUS” στην 2^η κατά σειρά μεγαλύτερη τράπεζα της Ουγγαρίας Margyar Kulkereskedelmi Bank (Hungarian Foreign Trade Bank). Το εν λόγω σύστημα διακινείται κατ’ αποκλειστικότητα από την εταιρεία του Ομίλου INFORMER “Temenos Eastern Europe Ltd”.

Σημειώνεται, επίσης, το ζωνρό ενδιαφέρον της εταιρείας «ΓΕΡΜΑΝΟΣ Α.Ε.» στον τομέα της εμπορίας συσσωρευτών για βιομηχανική χρήση “SUNLIGHT” και ενδεχόμενα την εξαγορά ομοειδούς εδώ μονάδας, ενώ αξίζει να σημειωθεί και η εξαγορά 100% των μετοχών Ουγγρικής εταιρείας “BETONIT HUNGARIAN” που δραστηριοποιείται στην εξόρυξη, επεξεργασία και εμπορία μπεντονίτη από την ελληνική εταιρεία ΑΡΓΥΡΟΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΒΑΡΥΤΙΝΗΣ Α.Ε.

Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες των Ελλήνων της Ουγγαρίας απέκτησαν το 1997 και περίβλημα θεσμικής συγκρότησης με το νεοσυσταθέν Ελληνο-Ουγγρικό Επιμελητήριο. Η προσπάθεια αυτή αποβλέπει, στο βαθμό που θα εκπληρωθούν οι όροι αντιπροσωπευτικότητας, εύρυθμης λειτουργίας και αποτελεσματικής δράσης,

να προσθέσει ένα μοχλό ενίσχυσης και προώθησης των μικρο-μεσαίων ελληνικών εμπορικών συμφερόντων στην Ουγγαρία.

Τέλος, το Ελληνο-ουγγρικό Επιχειρηματικό Συμβούλιο που συστήθηκε στα τέλη του 1997, αποτελεί ένα ακόμα κρίκο στην προώθηση των οικονομικών-εμπορικών συμφερόντων μεταξύ των δύο χωρών σε επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και δράσεις ευρύτερης κλίμακας.

3.7.5. ΕΓΧΩΡΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ

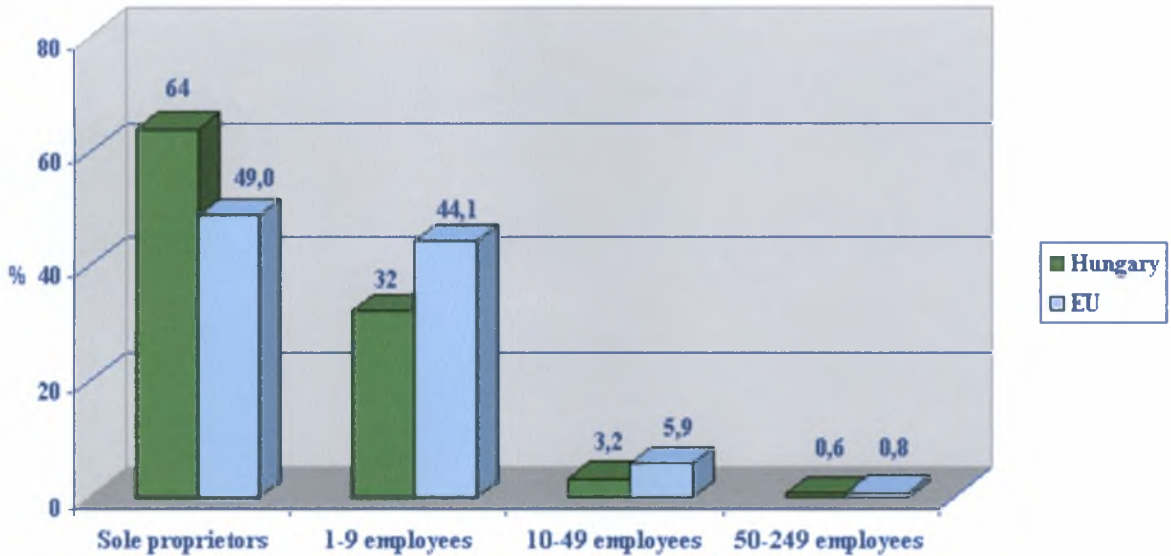
Ένας από τους βασικότερους παράγοντες της μεταμόρφωσης της Ουγγρικής οικονομίας στην δεκαετία του 1990 ήταν η σημαντική αύξηση των επιχειρήσεων, κυρίως αυτών με μικρό και μεσαίο μέγεθος.

Στις αρχές του 2001 υπήρχαν 787.982 επιχειρήσεις σε λειτουργία στην Ουγγαρία, από τις οποίες οι 1.070 μπορούν να χαρακτηριστούν μεγάλου μεγέθους. Τα στατιστικά στοιχεία του συνόλου αυτού των επιχειρήσεων εμφανίζουν την εξής εικόνα:

- 64% του συνόλου των εγγεγραμμένων επιχειρήσεων είναι ατομικές επιχειρήσεις χωρίς στοιχεία για απασχολούμενο προσωπικό,
- 32% αυτών απασχολούν 1-9 άτομα,
- 3,1% απασχολούν 10-49 εργαζόμενους
- 0,6% έχουν προσωπικό μεταξύ 50-249 ατόμων.

Την ίδια περίπου περίοδο (μέσος όρος 1999-2001) στην Ε.Ε. οι αντίστοιχοι αριθμοί είχαν ως εξής: οι πολύ μικρές επιχειρήσεις με άγνωστο αριθμό προσωπικού (ατομικές επιχειρήσεις ήταν 49%, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις με 1-9 εργαζόμενους ανέρχονταν στο 44,1%, οι μικρές επιχειρήσεις που απασχολούσαν 10-49 άτομα ανέρχονταν στο 5,9%, και μεσαίες επιχειρήσεις με προσωπικό μεταξύ 50-249 ήταν 0,8%.

**Αριθμός επιχειρήσεων ανάλογα με το μέγεθος και τον αριθμό των εργαζομένων
στην Ουγγαρία και την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2001**

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών Ουγγαρίας

Στην Ουγγαρία οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) ξεπερνάνε σε αριθμό το 99% του συνόλου των επιχειρήσεων, προσφέρουν εργασία σε πάνω από τα δύο τρίτα του συνολικού εργατικού δυναμικού και συνεισφέρουν κατά 50% περίπου στο ΑΕΠ, ενώ πραγματοποιούν το 25% των εξαγωγικών πωλήσεων. Η σημασία των ΜΜΕ για την ουγγρική οικονομία βαίνει αυξανόμενη όσον αφορά την απασχόληση, την συμμετοχή στο ΑΕΠ και τις εξαγωγές.

Σε ότι αφορά τις θεσμικές αλλαγές στην επιχειρηματική συμπεριφορά, θα πρέπει να τονισθεί η αλλαγή στον τρόπο διοίκησης, οργάνωσης και εξυπηρέτησης, ως αποτέλεσμα μμητισμού των πρακτικών που εφαρμόζουν κυρίως οι γειτονικές χώρες μέλη της Ε.Ε.

Στα πλαίσια της ένταξης της χώρας στην Ε.Ε. και της κρατικής στρατηγικής για την ανάπτυξη των ΜΜΕ, γίνονται συντονισμένες προσπάθειες από την πλευρά τόσο των κρατικών φορέων, όσο και των επιμελητηρίων των επαγγελματικών και κλαδικών οργανώσεων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών ώστε να προωθηθούν οι

συνεργασίες μεταξύ των επιχειρήσεων σε διάφορους τομείς ώστε να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητά τους.

Με την ένταξη της χώρας στην Ε.Ε. οι επιχειρήσεις θα βρεθούν ξαφνικά σε ένα επιχειρηματικό περιβάλλον που λειτουργεί ομαλότερα, έχει υψηλότερες επιδόσεις και υποστηρίζεται από περισσότερο απελευθερωμένους κανόνες και επιχειρηματικές πρακτικές, όπου ο χαμηλός πληθωρισμός, τα χαμηλά δημοσιονομικά ελλείμματα (2-3%) , τα χαμηλά ελλείμματα των κρατικών εμπορικών ισοζυγίων, και οι σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες είναι εγγυημένα.

3.7.6. ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στα τέλη της δεκαετίας του 80, οι οικονομικές ανακατατάξεις που συντελούνταν στην Ουγγαρία δημιούργησαν την ανάγκη για νέες νομικές διατάξεις που θα αναγνώριζαν και θα παρείχαν ένα επαρκές νομικό πλαίσιο για την ύπαρξη και τη λειτουργία ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με τους όρους του Εταιρικού Νόμου του 1988, μια επιχείρηση στην Ουγγαρία μπορεί να οργανωθεί με μια ποικιλία νομικών μορφών, με κυριότερες τις ακόλουθες:

- **Ανώνυμος Εταιρεία** (reszvenytarsasag ή **Rt.**) και
- **Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης** (Korlatolt Felelossegu Tarsasag ή **Kft**).
- **Ετερόρρυθμες Εταιρείες** (Beteti Tarsasag ή **Bt**) και
- **Ομόρρυθμες Εταιρείες**(Kozkereseti Tarsasag ή **Kkt**).

Οι συνηθέστερες μορφές εταιρειών είναι οι δύο πρώτες (ΑΕ και ΕΠΕ) για τις οποίες αναφέρονται παρακάτω κάποιες πληροφορίες. Έως τον Απρίλιο του 1997, περίπου 784.000 οικονομικοί οργανισμοί είχαν καταχωρηθεί στην Ουγγαρία (μόνο το 2% από αυτούς απασχολούσαν πάνω από 50 άτομα). Ο συνολικός αριθμός των ΕΠΕ είναι περίπου 108.000.

Όλες οι εταιρείες είναι υποχρεωμένες να καταχωρούνται στο Μητρώο Εταιρειών μέσα εντός 30 ημερών από την ημερομηνία σύνταξης του καταστατικού τους. Η ίδρυση της νέας εταιρείας ισχύει από την ημέρα καταχώρησης στο Μητρώο Εταιρειών, ενώ νωρίτερα από αυτήν μπορεί να λειτουργεί ως «προ-εταιρεία»

(*Előttársaság*). Η περιορισμένη αυτή μορφή λειτουργίας θα πρέπει να αναφέρεται σε κάθε εμπορική αλληλογραφία. Σε αυτό το στάδιο η εταιρεία αυτή μπορεί να λειτουργεί όπως η υπο-ίδρυση εταιρεία, εκτός κάποιων συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που απαιτούν ειδική άδεια, ενώ δεν επιτρέπεται να προχωρήσει σε αλλαγές μετόχων, σύνθεσης μετοχικού κεφαλαίου και άρθρων του καταστατικού

3.7.6.α. Ανώνυμες Εταιρείες – Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης

Μια ΑΕ μπορεί να ιδρυθεί ή να κατέχεται από έναν μόνο μέτοχο, αν και αυτό πρέπει να αναφερθεί στην Υπηρεσία Καταχώρησης. Ο μοναδικός μέτοχος φέρει απεριόριστη ευθύνη, αν αποτύχει να εκπληρώσει τις απαιτήσεις κατά την παρουσίαση της εταιρείας στην Υπηρεσία Καταχώρησης. Το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση μια Α.Ε. (Rt) είναι 20 εκατομμύρια HUF (περίπου 80.000 €) με ελάχιστη απαίτηση καταβολής σε μετρητά το ποσό των 10 εκατομμυρίων HUF (περίπου 40.000 €) ή 30% του μετοχικού κεφαλαίου. Η διοίκηση μιας ιδιωτικής Α.Ε. ασκείται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, τους οποίους ορίζουν οι ιδρυτικοί μέτοχοι.

Μια ΕΠΕ μπορεί να συσταθεί και μόνο από ένα μέτοχο αλλά στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται η δημόσια εγγραφή. Το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση μια Ε.Π.Ε. (Kft) είναι 3 εκατομμύρια HUF (περίπου 12.000 €) με ελάχιστη απαίτηση καταβολής σε μετρητά το ποσό του 1 εκατομμυρίου HUF (περίπου 4.000 €) ή 30% του μετοχικού κεφαλαίου. Η ελάχιστη εισφορά κάθε εταίρου σε κεφάλαιο είναι 100.000 HUF (περίπου 400 €)

Το κεφάλαιό της δεν μπορεί να αυξηθεί έως ότου εξοφληθούν πλήρως όλες οι μετοχές. Επίσης δεν μπορεί να κάνει αίτηση για καταχώρηση έως ότου καταβληθεί τουλάχιστον το μισό της εισφοράς σε μετρητά (τουλάχιστον 500 χιλ. φορίντ) και μεταβιβαστούν όλες οι εισφορές σε είδος. Όλες οι εκκρεμείς εισφορές σε μετρητά πρέπει να καταβληθούν πλήρως το αργότερο ένα χρόνο μετά από την καταχώρηση της εταιρείας. Σε περίπτωση που μια ΕΠΕ έχει ένα μόνο ιδιοκτήτη, όλες οι εισφορές σε μετρητά πρέπει να καταβληθούν πριν από την επίσημη εγγραφή της. Η διοίκηση της ΕΠΕ ασκείται από τον/τους διευθύνοντα/ες σύμβουλο/ους.

Λόγω των λιγότερο αυστηρών διαδικασιών καταχώρησης και λειτουργίας, καθώς και των κεφαλαιακών απαιτήσεων, οι περισσότερες εταιρείες του ιδιωτικού τομέα στην Ουγγαρία επιλέγουν τη μορφή της ΕΠΕ. Αν και πιο απλές από ότι στις άλλες οργανωτικές μορφές, οι διαδικασίες για την καταχώρηση και τη σύσταση μιας εταιρείας ΕΠΕ εξακολουθούν να είναι πολύπλοκες. Μία ΕΠΕ μπορεί να αρχίσει να λειτουργεί μόλις κατατεθούν τα έγγραφα για την καταχώρησή της στην Υπηρεσία Καταχώρησης. Η πραγματική καταχώρηση ισχύει αναδρομικά από την υπογραφή των ιδρυτικών εγγράφων.

3.7.6.β. Ομόρρυθμες και Ετερόρρυθμες Εταιρείες

Οι δύο αυτές μορφές οργάνωσης (Ο.Ε. και Ε.Ε.) απαιτούν απεριόριστη νομική ευθύνη. Στην περίπτωση της Ο.Ε., όλα τα μέλη έχουν κοινή και σαφή ευθύνη, ενώ στην περίπτωση της Ε.Ε., τουλάχιστον ένα μέλος πρέπει να έχει απεριόριστη ευθύνη, το οποίο και φέρει την διοικητική ευθύνη και εκπροσωπεί την εταιρεία σε συναλλαγές με τρίτους. Δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τον μέγιστο αριθμό των εταίρων, ενώ ορίζεται ως ελάχιστος αριθμός οι 2 εταίροι. Οι εταίροι δεν είναι υποχρεωτικά και φυσικά πρόσωπα, παρόλο που μια Ο.Ε. ή μια Ε.Ε. δεν μπορεί να συμμετέχει σε άλλη εταιρεία έχοντας εκεί απεριόριστη νομική ευθύνη, ενώ τα φυσικά πρόσωπα μπορούν να έχουν απεριόριστη νομική ευθύνη μόνο σε μία εταιρεία κάθε φορά. Για τις δύο αυτές νομικές μορφές εταιρειών δεν υπάρχουν ελάχιστα ή μέγιστα όρια απαιτούμενου κεφαλαίου

3.7.6.γ. Υποκαταστήματα και Εμπορικά Γραφεία Αντιπροσωπειών

Από την 1η Ιανουαρίου του 1998, οι ξένες εταιρείες μπορούν να ιδρύουν υποκαταστήματα σε οποιοδήποτε οικονομικό τομέα, σύμφωνα με το νέο νόμο CXXXII του 1997 περί Υποκαταστημάτων και Εμπορικών Γραφείων Αντιπροσωπίας Ξένων Εταιρειών στην Ουγγαρία. Το γραφείο υποκαταστήματος στην Ουγγαρία ορίζεται ως μία οντότητα χωρίς νομική προσωπικότητα. Κατά συνέπεια την ευθύνη ενώπιον της Ουγγρικής νομοθεσίας φέρει η ξένη εταιρεία που ίδρυσε το υποκατάστημα.

Οι ξένες εταιρείες μπορούν να ιδρύσουν γραφείο αντιπροσωπίας ή υπηρεσιών (kerwiselet). Για την ίδρυση ενός τέτοιου γραφείου πρέπει να υποβληθεί ένα επίσημο έγγραφο που να αναφέρει λεπτομερείς πληροφορίες που περιέχονται στο καταστατικό της ξένης εταιρείας μαζί με άλλα έγγραφα (π.χ. δείγματα υπογραφών) στο Υπουργείο Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού, το οποίο καταχωρεί το γραφείο αντιπροσωπίας στα μητρώα του, με την προϋπόθεση ότι οι δραστηριότητες του γραφείου δεν έρχονται σε αντίθεση με τη νομοθεσία της Ουγγαρίας ή με το διεθνές εθνικό δίκαιο. Το έγγραφο πρέπει επίσης να υποβληθεί στην Υπηρεσία Καταχώρησης Εταιρειών.

Οι δραστηριότητες ενός γραφείου αντιπροσωπείας είναι περιορισμένες. Μπορεί να λειτουργεί μόνο ως ενδιάμεσος φορέας μεταξύ των ξένων εμπορικών δραστηριοτήτων, να συμμετέχει στην προετοιμασία συμβολαίων και να ασχολείται με θέματα διαφήμισης και προβολής. Λειτουργία ενός τέτοιου γραφείου είναι μερικές φορές επωφελής για φορολογικούς λόγους, αν και σε ορισμένες περιπτώσεις η ξένη εταιρεία πρέπει να παρουσιάσει τα οικονομικά της αρχεία για έλεγχο στις αρμόδιες αρχές της Ουγγαρίας.

Το γραφείο αντιπροσωπίας δεν υπόκειται σε φόρο εταιρειών της Ουγγαρίας. Λόγω του ότι δεν μπορεί να λάβει χρήματα για τις υπηρεσίες που προσφέρει, αποτελεί μια ακατάλληλη οργανωτική δομή για τη διεξαγωγή εκτενών επιχειρηματικών συναλλαγών με Ουγγρικές εταιρείες και καταναλωτές. Ωστόσο, τα περισσότερα ξένα νομικά γραφεία λειτουργούν ως γραφεία αντιπροσωπιών και συνεργάζονται με πολυεθνικούς πελάτες εκτός των χωρών προέλευσής τους.

3.7.7. ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Το πέρασμα της Ουγγαρίας από τον σοσιαλισμό στην οικονομία της αγοράς απαίτησε φυσικά και αλλαγή της νομοθεσίας σχετικά με την λογιστική των επιχειρήσεων. Οι πρώτες δραματικές αλλαγές πραγματοποιήθηκαν το 1991 με τον νέο νόμο XVIII περί λογιστικής, όπου οριζόταν η κατάρτιση και δημοσιοποίηση των οικονομικών καταστάσεων για την πληροφόρηση των πιστωτών, των μετόχων, του προσωπικού και άλλων. Μέχρι τότε οι οικονομικές καταστάσεις υποβάλλονταν μόνο στο Ουγγρικό κράτος και οι αξίες που εμφανίζονταν ήταν συχνά αναληθείς.

Από τον Ιανουάριο του 2001, η νέα νομοθεσία λογιστικής των επιχειρήσεων συγκλίνει με την ισχύουσα συναφή νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βασίζεται στην Τέταρτη και την Εβδομή Οδηγία για την Λογιστική της Ε.Ε., οι οποίες με τη σειρά τους ακολουθούν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (IAS). Η ετήσια έκθεση των εταιρειών πρέπει να απεικονίζει την αληθή και ακριβή οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα των εργασιών της κάθε εταιρείας. Κατατίθεται, δε, στο Πρωτοδικείο Εταιρειών και πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

- Ισολογισμό
- Αποτελέσματα Χρήσης
- Παράρτημα (με παρατηρήσεις για τους λογαριασμούς) με κατάσταση χρηματοροών

Πληροφορίες για τα στοιχεία αυτά διατίθενται σε κάθε ενδιαφερόμενο με αίτηση στην υπηρεσία παροχής πληροφοριών εταιρειών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και καταβολή σχετικού τιμήματος (στοιχεία στο Παράρτημα 1).

3.8. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

3.8.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ουγγαρία διαθέτει ένα ώριμο χρηματοοικονομικό σύστημα, όπως φαίνεται και από τα κάτωθι στοιχεία:

- Η Εθνική Τράπεζα της Ουγγαρίας (MNB) υπήρξε ενεργός δανειοδότης των Ευρωπαϊκών και Ιαπωνικών αγορών ομολόγων από τις αρχές της δεκαετίας του 1970.
- Η Ουγγαρία έγινε μέλος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (IMF) και της Παγκόσμιας Τράπεζας το 1982.
- Από το 1987, οι εμπορικές τράπεζες της Ουγγαρίας παρέχουν κανονικές τραπεζικές υπηρεσίες ενώ η Εθνική Τράπεζα (MNB) λειτουργεί μόνο ως κεντρική τράπεζα.
- Το Χρηματιστήριο της Βουδαπέστης ήτα το πρώτο ανταλλακτήριο τίτλων δυτικού τύπου που λειτούργησε στην Κεντρική και την Ανατολική Ευρώπη. Ξανάρχισε τη λειτουργία του το 1990 μετά το κλείσιμό του το 1948

και ισχυροποιήθηκε ιδιαίτερα με την ιδιωτικοποίηση του Ουγγρικού τραπεζικού τομέα.

Στις αρχές του 2001, η Ουγγαρία διέθετε ένα από τα υγιέστερα τραπεζικά και χρηματοπιστωτικά συστήματα στην Κεντρική Ευρώπη. Κατά το πρώτο εξάμηνο το 2001, η λειτουργία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων χαρακτηρίστηκε από τις ευνοϊκές τάσεις που πρωτοπαρουσιάστηκαν το 2000. Ο τραπεζικός δανεισμός συνέχισε να αυξάνει με γοργούς ρυθμούς όπως και τα προηγούμενα έτη. Οι τράπεζες ανταποκρίθηκαν στην ανατίμηση του εθνικού νομίσματος με την μείωση του δανεισμού σε ξένα νομίσματα και την στροφή σε δανεισμό σε ουγγρικά φιορίνια.

Η αγορά των επιχειρηματικών τραπεζικών εργασιών (corporate banking) είναι περισσότερο αναπτυγμένος από τον τομέα των ιδιωτικών τραπεζικών εργασιών (retail banking), κυρίως λόγω του έντονου ανταγωνισμού τόσο από εγχώριες τράπεζες όσο και από ξένες. Παρόλα αυτά οι ουγγρικές επιχειρήσεις δεν χρησιμοποιούν αρκετές από τις υπηρεσίες που μπορούν να τους προσφέρουν οι υφιστάμενες τράπεζες, τουλάχιστον σε σχέση με τα Δυτικο-Ευρωπαϊκά πρότυπα.

Όσον αφορά την δανειοληψία των ιδιωτών, τα στεγαστικά δάνεια αναπτύσσονται με υψηλό ρυθμό που ξεπερνάει κατά πολύ αυτόν της αύξησης της καταναλωτικής πίστης. Η αύξηση, όμως, αυτή των στεγαστικών δανείων δεν φαίνεται να επηρεάζει την ποιότητα του πιστωτικού χαρτοφυλακίου.

3.8.2. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

Το χρηματοοικονομικό σύστημα της Ουγγαρίας ανήκει κυρίως σε ιδιώτες. Η συμμετοχή του δημόσιου τομέα στο τραπεζικό σύστημα είναι χαμηλότερη του 20% ενώ στον κλάδο των ασφαλειών το ποσοστό είναι ακόμη μικρότερο. Επίσης, λειτουργούν και αρκετά συνεταιριστικά πιστωτικά ιδρύματα (γύρω στα 250).

Τα υψηλά ποσοστά της ξένης συμμετοχής στο ουγγρικό τραπεζικό σύστημα (άνω του 65% των επενδεδυμένων κεφαλαίων) συνετέλεσε σημαντικά στην ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του.

Όπως προαναφέρθηκε, η Εθνική Τράπεζα της Ουγγαρίας έχει ήδη αποσυρθεί από εμπορικές δραστηριότητες και λειτουργεί αποκλειστικά ως Κεντρική τράπεζα. Τρεις τράπεζες έχουν αναλάβει το εμπορικό τμήμα της πρώην Εθνικής Τράπεζας:

- 1) η Τράπεζα Βουδαπέστης (**Budapest Bank**),
- 2) η Ουγγρική Τράπεζα Πίστεως (**Magyar Hitel Bank - MHB**) και
- 3) η Εμπορική Τράπεζα Πίστεως (**Kereskedelmi es Hitel-K&H Bank**).

Οι τράπεζες αυτές έχουν ήδη ιδιωτικοποιηθεί. Οι εγχώριες τράπεζες ως συνέπεια της κακής εμπειρίας τους από δάνεια που χορήγησαν σε επιχειρήσεις μικρού και μεσαίου μεγέθους στις αρχές της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας αποφεύγουν τις χρηματοδοτήσεις μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η Εθνική Τράπεζα Αποταμιεύσεων, π.χ. αποφεύγει τα δάνεια σε επιχειρήσεις μικρού και μεσαίου μεγέθους, προτιμώντας την ασφάλεια των ομολόγων και των δανείων σε μεγάλες κερδοφόρες επιχειρήσεις. Ο δανεισμός υψηλού κινδύνου αναλαμβάνεται από μικρότερες τράπεζες, ξένες τράπεζες ή από υπηρεσίες που χρηματοδοτούνται από το κράτος για την προώθηση των εξαγωγών ή των επενδύσεων. Το κράτος ασχολείται και με δραστηριότητες παροχής εγγυήσεων για να αυξήσει την πρόσβαση για την χρηματοδότηση των χρεών των εγχώριων εταιρειών και την παροχή κεφαλαίων για την ανάπτυξη νεοσύστατων επιχειρήσεων.

Υπάρχει, επίσης, ένα σύνολο ταμείων και διεθνών οργανισμών που παρέχουν ίδιο κεφάλαιο για τις επιχειρήσεις. Όλο και περισσότερο, τα σχήματα αυτά λειτουργούν ως καθαρά εμπορικοί οργανισμοί αποτελώντας μία σημαντική πηγή ιδίου κεφαλαίου για τις εταιρείες που διαφορετικά δεν θα είχαν άλλες κεφαλαιακές πηγές. Ακολουθεί πίνακας των εμπορικών τραπεζών της Ουγγαρίας.

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	Τ.Κ.	ΠΟΛΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Altalanos Ertektorgalmi Bank Rt.	1055	Budapest	Marko u. 9.
BNP Paribas Hungaria Bank Rt.	1055	Budapest	Honved u. 20.
Budapest Hitel es Fejlesztési Bank Rt.	1054	Budapest	Alkotmany u. 3.
CIB Kozep-europai Nemzetkozi Bank Rt.	1027	Budapest	Medve u. 4-14
Citibank Rt.	1051	Budapest	Szabadsag ter 7.
Commerzbank Budapest Rt.	1054	Budapest	Szechenyi rkp. 8.
Credigen Bank Rt.	1136	Budapest	Fenyves Adolf u.6-8.
Credit Lyonnais Bank Magyarorszag Rt.	1051	Budapest	Jozsef Nador ter 7
Daewoo Bank (Magyarorszag) Rt.	1054	Budapest	Bajcsy Zs.U.42-46
Deutsche Bank Rt.	1054	Budapest	Hold u. 27
Erste Bank Hungary Rt.	1054	Budapest	Hold u. 16

Hanwha Bank Magyarország Rt.	1088	Budapest	Rakoczi ut 1-3
HVB Bank Hungary Rt.	1054	Budapest	Akademia u. 17.
ING Bank (Magyarország) Rt.	1061	Budapest	Andrassy ut 9.
Inter Europa Bank Rt.	1054	Budapest	Szabadsag ter 15.
Kereskedelmi es Hitelbank Rt.	1051	Budapest	Vigado ter 1.
Konzumbank Kereskedelmi Bank Rt.	1054	Budapest	Tukory u. 4.
Magyar Kulkereskedelmi Bank Rt.	1056	Budapest	Vaci u. 38.
Magyar Takarekszovetkezeti Bank Rt.	1122	Budapest	Pethenyi koz 10.
Magyarorszagi Volksbank Rt.	1088	Budapest	Rakoczi ut 7.
Nemzetkozi Kereskedelmi Bank (IC) Rt.	1056	Budapest	Vaci 8. 77.
Orszagos Takarekpenztar es Kereskedelmi Bank Rt.	1051	Budapest	Nador u. 16.
Polgari Kereskedelmi Bank Rt.	1093	Budapest	Lonyai u. 38.
Postabank es Takarekpenztar Rt.	1132	Budapest	Vaci ut 48.
Rabobank		Budapest	
Hungaria Kereskedelmi Bank Rt.	1075	Budapest	Madach I. Ut 13-14.
Raiffeisen Bank Rt.	1054	Budapest	Akademia u. 6
Societe Generale Bank Rt.	1015	Budapest	Hattyu u. 14
Westdeutsche Landesbank (Hungaria) Rt.	1075	Budapest	Madach I.U. 13-14.

Πηγή: Ministry of Economic Affairs and ITDH, Investors' Booklets 2002

3.8.3. ΒΡΑΧΥΧΡΟΝΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Τα βραχυπρόθεσμα δάνεια διατίθενται από τις εμπορικές τράπεζες με επιτόκια που ποικίλουν και καθορίζονται από τη δανειακή σύμβαση. Το πιο διαδεδομένο είδος χρηματοδότησης κεφαλαίου κίνησης στην Ουγγαρία είναι με βραχυπρόθεσμο δάνειο. Τα επιτόκια στα βραχυπρόθεσμα δάνεια προσαρμόζονται στις συνθήκες της αγοράς και συνήθως δεν ορίζονται για διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών.

Ο ανταγωνισμός ανάμεσα στις τράπεζες στην εμπορική αγορά δανεισμού είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία περισσότερων χρηματοοικονομικών θεσμών, όπως το βραχυπρόθεσμο επιτόκιο προεξοφλήσεων (που γενικά διατίθεται μόνο στις κερδοφόρες επιχειρήσεις), οι τραπεζικές συναλλαγματικές και η ανάληψη απαιτήσεων τρίτων. Η διάθεση των μέσων αυτών ποικίλει από τράπεζα σε τράπεζα και είναι διαπραγματεύσιμη. Συνήθως διατίθενται από ξένες νεοσυσταθείσες τράπεζες ή από τράπεζες που είναι στην κατοχή ξένων για μεγάλο χρονικό διάστημα, ενώ δεν διατίθενται από εγχώριες και πρόσφατα ιδιωτικοποιημένες τράπεζες.

3.8.4. ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δάνεια θεωρητικά διατίθενται από όλες τις εμπορικές τράπεζες, ενώ στην πράξη όμως τα δάνεια του είδους αυτού δύσκολα εγκρίνονται. Η μεγαλύτερη περίοδος χρηματοδότησης είναι τα οκτώ χρόνια.

Το leasing έχει γίνει μια δημοφιλής μορφή μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης. Επίσης μερικές τράπεζες ενεργούν ως μεσάζοντες στην οργάνωση της έκδοσης μακροπρόθεσμων εταιρικών ομολογιών. Η αγορά ομολογιών αναπτύσσεται ραγδαία, παρέχοντας στις επιχειρήσεις μια πηγή μακροπρόθεσμων κεφαλαίων.

Επειδή οι εγχώριες εταιρίες δυσκολεύονται περισσότερο να ρυθμίσουν τη χρηματοδότηση των χρεών τους από ότι οι ξένες αντίστοιχές τους, πολλές από αυτές προτιμούν την αυτοχρηματοδότηση. Όλες οι εταιρείες στην Ουγγαρία, ακόμη και οι επιχειρήσεις με ξένη συμμετοχή, μπορούν νόμιμα να εκδώσουν χρεόγραφα, αν και στην πράξη η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται μόνο από μεγάλες εταιρείες. Οι ξένες εταιρείες πρέπει να είναι καταχωρημένες στην Ουγγαρία για να μπορούν να εκδώσουν χρεόγραφα.

Η δημόσια προσφορά στο Χρηματιστήριο Αξιών της Βουδαπέστης (BSE) από διεθνείς εταιρείες που αναζητούν μακροπρόθεσμα κεφάλαια αυξάνεται όλο και περισσότερο όπως επίσης και η μέσω επενδυτικών τραπεζών ανάληψη της διάθεσης χρεογράφων.

3.8.5. ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Το Σεπτέμβριο του 1999 η Εθνική Τράπεζα της Ουγγαρίας έστησε και χρηματοδότησε το σύστημα συναλλαγών πραγματικού χρόνου RTGS. Με το σύστημα αυτό οι εντολές πληρωμών εκτελούνται άμεσα (on line) και η ενημέρωση του πελάτη γίνεται σε πραγματικό χρόνο. Η εισαγωγή του συστήματος RTGS ήταν ένα σημαντικό βήμα στην προετοιμασία της Ουγγαρίας για την ένταξή της στην Ε.Ε., καθώς θεωρείται βασική προϋπόθεση για την ένταξη στο διευρωπαϊκό σύστημα συναλλαγών πραγματικού χρόνου (TARGET).

Γενικά, οι συναλλαγές σε μετρητά είναι ένα πολύ συνηθισμένο φαινόμενο στην Ουγγαρία, σε αντίθεση με την Δυτική Ευρώπη, ενώ υπάρχουν και κάποιοι άλλοι τρόποι πληρωμών. Για παράδειγμα, οι ταχυδρομικές εντολές με τις οποίες μπορεί να γίνει μεταφορά χρημάτων μέσα στη χώρα εντός 3 ημερών. Οι τραπεζικές και

πιστωτικές κάρτες (Visa, American Express, Europay group –Eurocard/Mastercard, Citrus/Maestro) γίνονται όλο και περισσότερο αποδεκτές, ειδικά στην Βουδαπέστη, ενώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για ανάληψη μετρητών στις περισσότερες εμπορικές τράπεζες. Αυτόματες ταμειακές μηχανές (ΑΤΜ) απαντώνται σε πολλά σημεία της Βουδαπέστης αλλά και σε άλλες πόλεις της Ουγγαρίας.

Οι επιταγές δεν χρησιμοποιούνται συνήθως στις συναλλαγές ενώ για την είσπραξη μίας επιταγής εξωτερικού μπορεί να απαιτηθούν μέχρι και 6 εβδομάδες. Για τα έμβασμα εξωτερικού μπορεί να χρησιμοποιηθεί η υπηρεσία Moneygram της American Express, ενώ για μεγαλύτερα ποσά ενδείκνυται η χρήση τραπεζικού εμβάσματος (bank wire transfer) το οποίο απαιτεί 3 ημέρες.

3.8.6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Για τις συναλλαγές των ελλήνων εξαγωγέων με Ούγγρους πελάτες μπορούν να χρησιμοποιηθούν όλοι οι γνωστοί τρόποι πληρωμών (προκαταβολή, μετρητά έναντι φορτωτικών εγγράφων, εγγυητική επιστολή, ανέκκλητος πίστωση (που μπορεί να εκδοθεί και από τοπικό υποκατάστημα ευρωπαϊκής ή αμερικανικής τράπεζας), ανοικτός λογαριασμός με κάλυψη από ασφάλεια πιστώσεων). Λόγω, όμως, της ευρείας χρήσης των μετρητών στις εγχώριες συναλλαγές προτείνεται η πληρωμή προκαταβολικά, είτε κατά την επιβεβαίωση της παραγγελίας είτε προ της φόρτωσης, ή πληρωμή με κάλυψη εγγυητικής τραπέζης (Bank Guarantee). Αξίζει να σημειωθεί ότι μετά από έρευνα (προσωπική επαφή – συνέντευξη) μεταξύ εγχώριων κατασκευαστών ανοξείδωτου επαγγελματικού εξοπλισμού στην Ουγγαρία, προέκυψε ότι ο συνήθης τρόπος πληρωμής στις συναλλαγές τους με τους Ούγγρους πελάτες τους είναι μετρητά πριν από την τελική παραλαβή των εμπορευμάτων. Αντίθετα ο συνήθης τρόπος διακανονισμού στις συναλλαγές των εισαγωγέων με το λιανεμπόριο (super markets) είναι ο ανοικτός λογαριασμός με πληρωμή σε 65-90 ημέρες.

Υπάρχει, όμως, η πιθανότητα κάποιοι διεθνείς ανταγωνιστές (κυρίως ιταλοί) στο κλάδο του επαγγελματικού εξοπλισμού να υιοθετούν ως τρόπο πληρωμής τον προθεσμιακό διακανονισμό 60-90 ημερών με ασφαλιστική κάλυψη της πίστωσης από διεθνή ασφαλιστικό οργανισμό της χώρας εξαγωγής. Κάτι τέτοιο, όμως, δεν έχει εξακριβωθεί εάν συμβαίνει στην Ουγγαρία αλλά αποτελεί συνήθη πρακτική μερικών

ιταλικών, κυρίως, και ισπανικών επιχειρήσεων του κλάδου σε άλλες αγορές με έντονο ανταγωνισμό.

3.9. ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

3.9.1. ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ

Έως πρόσφατα, το δικαστικό σώμα ήταν διαρθρωμένο σε τρεις βαθμίδες: τα Τοπικά Δικαστήρια, τα Ειρηνοδικεία και τα Ανώτατα Δικαστήρια. Όμως μια συνταγματική τροποποίηση του 1997 πρόσθεσε μια επιπλέον βαθμίδα, τα Εφετεία. Τα Εφετεία εξετάζουν τις εφέσεις που υποβάλλονται στις αποφάσεις των Ειρηνοδικείων και χειρίζονται επιλεγμένες περίπλοκες υποθέσεις. Υπάρχει επίσης ένα πολύ ενεργό Συνταγματικό Δικαστήριο, που έχει την εξουσία να αναθεωρεί και να ακυρώνει κοινοβουλευτικές πράξεις.

Το δικαστικό σύστημα της Ουγγαρίας λειτουργεί αποτελεσματικά και σύμφωνα με σαφώς καθορισμένους νόμους και κατευθυντήριες γραμμές. Από το 1989, σχεδόν κάθε πλευρά του εμπορικού δικαίου της Ουγγαρίας, αναθεωρήθηκε τουλάχιστον μια φορά και συνεχίζει να αναθεωρείται με γρήγορο ρυθμό. Οι μεταρρυθμίσεις βασίζονται γενικά στα δυτικοευρωπαϊκά πρότυπα, με προοπτική να εναρμονίσουν το δικαστικό σύστημα της χώρας με αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε μερικούς τομείς, ωστόσο, η νομική υποδομή χρονολογείται από τη σοσιαλιστική περίοδο.

Επειδή οι εμπορικές διαφωνίες επλύονται συνήθως στα δικαστήρια, η αναπτυξιακή έκρηξη των ιδιωτικών επιχειρήσεων και της δραστηριότητάς τους στην αγορά κατά τα τελευταία χρόνια είχε ως αποτέλεσμα την υπερφόρτωση του δικαστικού συστήματος. Ανάλογα με την υπόθεση και το δικαστήριο, οι εταιρείες μπορεί να περιμένουν από ένα έως και περισσότερα χρόνια για την τελική απόφαση σε μια εμπορική αντιδικία, όπως, περίπου συμβαίνει και στην Ελλάδα.

3.9.2. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Παραδοσιακά το νομικό σύστημα της Ουγγαρίας προσομοίαζε αυτό της Γερμανίας, ενώ ακόμη και σήμερα το γενικό νομοθετικό της πλαίσιο εμφανίζει επιρροές από την Γερμανική νομοθεσία. Ωστόσο, λόγω της επικείμενης ένταξης της

χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η συγγκική νομοθεσία βρίσκεται σε πορεία εναρμόνισης με τις διατάξεις της Ε.Ε. που αναμένεται να ολοκληρωθεί πριν από την ημερομηνία της επίσημης ένταξης.

3.9.2.α. ΝΟΜΟΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Για την κατοχύρωση και προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας η Ουγγαρία έχει υπογράψει τις ακόλουθες διεθνείς συνθήκες: Συνθήκη των Παρισίων, 1909 (Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας), Συμφωνία της Μαδρίτης, 1909 (Εμπορικά Σήματα), Συμφωνία της Λισσαβόνας, 1967 (Βιομηχανικά Σχέδια), Συμφωνία της Νίκαιας, 1957 (Εμπορικά Σήματα), Συμφωνία της Λισσαβόνας, 1967 (Κατοχύρωση Εμπορικών Σημάτων), Συμφωνία του Λοκάρνο, 1974 (Βιομηχανικά Σχέδια), Συνθήκη για τη Συνεργία στα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας, 1980, Συνθήκη της Βουδαπέστης, 1980 (Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας για Μικροοργανισμούς), Συνθήκη UPOV, 1983, Συνθήκη της Χάγης, 1984 (Βιομηχανικά Σχέδια).

Τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας ισχύουν για 20 χρόνια από την ημερομηνία της αίτησης κατοχύρωσής τους, τα εμπορικά σήματα έχουν δεκαετή διάρκεια, η οποία μπορεί να ανανεωθεί για δέκα χρόνια ακόμη, ενώ για τα λογισμικά προγράμματα η περίοδος προστασίας είναι 70 χρόνια. Για τα βιομηχανικά σχέδια και τα μοντέλα αρχικά χορηγείται προστασία για πέντε χρόνια και μπορεί να ανανεωθεί το ανώτατο για άλλα πέντε χρόνια, ενώ οι απαιτήσεις για την προστασία είναι η καινοτομία και η κατοχύρωση στην Ουγγρική Υπηρεσία Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

Οι εφευρέσεις για να προστατευτούν πρέπει να είναι νέες, πρωτότυπες και να μπορούν να εφαρμοστούν στη βιομηχανία. Η προστασία των δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας έχει επεκταθεί σε όλα τα προϊόντα ή τις διαδικασίες που πληρούν τις προϋποθέσεις και καλύπτουν τη χρήση, πώληση, προσφορά προς πώληση ή εξαγωγή προϊόντων ευρεσιτεχνίας ή προϊόντων για τα οποία χρησιμοποιείται διαδικασία που προστατεύεται από δικαίωμα ευρεσιτεχνίας.

Επειδή οι ξένες εταιρείες πρέπει να έχουν έναν Ούγγρο υπεύθυνο για τη διεκπεραίωση των διαδικασιών για τη χορήγηση των διπλωμάτων, υπάρχουν περίπου 200 υπεύθυνα γραφεία στην Ουγγαρία που μπορούν να βοηθήσουν σχετικά με τις νομικές και τυπικές διαδικασίες που σχετίζονται με την απόκτηση προστασίας για τα

διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Ο κατάλογος των γραφείων αυτών διατίθεται από την Ουγγρική Υπηρεσία Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

Όσον αφορά τα εμπορικά σήματα η παροχή προστασίας έχει διευρυνθεί, με την περίληψη πιο ακριβών ορισμών για τα διακριτά σύμβολα, ενώ οι συνιδιοκτήτες μπορούν τώρα να καταχωρούν εμπορικά σήματα και η προστασία των εμπορικών σημάτων μπορεί να μεταβιβαστεί σε δικαιούχους. Τα εμπορικά σήματα δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ουγγρικής Υπηρεσίας Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

Παρά το γεγονός ότι τα πνευματικά δικαιώματα προστατεύονται από μία σειρά νόμων και διαταγμάτων, η πειρατεία ιδιαίτερα των λογισμικών προγραμμάτων, της μουσικής, των φαρμακευτικών προϊόντων και των επωνύμων ρούχων αποτελεί ένα μεγάλο πρόβλημα στην Ουγγαρία.

3.9.2.β. ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

3.9.2.β.1. Ανώνυμες Εταιρείες

Το ελάχιστο κεφάλαιο για τις ΑΕ (Reszvenytársasag) είναι 20 εκατομμύρια φιορίντ. Το ποσό της εισφοράς σε μετρητά κατά την ίδρυση δεν μπορεί να είναι λιγότερο από το 30% του μετοχικού κεφαλαίου ή από 10 εκατομμύρια φιορίντ ανάλογα με όποιο από τα δύο είναι υψηλότερο. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας πρέπει να εξασφαλίζεται πλήρως με εγγραφή.

Μια ΑΕ πρέπει να έχει ένα Εποπτικό Συμβούλιο από τρία τουλάχιστον μέλη, εκλεγμένα από τους μετόχους. Αν ο ετήσιος μέσος όρος του αριθμού των εργαζομένων υπερβαίνει τους 200, τότε το ένα τρίτο των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου πρέπει να εκλέγεται από τους εργαζόμενους.

Η ΑΕ διοικείται από ένα Διοικητικό Συμβούλιο (Igazgatosag), που αποτελείται από τρία ως έντεκα μέλη που επίσης εκλέγονται από τους μετόχους στη Γενική Συνέλευση. Το Συμβούλιο είναι αρμόδιο για την προετοιμασία των οικονομικών εκθέσεων και του Ισολογισμού της εταιρείας και για την σύνταξη της ετήσιας αναφοράς. Δεν υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά στην εθνικότητα και ή τον τόπο διαμονής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός από τις τράπεζες όπου τουλάχιστον δύο από τα μέλη του Συμβουλίου πρέπει να είναι κάτοικοι Ουγγαρίας.

Ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι μέλος σε μία ΕΠΕ ή μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής σε άλλη εταιρεία με παρόμοιο φάσμα δραστηριοτήτων.

Σύμφωνα με τον Εργατικό Κώδικα του 1992, για τις ΑΕ που απασχολούν 50 ή περισσότερα άτομα τα λεγόμενα Εργατικά Συμβούλια (Uzemi Tanacsok) είναι υποχρεωτικά. Για τις εταιρείες που απασχολούν πάνω από 15 αλλά κάτω από 50 άτομα, είναι υποχρεωτικός ο διορισμός αντιπροσωπίας εργαζομένων. Τα συμβούλια αυτά, που βασίζονται στο μοντέλο του γερμανικού Betriebsrat, χρησιμεύουν ως βήμα εργασιακής εκπροσώπησης. Επιπλέον οι εργαζόμενοι μέσω των συμβουλίων υπερασπίζουν τα δικαιώματά τους στο Εποπτικό Συμβούλιο. Όσον αφορά την δημοσιοποίηση των οικονομικών τους στοιχείων, οι ΑΕ πρέπει να επιλέγουν τουλάχιστον έναν επίσημο λογιστή ως ορκωτό λογιστή.

3.9.2.β.2. Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης

Το ελάχιστο κεφάλαιο για τις ΕΠΕ (Korlatolt Felelossegu Tarsasag) είναι 3 εκατομμύρια φιορίντ. Οι εισφορές σε μετρητά δεν μπορούν να είναι λιγότερες από το 30% του μετοχικού κεφαλαίου ή από 1 εκατομμύριο φιορίντ ανάλογα με όποιο από τα δύο είναι υψηλότερο.

Μία ΕΠΕ πρέπει να συστήσει Εποπτικό Συμβούλιο τουλάχιστον από τρία μέλη, αν το κεφάλαιο της υπερβαίνει τα 20 εκατομμύρια φιορίντ, αν ο αριθμός των μετόχων υπερβαίνει τους 25 ή ο μέσος όρος του αριθμού των εργαζομένων υπερβαίνει τους 200. Για μια ΕΠΕ με ένα μόνο ιδιοκτήτη, πρέπει να εκλεγεί Εποπτικό Συμβούλιο μόνο αν ο αριθμός των εργαζομένων υπερβαίνει τους 200. Η ΕΠΕ διοικείται από έναν ή περισσότερους Διευθύνοντες Συμβούλους που εκλέγονται για ορισμένο διάστημα από τους μετόχους της εταιρείας. Σε άλλες περιπτώσεις, το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι κάποιος ή όλοι οι μέτοχοι έχουν την δυνατότητα να διοικούν την ΕΠΕ ως Διευθύνοντες Σύμβουλοι.

Όσον αφορά το εργατικό δυναμικό, για τις ΕΠΕ εκτός από την απαίτηση για την ίδρυση Εργατικού Συμβουλίου, η οποία ισχύει για κάθε εταιρεία που απασχολεί 50 ή περισσότερα άτομα, ισχύουν οι ίδιοι κανόνες που ισχύουν για μια ΑΕ, μόνον αν απαιτείται να υπάρχει Εποπτικό Συμβούλιο. Οι ΕΠΕ πρέπει να επιλέγουν

τουλάχιστον έναν επίσημο λογιστή ως ορκωτό λογιστή μόνο αν το μετοχικό κεφάλαιο είναι πάνω από 50 εκατ. φιορίντ ή αν η ΕΠΕ έχει έναν μόνο ιδιοκτήτη.

3.9.2.γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

3.9.2.γ.1. Βασικοί φόροι

Η βάση της φορολογίας εταιρειών στην Ουγγαρία είναι η δήλωση των κερδών και ζημιών όπως και στις Δυτικές χώρες. Η φορολογική νομοθεσία της χώρας βρίσκεται στο στάδιο της εναρμόνισης με την αντίστοιχη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενόψει της πλήρους ένταξης της χώρας σε αυτήν.

Με στόχο την πάταξη της φοροδιαφυγής και την παραοικονομία οι Αρχές έθεσαν σε εφαρμογή μία σειρά μέτρων μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η ποινή φυλάκισης έως πέντε χρόνια για τους φοροφυγάδες.

Οι βασικοί φόροι που επιβάλλονται σήμερα περιλαμβάνουν τους φόρους εισοδήματος φυσικών προσώπων, τους φόρους κερδών των επιχειρήσεων και τον φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.). Ο βασικός φορολογικός συντελεστής φορολογίας κερδών των επιχειρήσεων είναι 18%. Ο παρακρατούμενος φόρος επί των μερισμάτων ανέρχεται στο 20% και ισχύει και για τα επαναπατριζόμενα κέρδη. Οι υπεράκτιες εταιρείες που λειτουργούν στην Ουγγαρία καταβάλλουν έναν φόρο με συντελεστή 3%. Οι φορολογικοί συντελεστές του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι προοδευτικοί, με μέγιστο συντελεστή 42% για ετήσιο εισόδημα άνω του 1,1 εκατ. φιορίντ

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας, παρότι αποκαλείται φόρος κύκλου εργασιών στα ουγγρικά (ÁFA), βασίζεται στις σχετικές Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι εγχώριες πωλήσεις και τα εισαγόμενα αγαθά και υπηρεσίες υπόκεινται σε ΦΠΑ, ενώ τα εξαγόμενα αγαθά και υπηρεσίες που παρέχονται στο εξωτερικό υπόκεινται σε μηδενικό ΦΠΑ. Ο σταθερός συντελεστής ΦΠΑ είναι 25%. Ένας μειωμένος συντελεστής 12% ισχύει για ορισμένα προϊόντα, όπως τρόφιμα και άλλα είδη πρώτης ανάγκης, αγροτικά προϊόντα, βιβλία και εφημερίδες, κλπ. Οι μικρές επιχειρήσεις μπορούν να μη καταβάλλουν ΦΠΑ κάτω από κάποιες προϋποθέσεις. Επίσης εξαιρούνται, οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, οι ταχυδρομικές υπηρεσίες, η εκπαίδευση, οι νομικές υπηρεσίες και μερικές άλλες υπηρεσίες.

Εκτός από τον ΦΠΑ, η πώληση ορισμένων αγαθών πολυτελείας υπόκειται σε φόρους κατανάλωσης. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν αγαθά όπως τα πετρελαϊκά προϊόντα, το οινόπνευμα, τα οиноπνευματώδη ποτά, η μπύρα, τα τσιγάρα, τα πολύτιμα μέταλλα, ο καφές, τα αυτοκίνητα και οι μηχανές κάθε κυβισμού.

3.9.2.γ.2. Λοιποί Φόροι

Πέραν των προαναφερόμενων φόρων, οι επιχειρήσεις συνήθως υπόκεινται και σε πρόσθετους τοπικούς φόρους. Σε αυτούς περιλαμβάνονται ο φόρος κτιρίων ανά όροφο, ο έγγειος φόρος, ο δημοτικός φόρος και ο τοπικός φόρος επιχειρήσεων. Ο σημαντικότερος και συνηθέστερος είναι ο τοπικός φόρος επιχειρήσεων που ανέρχεται σε 2% του ποσού που προκύπτει όταν από τον συνολικό τζίρο της επιχείρησης αφαιρεθεί το κόστος πωληθέντων.

Το εισόδημα από ορισμένες δραστηριότητες που σχετίζονται με τον τουρισμό υπόκεινται σε φόρο εισφοράς στον Οργανισμό Τουρισμού. Έτσι ο ακαθάριστος τζίρος των ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, των ενοικιάσεων αυτοκινήτων, των καζίνο, των εστιατορίων και άλλων τουριστικών επιχειρήσεων φορολογείται με 1-2%. Επίσης, επιβάλλεται τουριστικός φόρος στην πρώτη νύχτα διαμονής σε δήμους και στους ορόφους των παραθεριστικών κατοικιών. Επιπλέον, όσοι καταβάλλουν φόρο επιχειρήσεων αντιμετωπίζουν και μια ποικιλία φόρων κοινωνικής ασφάλισης, όπως εισφορά στον Οργανισμό Τεχνικής Κατάρτισης, κοινωνικά ασφάλιστρα και εισφορά στο Ταμείο Εργατικού Δυναμικού.

Οι εργοδότες που έχουν πάνω από 20 άτομα πρέπει να καταβάλλουν εισφορά αποκατάστασης επί του αριθμού των εργαζομένων ανάπηρων που όφειλαν να απασχολούν, δια του πραγματικού αριθμού που απασχολούν, επειδή ο συγγρικός νόμος υπαγορεύει στους εργοδότες να καλύπτουν τουλάχιστον το 5% των θέσεων προσωπικού με ανάπηρα άτομα. Οι μισθωτοί πρέπει να συνεισφέρουν στο Ταμείο Ανεργίας 1,5% επί του μηνιαίου μισθού και να καταβάλλουν εισφορές 6% για συνταξιοδότηση και 4% για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

3.9.2.δ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Τα περιβαλλοντικά προβλήματα έχουν αρχίσει να απασχολούν όλο και περισσότερο τους Ούγγρους. Η κυβέρνηση καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για την επίλυση των προβλημάτων αυτών και συγχρόνως για την εναρμόνιση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της χώρας προς αυτήν της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο βασικός νόμος περί περιβάλλοντος έχει τρεις βασικές αρχές:

- όποιος προκαλεί μόλυνση στο περιβάλλον πρέπει να πληρώνει για τη ζημιά που προκλήθηκε,
- μπορεί να αναληφθεί δράση προστασίας του περιβάλλοντος ακόμη και χωρίς απόδειξη ότι η δράση αυτή ήταν αναγκαία
- το περιβάλλον πρέπει να προστατευθεί -και να επανορθωθούν οι ζημιές- στην πηγή της μόλυνσης.

Ο Νόμος περί Περιβαλλοντολογικού Τέλους Προϊόντος τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου του 1996 και ισχύει για προϊόντα που περιέχουν ή χρησιμοποιούν στην παραγωγή ή σε άλλες κατεργασίες, υλικά ή δημιουργούν απόβλητα, που είναι επιβλαβή για το περιβάλλον όπως ορισμένα υλικά συσκευασίας, το φρέον, το αλουμίνιο, το πλαστικό, τα καύσιμα, οι μπαταρίες, τα ελαστικά κ.α.. Τα τέλη προϊόντος που μαζεύονται μέσα σε ένα δεδομένο μήνα καταβάλλονται μέχρι τις 15 του επόμενου μήνα στον Κεντρικό Οργανισμό Περιβάλλοντος.

Οι ακόλουθες αρχές είναι αρμόδιες για την ρύθμιση ή/και την επιβολή της περιβαλλοντολογικής πολιτικής στην Ουγγαρία:

- Υπουργείο Περιβαλλοντολογικής Προστασίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης,
- Κεντρική Διεύθυνση Περιβάλλοντος,
- Υπουργείο για το Δημόσιο Όφελος,
- Κρατικό Συμβούλιο Επιτήρησης της Δημόσιας Υγείας και των Επιδημιών.

3.10. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ - ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ

3.10.1. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ

Η Ουγγαρία είναι μέλος των Ηνωμένων Εθνών και αρκετών άλλων διεθνών οργανισμών όπως π.χ. Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, Διεθνής Οργάνωση Τροφίμων και Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας. Είχε επίσης υπογράψει τη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (General Agreement on Tariffs and Trade - GATT) και είναι μέλος του διαδόχου της, του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (World Trade Organization - WTO). Το 1982, η Ουγγαρία προσχώρησε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και στην Παγκόσμια Τράπεζα (όπως και στη θυγατρική της τελευταίας στον ιδιωτικό τομέα, το Διεθνή Χρηματοδοτικό Οργανισμό). Η χώρα είναι επίσης μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και την 1η Ιουλίου του 1997, η Ουγγαρία προσχώρησε στην Πανευρωπαϊκή Συσπείρωση, μια Τελωνειακή Οργάνωση που ιδρύθηκε την 1η Ιανουαρίου του 1997.

Η Ουγγαρία είχε συνάψει από το 1991 μια συμφωνία σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Μάρτιο του 1994 η Κυβέρνηση υπέβαλε επίσημη αίτηση για την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τον Δεκέμβριο του 1997 η Ουγγαρία επιλέχθηκε ως μία εκ των 6 χωρών (μαζί με τις: Τσεχία, Πολωνία, Εσθονία, Σλοβενία και Κύπρο) για την έναρξη εντατικών διαπραγματεύσεων για την είσοδό του στην Ε.Ε., οι οποίες τυπικά ξεκίνησαν στις 31 Μαρτίου του 1998. Η ένταξη της Ουγγαρίας εγκρίθηκε στην Σύνοδο Κορυφής των 15 στην Κοπεγχάγη τον Δεκέμβριο του 2002 μαζί με τις υπόλοιπες 9 χώρες (Τσεχία, Σλοβακία, Πολωνία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Σλοβενία, Μάλτα και Κύπρος). Η σχετική σύμβαση ένταξης αναμένεται να υπογραφεί τον Μάρτιο του 2003 επί ελληνικής προεδρίας και να επικυρωθεί από όλα τα κράτη-μέλη μέχρι το τέλος του 2003, ενώ η ισχύς του καθεστώτος πλήρους μέλους της Ε.Ε. και για τις 10 χώρες έχει προγραμματιστεί να αρχίσει τον Ιανουάριο του 2004. Από τις δέκα υποψήφιες χώρες που εξετάστηκαν για το βαθμό εκπλήρωσης των προϋποθέσεων για την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ουγγαρία έλαβε τους περισσότερους βαθμούς, χάρη στην ενισχυμένη δημοκρατία της και στις γερά ριζωμένες μεταρρυθμίσεις στην αγορά της.

Η Ουγγαρία προσχώρησε στον Οργανισμό για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ) (Organization for Economic Co-operation and Development –

OECD) στις 15 Μαρτίου του 1996, πράγμα που χαρακτηρίστηκε ως μεγάλο βήμα για την ενσωμάτωσή της στη Δύση. Τον Ιούλιο του 1997, η Ουγγαρία κλήθηκε επισήμως, μαζί με τη Δημοκρατία της Τσεχίας, και την Πολωνία, να γίνει πλήρες μέλος του NATO. Ήδη από τον Μάρτιο του 1999 η εισδοχή της στον Οργανισμό Βορειοατλαντικού Συμφώνου (North Atlantic treaty Organization - NATO) επικυρώθηκε από τα κράτη μέλη του οργανισμού και η Ουγγαρία είναι πλέον πλήρες μέλος.

Άλλοι διεθνείς οργανισμοί και σχήματα στα οποία ανήκει η Ουγγαρία:

- CEFTA (Ζώνη Ελεύθερου Εμπορίου Κεντρικής Ευρώπης)
- EFTA (European Free Trade Association) (Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερου Εμπορίου)
- UN ECE (United Nations Economic Commission for Europe) (Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη)
- UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development) (Συμβούλιο Εμπορίου και Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών)
- ITC (International Trade Center)(Διεθνές Κέντρο Εμπορίου)
- UEC (European Energy Charta) (Ευρωπαϊκός Ενεργειακός Χάρτης)
- ISO (International Sugar Organization)(Διεθνής Οργανισμός Ζαχάρεως)
- IGC (International Grains Council) (Διεθνές Συμβούλιο Σιτηρών)
- ICCO (International Cocoa Organization) (Διεθνής Οργανισμός Κακάο)
- UNIDO (United Nations Industrial Development Organization) (Οργανισμός Βιομηχανικής Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών)
- WIPO (World Intellectual Property Organization) (Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας)

3.10.2. ΔΑΣΜΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Σε μια προσπάθεια για την εναρμόνιση των τελωνειακών νόμων της Ουγγαρίας με τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την πάταξη της παραοικονομίας, η Ουγγαρία υιοθέτησε τον Τελωνειακό Κώδικα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το σύστημα κατάταξης της συνδυαστικής Ονοματολογίας ως μέρος της Τελωνειακής Πράξης.

Επίσης, η εμπορική πολιτική της Ουγγαρίας διαμορφώνεται κύρια από τις επιταγές του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, όπου ανήκει, και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακόμη και στο προ-ενταξιακό στάδιο. Η τελωνειακή νομοθεσία της Ουγγαρίας βασίζεται στις συμφωνίες της GATT. Η τελωνειακή αξία των αγαθών καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Συμφωνίας περί Τελωνειακής Αξίας της GATT (των ΠΟΕ).

Η Ουγγαρία έχει συνάψει εμπορική συμφωνία προτιμησιακού καθεστώτος με την Ε.Ε. καθώς και συμφωνίες ελεύθερων εμπορικών συναλλαγών με τις χώρες της ΕFTA, τις όμορες χώρες της Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA), την Τουρκία και το Ισραήλ. Μετά την συμφωνία του Γύρου της Ουρουγουάης, η Ουγγαρία μείωσε τους υψηλούς δασμούς ειδικών κατηγοριών (MNF: Most Favored Nation import duties) από 13,6% το 1991, σε 8% το 1998.

Οι εισαγωγές προϊόντων από τις χώρες της Ε.Ε., της ΕFTA, της CEFTA και της GSP δεν επιβαρύνονται με στατιστικά τέλη και τέλη εκτελωνισμού. Όσον αφορά τους δασμούς που επιβάλλονται σε προϊόντα που προέρχονται από χώρες μέλη της Ε.Ε., της ΕFTA, και της CEFTA, είναι πάρα πολύ χαμηλοί, ενώ θα καταργηθούν πλήρως για τις εισαγωγές από χώρες της Ε.Ε. μετά την πλήρη ένταξη της Ουγγαρίας την 1/5/2004.

Γενικά για όλες τις εισαγωγές, κυρίως από τις υπόλοιπες χώρες με τις οποίες η Ουγγαρία δεν έχει συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών, υπάρχουν κάποιες περιπτώσεις όπου δεν επιβάλλονται δασμοί υπό προϋποθέσεις. Τέτοιες περιπτώσεις εισαγωγών είναι οι εξής: ενεργητική τελειοποίηση, αποθήκευση, διαμετακόμιση και προσωρινή εισαγωγή. Οι μεταφορικές εταιρείες δεν δύνανται να αποθηκεύσουν στις αποθήκες τους προϊόντα που δεν έχουν εισαχθεί στο όνομά τους. Παρέχεται, επίσης, η δυνατότητα επεξεργασίας πρώτων υλών με επιτήρηση των τελωνειακών αρχών χωρίς την καταβολή δασμών. Με το πέρας, όμως της επεξεργασίας και την δημιουργία του τελικού προϊόντος επιβάλλονται δασμοί με βάση την αξία και τη δασμολογική κλάση του τελικού προϊόντος. Άλλες εξαιρέσεις επιβολής δασμών αφορούν προϊόντα που εισάγονται ως δείγματα έως κάποια συγκεκριμένη αξία, κάποια ιατρικά προϊόντα, εκπαιδευτικό υλικό, προϊόντα που εισάγονται για επισκευή εντός εγγύησης, κλπ.

Ειδικά για τις συσκευές επαγγελματικού εξοπλισμού και τα επαγγελματικά ψυγεία από χώρες μέλη της Ε.Ε., οι δασμοί είναι ήδη μηδενικοί με ελάχιστες εξαιρέσεις κάποιων ειδικών κατηγοριών όπως για παράδειγμα, ένας τύπος καταψυκτών μεγάλης χωρητικότητας (δασμολογική κλάση 841830 και 841840) όπου υπάρχει, προς το παρόν, δασμός 1,1%, και ένας τύπος συσκευών για επεξεργασία φρούτων και λαχανικών (δασμολογική κλάση 8435100) όπου ο επιβαλλόμενος δασμός είναι της τάξης του 1,7%, προς το παρόν. Κάτι παρόμοιο ισχύει και για ομοειδή προϊόντα που εισάγονται από την Τουρκία και το Ισραήλ, κατόπιν ειδικών συμφωνιών με τις χώρες αυτές.

Παρότι σε πλείστους του τελωνειακούς σταθμούς εισόδου στην χώρα δεν παρατηρούνται ιδιαίτερα προβλήματα, εξαίρεση αποτελεί ο συνοριακός σταθμός στα σύνορα της χώρας με την Γιουγκοσλαβία, που αποτελεί και την είσοδο των εμπορευμάτων που μεταφέρονται οδικώς από Ελλάδα. Στον σταθμό αυτό έχουν σημειωθεί κρούσματα διαφθοράς και τεχνικών κωλυμάτων με αποτέλεσμα ενίοτε να δυσχεραίνεται η είσοδος των ελληνικών προϊόντων και η διέλευση των ελληνικών φορτηγών

Η γραφειοκρατία και η διαφθορά δημιουργούν προβλήματα στο Ουγγρικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Το γεγονός αυτό αληθεύει ιδιαίτερα για τους κατώτερους αξιωματούχους, οι οποίοι διατηρούν υψηλά επίπεδα διακριτικής εξουσίας. Η κυβέρνηση έχει υποσχεθεί μια πλήρη μεταρρύθμιση του κρατικού κατεστημένου, η οποία θα περιλαμβάνει μέτρα για τον περιορισμό της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα και θα βελτιώνει την ταχύτητα και την ποιότητα των Δικαστηρίων τα οποία εκδικάζουν εμπορικές διαφορές.

3.10.3. ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ

Νέες τελωνειακές διατάξεις που αφορούν στην τελωνειακή αποθήκευση ισχύουν από την 1/1/2002, ως μέρος της εναρμόνισης της Ουγγρικής τελωνειακής νομοθεσίας με αυτήν της Ε.Ε. Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, μπορούν να χρησιμοποιηθούν 6 τύποι αποθηκών, ενώ είναι δυνατόν να γίνει επεξεργασία εισαγόμενων αγαθών σε αποθήκες με τελωνειακή επιτήρηση. Οι δασμοί που επιβάλλονται στα αγαθά που κατόπιν εκτελωνίζονται για ελεύθερη κυκλοφορία υπολογίζονται στην τελωνειακή

αξία των αγαθών που εισήχθησαν αρχικά στην τελωνειακή αποθήκη. Το κόστος αποθήκευσης και διατήρησης που σχετίζονται με την αποθήκευση πρέπει να θεωρούνται ως κόστη που αυξάνουν την τελωνειακή αξία όταν αυτά δεν μπορούν να διαχωριστούν από την τελική τιμή πώλησης.

3.10.4. ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΖΩΝΕΣ

Δεν υπάρχουν συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές που να έχουν ιδρυθεί Ελεύθερες Ζώνες και Λιμένες. Ωστόσο, η Ουγγαρία επιτρέπει την ίδρυση τόσο εμπορικών (για αποθήκευση) όσο και βιομηχανικών (για παραγωγή και εξαγωγή) Ελεύθερων Ζωνών. Οι ζώνες αυτές ιδρύονται και χρηματοδοτούνται από τους επενδυτές. Η τελωνειακή ασφάλεια, όπως και η σωστή περιφραξη, πρέπει να ρυθμιστούν από τον επενδυτή. Οι Ελεύθερες Ζώνες πρέπει να καταλαμβάνουν ελάχιστη έκταση 2.000 τετραγωνικών μέτρων.

Οι Ζώνες αυτές θεωρούνται εκτός Ουγγαρίας για τελωνειακούς, συναλλαγματικούς και άλλους σκοπούς σχετικούς με το εμπόριο. Τα προϊόντα που υπόκεινται σε δασμούς εξαιρούνται από τους τελωνειακούς δασμούς και την καταβολή του ΦΠΑ, αν εισέλθουν στις Ελεύθερες Ζώνες και επανεξαχθούν. Εάν όμως τα προϊόντα αυτά πωληθούν μέσα στην Ουγγαρία τότε απαιτείται ειδική άδεια και καταβάλλονται οι αντίστοιχοι δασμοί και ο ΦΠΑ. Παρότι το καθεστώς αυτό δεν συμφωνεί με το τελωνειακό σύστημα της Ε.Ε., η Ουγγαρία έχει λάβει ειδική άδεια από την Ε.Ε. ώστε το καθεστώς αυτό να τερματιστεί μόνο μετά την πλήρη ένταξη της χώρας στην Ε.Ε.

3.10.5. ΕΞΑΓΩΓΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Ο Νόμος XLII του 1994 ίδρυσε την Ουγγρική Τράπεζα Εξαγωγών-Εισαγωγών (Magyar Export-Import Bank Rt ή **EXIMBANK**) και τη Ουγγρική Εταιρεία Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (Magyar Export hitel Bixtosito Rt, ή **EHIB**). Και οι δύο αυτοί οργανισμοί είναι κρατικοί. Η κυβέρνηση συνεχίζει να προωθεί και τους δύο οργανισμούς καθώς παίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των ουγγρικών εξαγωγών.

Η EXIMBANK ασχολείται αποκλειστικά με τραπεζικές δραστηριότητες που έχουν σχέση με την εξαγωγή ουγγρικών προϊόντων και υπηρεσιών. Οι ουγγρικές άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό μπορούν επίσης να χρηματοδοτηθούν αν κριθούν σημαντικές για την οικονομία καθώς επίσης και οι εισαγωγές, εάν αποτελούν βάση για εξαγωγές. Επίσης, χορηγεί δάνεια και τραπεζικές εγγυήσεις και λειτουργεί ως αντιπρόσωπος επί προμήθεια για συναλλαγματικές, επιταγές σε ξένο συνάλλαγμα και συμφωνίες σε ξένο νόμισμα, όπως συναλλαγές σε οψιόν ή συμβάσεις προθεσμιακών αγορών και πωλήσεων, χρεόγραφα (συμπεριλαμβανομένου του τόκου) και ανταλλαγές νομισμάτων. Επίσης, η τράπεζα προσφέρει κάλυψη για φερεγγυότητα κατόπιν αίτησης των πελατών.

Οι περισσότερες από τις λειτουργίες της EXIMBANK διενεργούνται σήμερα από τις μεγαλύτερες εμπορικές τράπεζες της χώρας. Οι ξένες εμπορικές τράπεζες έχουν επίσης μπει στο χώρο της χρηματοδότησης των εξαγωγών. Το όφελος από τα δάνεια και τις άλλες συναλλαγές μέσω της EXIMBANK είναι το κατά 50% μειωμένο επιτόκιο που προσφέρει μια και επιδοτείται από την κυβέρνηση για λόγους προώθησης των εξαγωγών.

Η MEHIB προσφέρει εξαγωγική και επενδυτική ασφαλιστική κάλυψη κατά εμπορικών και πολιτικών κινδύνων, καθώς και ασφάλιση προσφορών. Η ασφάλιση κατά πολιτικού κινδύνου παρέχεται σε εμπορικές υποθέσεις και σε ουγγρικές άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό. Η ασφάλιση κατά εμπορικού κινδύνου παρέχεται σε εξαγωγές, αλλά και σε πωλήσεις εσωτερικού. Η MEHIB διαθέτει επίσης υπηρεσία πληροφόρησης που καταγράφει τις εξαγγελίες προσφορών από διεθνείς αναπτυξιακούς οργανισμούς στις μπορούν να συμμετέχουν ουγγρικές εταιρείες. Οι καλύψεις που παρέχει αφορούν περιπτώσεις αδυναμίας πληρωμής ή χρεοκοπίας του οφειλέτη, άρνησης πληρωμής του συνολικού οφειλόμενου ποσού ή μέρους αυτού, δυσμενών πολιτικών εξελίξεων που εμποδίζουν την πληρωμή αλλοδαπών οφειλετών κρατικής ιδιοκτησίας

3.10.6. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Το έτος 2001 αποτελεί ορόσημο στην πορεία της Ουγγαρίας προς την πλήρη απελευθέρωση του συναλλάγματος. Με διάταγμά της η κυβέρνηση ουσιαστικά

απομάκρυνε όλους τους συναλλαγματικούς περιορισμούς, κάνοντας ένα σημαντικό βήμα για την ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση της ένταξης της Ουγγαρίας στην Ε.Ε.

Από τον Μάιο του 2001 τόσο οι ιδιώτες όσο και οι επιχειρήσεις μπορούν να έχουν στην κατοχή τους ξένο συνάλλαγμα είτε σε τραπεζικούς λογαριασμούς είτε σε μετρητά χωρίς περιορισμούς και έχουν το δικαίωμα να το χρησιμοποιούν για οποιοδήποτε σκοπό. Με εξαίρεση των διατάξεων για την αντιμετώπιση του «ξεπλύματος» χρήματος για ποσά συγκεκριμένου ύψους, η υποχρέωση της κοινοποίησης των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα έχει σταματήσει. Ξένα τραπεζογραμμάτια και νομίσματα καθώς και ουγγρικά τραπεζογραμμάτια και νομίσματα μπορούν να μεταφερθούν έξω από τα σύνορα της χώρας χωρίς κανένα περιορισμό.

Η κυβέρνηση μπορεί, ωστόσο να επιβάλει περιορισμούς στις διεθνείς πληρωμές σε περιπτώσεις απειλής της λειτουργίας της εθνικής οικονομίας, για περιόδους μέχρι και 3 μήνες, με βάση συστάσεις της κεντρικής τράπεζας. Ο περιορισμός, όμως, αυτός δεν θα αφορά πληρωμές ή εμβάσματα από λογαριασμούς ιδιωτών.

3.11. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

3.11.1.ΓΕΝΙΚΑ

Παρά την ελαφρά υποχώρηση που σημείωσαν οι ουγγρικές εξαγωγές και εισαγωγές το 2001 εξαιτίας της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης, ιδιαίτερα το δεύτερο εξάμηνο του έτους, ωστόσο η αύξηση κατά 8,6% και 5,0% αντίστοιχα έναντι του 2000 απέδειξε την δυναμικότητα της οικονομίας, η οποία εξακολουθεί και μέσα σε αντίξοες συνθήκες να κινείται με θετικό πρόσημο.

Σε απόλυτα μεγέθη οι εξαγωγές ανήλθαν το 2001 στα 30,5 δις δολάρια (Ελλάδα μονοψήφιος αριθμός) και οι εισαγωγές στα 33,7 δις δολάρια αφήνοντας ένα εμπορικό έλλειμμα της τάξης των 3,2 δις δολαρίων, έναντι 3,0 δις το προηγούμενο έτος. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2001 οι εξαγωγές κάλυψαν το 90,5% των εισαγωγών, ενώ όλα τα προηγούμενα χρόνια η τάση ήταν κάτω του 90%, καθώς και ότι το 50% των εξαγόμενων προϊόντων παρήχθησαν σε βιομηχανικές ζώνες ελεύθερου εμπορίου

Η δομή του εξωτερικού εμπορίου έχει τα χαρακτηριστικά των ανεπτυγμένων χωρών, καθώς τα σημαντικότερα εξαγωγικά προϊόντα είναι τα μηχανήματα, ο εξοπλισμός, τα αυτοκίνητα και τα ηλεκτρονικά που καλύπτουν το 90% των συνολικών εξαγωγών. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των εξαγωγών μηχανημάτων – ηλεκτρονικών, τα οποία από 22% επί του συνόλου που ήταν στις αρχές της δεκαετίας του '90, έφθασαν σήμερα το 58%. Όσο για τις εισαγωγές, το 51% αποτελείται από μηχανήματα και εξοπλισμό.

Ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της Ουγγαρίας διαχρονικά είναι η Γερμανία στην οποία κατευθύνεται το 36% των εξαγωγών (10,9 δις δολάρια), ενώ εισάγεται από αυτή το 25% (8,4 δις δολάρια) αφήνοντας μάλιστα και πλεόνασμα για την Ουγγαρία της τάξης των 2,5 δις δολαρίων. Στη δεύτερη θέση και σε απόσταση έρχεται η Αυστρία στην οποία κατευθύνεται το 8% των εξαγωγών (2,4 δις δολάρια), ενώ εισάγεται 7,4% (2,4 δις δολάρια). Αν και το εμπορικό ισοζύγιο με τις χώρες της Ε.Ε. είναι πλεονασματικό υπέρ της Ουγγαρίας, με ένα ποσόν ύψους 3,187 εκατ. δολαρίων, αντίθετα με τις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης, στις οποίες κατευθύνεται το 13% των εξαγωγών και εισάγεται το 17%, είναι ελλειμματικό για την Ουγγαρία κατά 1,3 δις δολάρια.

Τέλος, οι χώρες που παρουσίασαν σημαντική άνοδο των εξαγωγών τους προς την Ουγγαρία το 2001 ήταν η Μαλαισία με 59%, η Τουρκία με 59%, η Κίνα με 42%, η Δανία με 31%, η Ουκρανία με 26%, η Πολωνία με 19%. Όσο για τις Ουγγρικές εξαγωγές, αυτές κατέγραψαν μεγάλη αύξηση στην Κίνα με 177%, στην Φινλανδία με 96%, στην Σλοβακία με 43%, στην Ρουμανία με 33%, στην Ιρλανδία με 31%, στην Κροατία με 30%.

Ακολουθούν αναλυτικοί πίνακες εισαγωγών – εξαγωγών της Ουγγαρίας κατά προϊόν και κατά χώρα.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (σε χιλιάδες USD)

Κατηγορία προϊόντων	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ				ΕΞΑΓΩΓΕΣ			
	1999	2000	2001	Τάση (01/00)	1999	2000	2001	Τάση (01/00)
1. Μηχανές και συσκευές, ηλεκτρικό υλικό κ.ά	12.048.294	14.269.621	14.983.346	5,00%	12.031.470	14.270.039	14.708.976	3,00%
2. Ορυκτά	1.837.626	2.841.048	2.904.546	2,20%	439.290	533.070	624.164	17,10%
3. Υλικό μεταφορών	2.558.187	2.506.226	2.625.982	4,80%	2.347.439	2.583.096	2.866.561	11,00%
4. Μέταλλα και τεχνουργήματα από αυτά	2.153.426	2.497.966	2.555.195	2,30%	1.450.392	1.600.135	1.657.048	3,60%
5. Χημικά	2.075.451	2.220.049	2.336.495	5,20%	1.131.194	1.267.938	1.455.487	14,80%
6. Πλαστικές ύλες, καουτσούκ	1.466.751	1.683.543	1.738.208	3,20%	950.489	1.207.740	1.231.723	2,00%
7. Υφαντικές ύλες	1.683.976	1.622.635	1.695.598	4,50%	1.645.116	1.562.519	1.688.164	8,00%
8. Πολτοί από ξύλο, χαρτί	799.571	882.619	899.170	1,90%	372.933	388.616	453.667	16,70%
9. Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας	608.180	734.885	733.690	-0,10%	252.146	373.201	507.568	36,00%
10. Βιομηχανικά είδη διατροφής, ποτά, καπνά	544.579	548.189	625.343	14,00%	749.753	730.406	801.047	9,70%
11. Διάφορα προϊόντα	523.686	533.174	531.315	-0,30%	819.568	821.876	1.188.932	44,70%
12. Πέτρες, γύψος, τσιμέντο κ.ά	411.944	429.567	468.250	9,00%	338.039	340.727	349.869	2,70%
13. Δέρματα, γουνοδέρματα, είδη ταξιδιού	337.915	315.872	360.843	14,20%	149.249	155.691	171.726	10,30%
14. Ξυλεία	254.831	289.762	300.884	3,80%	372.730	368.152	365.507	-0,30%
15. Προϊόντα του φυτικού βασιλείου	280.887	261.616	269.574	3,00%	683.768	637.438	756.577	18,70%
16. Υποδήματα, ομπρέλες	195.243	196.072	211.452	7,80%	361.213	332.020	356.244	7,30%
17. Ζώντα ζώα	109.365	146.016	176.284	20,70%	760.417	805.040	931.791	15,70%
18. Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά	60.310	61.011	64.027	4,90%	116.221	83.003	54.650	-34,20%
19. Πολύτιμες και ημιπολύτιμες πέτρες	32.038	32.196	30.308	-5,90%	26.040	18.961	17.796	-6,20%
20. Όπλα, πυρομαχικά	23.738	5.726	6.558	14,50%	10.529	8.417	9.189	9,20%
21. Αντικείμενα τέχνης, συλλογών	2.222	1.685	3.598	113,50%	4.491	3.843	3.723	-3,10%
ΣΥΝΟΛΟ	28.008.226	32.079.486	33.681.920	5,00%	25.012.494	28.091.936	30.497.834	8,50%

**Ουγγρικές Εισαγωγές κατά χώρα
(Αξία σε εκατομμύρια Δολάρια)**

Χώρες	1999	2000	2001	Μερίδιο	Τάση
1. Γερμανία	8.189	8.213	8.393	24,9%	2%
2. Ιταλία	2.159	2.407	2.647	7,8%	10%
3. Αυστρία	2.503	2.366	2.488	7,4%	5%
4. Ρωσία	1.631	2.589	2.369	7,0%	-9%
5. Γαλλία	1.313	1.400	1.578	4,7%	13%
6. Ιαπωνία	1.148	1.701	1.555	4,6%	-9%
7. Η.Π.Α.	968	1.224	1.424	4,2%	16%
8. Κίνα	610	939	1.334	4,0%	42%
9. Ηνωμένο Βασίλειο	853	1.017	993	2,9%	-2%
10. Πολωνία	587	651	777	2,3%	19%
11. Βέλγιο	728	721	767	2,3%	6%
12. Τσεχία	530	646	715	2,1%	11%
13. Ολλανδία	703	708	699	2,1%	-1%
14. Ισπανία	469	573	617	1,8%	8%
15. Σλοβακία	475	575	603	1,8%	5%
16. Σιγκαπούρη	400	509	518	1,5%	2%
17. Ταϊβάν	344	474	485	1,4%	2%
18. Μαλαισία	218	300	478	1,4%	59%
19. Ελβετία	421	419	462	1,4%	10%
20. Κορέα	355	526	413	1,2%	-21%
21. Ρουμανία	234	329	362	1,1%	10%
22. Φιλανδία	318	373	354	1,1%	-5%
23. Σουηδία	318	369	348	1,0%	-5%
24. Ουκρανία	215	235	295	0,9%	26%
25. Δανία	145	149	195	0,6%	31%
26. Ιρλανδία	171	253	187	0,6%	-26%
27. Τουρκία	112	113	181	0,5%	59%
28. Σλοβενία	167	183	169	0,5%	-8%
29. Πορτογαλία	102	125	116	0,4%	-7%
:					
:					
41. Κροατία	40	60	60	0,2%	-1%
42. Ελλάδα	53	54	57	0,2%	4%
Λοιπές	1.529	1.878	2.043	6,1%	9%
ΣΥΝΟΛΟ	28.008	32.079	33.682	100,0%	

**Ουγγρικές Εξαγωγές κατά χώρα
(Αξία σε εκατομμύρια Δολλάρια)**

Χώρες	1999	2000	2001	Μερίδιο	Τάση
1. Γερμανία	9.600	10.471	10.859	35,6%	4%
2. Αυστρία	2.399	2.442	2.417	7,9%	-1%
3. Ιταλία	1.477	1.654	1.905	6,2%	15%
4. Γαλλία	1.123	1.470	1.818	6,0%	24%
5. Η.Π.Α.	1.297	1.475	1.525	5,0%	3%
6. Ολλανδία	1.296	1.522	1.402	4,6%	-8%
7. Ηνωμένο Βασίλειο	1.120	1.156	1.314	4,3%	14%
8. Βέλγιο	754	878	997	3,3%	13%
9. Ρουμανία	468	574	764	2,5%	33%
10. Ισπανία	407	522	629	2,1%	20%
11. Πολωνία	519	605	609	2,0%	1%
12. Τσεχία	370	465	553	1,8%	19%
13. Ρωσία	356	455	472	1,5%	4%
14. Σλοβακία	279	288	411	1,3%	43%
15. Ελβετία	294	339	372	1,2%	10%
16. Ιρλανδία	251	251	329	1,1%	31%
17. Σλοβενία	267	280	308	1,0%	10%
18. Σουηδία	232	254	301	1,0%	18%
19. Κροατία	179	174	227	0,7%	30%
20. Ουκρανία	128	166	209	0,7%	26%
21. Πορτογαλία	125	152	194	0,6%	27%
22. Φιλανδία	92	99	194	0,6%	96%
23. Ιαπωνία	79	159	173	0,6%	8%
24. Δανία	113	138	156	0,5%	13%
25. Σιγκαπούρη	206	211	148	0,5%	-30%
26. Τουρκία	78	190	147	0,5%	-23%
27. Ελλάδα	74	95	117	0,4%	23%
28. Κίνα	70	41	113	0,4%	177%
29. Μαλαισία	23	47	52	0,2%	10%
30. Ταϊβάν	71	77	48	0,3%	-38%
31. Κορέα	39	47	37	0,1%	-25%
Λοιπές	1.226	1.395	1.698	5,5%	12%
ΣΥΝΟΛΟ	25.012	28.092	30.498	100,0%	9,0%

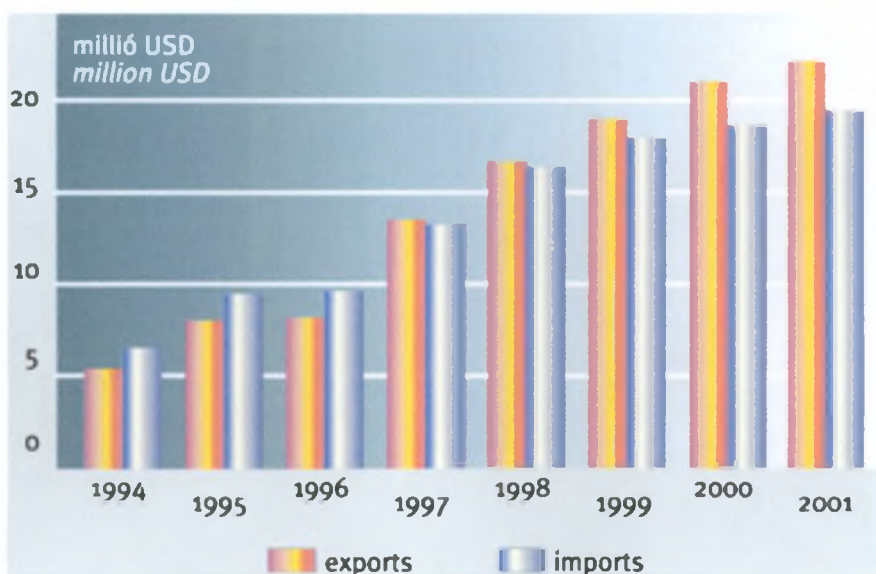
3.11.2. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ - ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων στις χώρες της πρώην Ανατολικής Ευρώπης και της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών είχε ως αποτέλεσμα την απώλεια των αγορών της Ουγγαρίας κατά τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1990.

Έκτοτε, η χώρα κατόρθωσε να επαναπροσανατολίσει το εξωτερικό της εμπόριο προς τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης, με σημαντική στροφή των ουγγρικών εξαγωγών – εισαγωγών προς την Ε.Ε. στην οποία κατευθύνεται το 74% των εξαγωγών (ενώ το 1995 ήταν μόλις το 45%) και προέρχεται από αυτή το 58% των εισαγωγών.

Όπως απεικονίζεται και στον πίνακα που ακολουθεί ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ της Ουγγαρίας και της Ε.Ε. οκταπλασιάστηκε κατά την τελευταία δεκαετία.

Το εξωτερικό εμπόριο της Ουγγαρίας με την Ε.Ε. (1994-2001)

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Μεταφορών Ουγγαρίας, 2002

Στην συνέχεια παρατίθενται πίνακες με τις εισαγωγές και τις εξαγωγές της Ουγγαρίας από και προς τα 15 κράτη μέλη της Ε.Ε. για την πενταετία 1996-2000 αναλυτικά ανά κράτος και έτος και κατά μέσο όρο των 5 ετών

Εισαγωγές των κρατών – μελών της Ε.Ε. από την Ουγγαρία (σε χιλ. ευρώ)

	1996	1997	1998	1999	2000	Μέση Ετήσια Τάση
Γαλλία	487.601	676.367	861.023	1.055.637	1.569.712	33,9%
Βέλγιο – Λουξεμβούργο	327.684	386.765	624.266	908.826	1.008.884	32,5%
Ολλανδία	391.049	724.582	865.057	1.179.291	1.294.566	34,9%
Γερμανία	4.022.798	5.406.636	7.118.020	8.465.949	9.921.184	25,3%
Ιταλία	987.052	1.150.655	1.247.069	1.413.135	1.711.578	14,8%
Ην.Βασίλειο	526.537	704.992	797.938	976.449	1.099.036	20,2%
Ιρλανδία	13.021	35.198	105.738	278.375	323.832	123,3%
Δανία	57.051	73.426	105.518	103.345	126.848	22,1%
Ελλάδα	75.372	78.974	85.267	72.174	115.774	11,3%
Πορτογαλία	10.650	11.308	58.849	69.646	65.832	57,7%
Ισπανία	237.187	309.237	314.448	350.699	517.375	21,5%
Σουηδία	143.148	165.197	196.089	220.861	274.259	17,7%
Φιλανδία	59.459	72.826	89.94	98.755	106.256	15,6%
Αυστρία	1.508.311	1.888.044	2.185.989	2.429.956	3.636.885	24,6%
Σύνολο	8.846.920	11.684.207	14.655.218	17.623.098	21.772.021	25,2%

Πηγή: Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδας

Εξαγωγές των κρατών- μελών της Ε.Ε. προς την Ουγγαρία (σε χιλ.ευρώ)

	1996	1997	1998	1999	2000	Μέση Ετήσια Τάση
Γαλλία	582.238	821.402	1.044.831	1.138.588	1.617.935	29,1%
Βέλγιο – Λουξεμβούρ	394.932	610.360	930.408	936.376	1.096.509	29,1%
Ολλανδία	422.980	600.122	696.305	830.988	1.162.700	28,8%
Γερμανία	4.371.834	5.934.233	7.754.137	8.481.411	10.301.332	23,9%
Ιταλία	1.195.153	1.469.202	1.678.184	1.837.615	2.404.764	19,1%
Ην.Βασίλειο	412.833	615.136	724.288	730.774	963.146	23,6%
Ιρλανδία	63.027	75.332	93.261	170.167	225.698	37,6%
Δανία	93.190	100.901	130.088	130.347	147.096	12,1%
Ελλάδα	42.984	49.840	48.086	46.275	54.734	6,2%
Πορτογαλία	43.683	58.240	66.168	81.790	117.928	28,2%
Ισπανία	194.796	254.354	349.952	371.698	532.813	28,6%
Σουηδία	228.146	233.989	281.741	300.485	409.611	15,8%
Φιλανδία	147.067	177.534	230.972	266.131	358.601	25,0%
Αυστρία	1.834.753	2.595.691	2.834.952	3.118.862	3.659.227	18,8%
Σύνολο	10.027.616	13.596.336	16.863.373	18.441.507	23.052.094	23,1%

Πηγή: Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδας

3.11.3. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ - ΕΛΛΑΔΑΣ

Όπως προκύπτει και από τους παραπάνω πίνακες, οι μέσοι ετήσιοι ρυθμοί αύξησης των ελληνικών εξαγωγών προς την Ουγγαρία είναι σημαντικά χαμηλότεροι από τους αντίστοιχους Ευρωπαϊκούς. Οι οριζόντιες διαφορές μεταξύ των ποσοστών καταδεικνύουν μία σχετικά περιορισμένη ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων η οποία επιτείνεται από την γεωγραφική απόσταση που χωρίζει την χώρα μας από την εν λόγω χώρα σε σχέση με τη Γερμανία, τη Φινλανδία και την Αυστρία, οι οποίες παρουσιάζουν θεαματικές αυξήσεις.

Η Ελλάδα είναι τελευταία στη κατάταξη σε σχέση με τους μέσους ρυθμούς ανάπτυξης των εξαγωγών προς την Ουγγαρία και υστερεί σημαντικά σε σύγκριση με τις λιγότερο πλούσιες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Περιορίζοντας, δε, την σύγκριση σε χώρες που θεωρούνται οι κύριοι ανταγωνιστές των ελληνικών προϊόντων τα αποτελέσματα είναι ιδιαίτερα απογοητευτικά, όπως καταδεικνύεται από τον πίνακα που ακολουθεί:

Μέση ετήσια αύξηση (%) των εξαγωγών της Ε.Ε., της Ελλάδας και επιλεγμένων χωρών της Ε.Ε. στην Ουγγαρία, 1996-2000

ΧΩΡΑ	Ε.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	ΙΣΠΑΝΙΑ	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΙΡΛΑΝΔΙΑ
Ουγγαρία	23,1%	6,2%	28,6%	28,2%	19,1%	37,6%

Πηγή: Eurostat

Την ίδια περίπου εικόνα παρουσίασαν οι ελληνικές εξαγωγές προς την Ουγγαρία και κατά το 2001, παρουσιάζοντας αύξηση μόλις 4,5% σύμφωνα με τα στοιχεία της Ουγγρικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Συγκεκριμένα αυτές ανήλθαν στα 56,6 εκατ. δολάρια, έναντι 54,2 εκατ. δολαρίων το 2000. Από την άλλη πλευρά οι ουγγρικές εξαγωγές προς την Ελλάδα ανήλθαν το 2001 σε 117,3 εκατ. δολάρια, έναντι 95,2 εκατ. το 2000, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 23,2%.

Τα σημαντικότερα προϊόντα που εξάγει η Ελλάδα στην Ουγγαρία είναι τα νωπά φρούτα (10,5 εκατ. ευρώ), οι ηλεκτρικές συσκευές (6,4 εκατ. ευρώ), το αλουμίνιο (4,5 εκατ. ευρώ), τα καπνά (3,8 εκατ. ευρώ) και οι πλαστικές ύλες (3,6 εκατ. ευρώ). Ο ανταγωνισμός προέρχεται σε ό,τι αφορά τα νωπά φρούτα από την Ισπανία (15,7 εκατ. ευρώ), τις ηλεκτρικές συσκευές από την Γερμανία (1,8 δις ευρώ), το αλουμίνιο

από την Γερμανία (85,8 εκατ. ευρώ), τα καπνά από τη Γερμανία (4,5 εκατ. ευρώ) και τις πλαστικές ύλες από τη Γερμανία (434,5 εκατ. ευρώ).

Το επίπεδο των Ελληνικών εξαγωγών προς την Ουγγαρία τα τελευταία πέντε χρόνια είναι ανεπίτρεπτα χαμηλό, ειδικά όταν η Ουγγαρία έχει πλήρως φιλελευθεροποιήσει, στην υπό εξέταση περίοδο, το εισαγωγικό καθεστώς της με πλήρη κατάργηση των εισαγωγικών δασμών από χώρες της Ε.Ε. για τα βιομηχανικά προϊόντα και σταδιακή για τα αγροτικά και μεταποιημένα τρόφιμα. Και όταν παρότι το σύνολο των εισαγωγών της το 2001 ξεπέρασε τα 33,7 δις δολάρια, οι Έλληνες εξαγωγείς δεν μπόρεσαν να επωφεληθούν παρά μόνο περιθωριακά και μ' ένα μερίδιο που μόλις έφθασε το 0,2%.

Ειδικότερα για τον υπό εξέταση κλάδο των συσκευών μαζικής εστίασης, τα στατιστικά στοιχεία είναι περιορισμένα λόγω της εξειδικευμένης φύσης των προϊόντων, τα οποία και δεν αποτελούν ξεχωριστούς κωδικούς συνδυασμένης ονοματολογίας (κωδικοί Intrastaat) βάσει των οποίων γίνεται η καταγραφή των στατιστικών στοιχείων του διεθνούς εμπορίου. Οι περισσότερες συσκευές εμπεριέχονται κυρίως στον πρωτοβάθμιο κωδικό 84 με μερικές περιπτώσεις να υπάγονται και στον κωδικό 85. Δυστυχώς, κατά την εξαγωγή από την Ελλάδα σημειώνονται πολλές διαφοροποιήσεις στην δήλωσή των κωδικών μεγαλύτερης ανάλυσης, καθώς, όπως προέκυψε από προσωπική έρευνα μεταξύ των εκτελωνιστών των εξαγωγέων της κατηγορίας αυτής, η αυθαίρετη επιλογή ποικίλων και διαφορετικών κωδικών για συναφείς συσκευές αποτελεί συνηθισμένο φαινόμενο.

Στην προσπάθεια, λοιπόν, να καταγραφεί η κατάσταση του εξωτερικού εμπορίου της Ουγγαρίας (εισαγωγές) για τον κλάδο του εξοπλισμού μαζικής εστίασης επιλέχθηκαν οι δύο προαναφερόμενοι κωδικοί (κατηγορίες προϊόντων), και συλλέχθηκαν στοιχεία για τις εισαγωγές της Ουγγαρίας στις κατηγορίες αυτές το έτος 2000 από όλες τις χώρες της Ε.Ε. Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι στους κωδικούς αυτούς συμπεριλαμβάνεται πληθώρα προϊόντων πέραν των επαγγελματικών συσκευών τα οποία και δυσκολεύουν την αποτύπωση της πραγματικής εικόνας των συναλλαγών του κλάδου που εξετάζεται στην παρούσα εργασία.

Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν και περιλαμβάνονται στους πίνακες που ακολουθούν προκύπτει η υπεροχή της Ιταλίας και της Γερμανίας στις κατηγορίες των

μηχανών και συσκευών των κωδικών 84 και 85, που συμπεριλαμβάνουν και τις περισσότερες κατηγορίες επαγγελματικών συσκευών, όπως επαγγελματικά ψυγεία, καταψύκτες, πλυντήρια κλπ. Σημαντικό, επίσης, μερίδιο κατέχουν η Αγγλία και η Αυστρία. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ιταλία παρά το μικρό, σχετικά, μερίδιο που κατέχει στο σύνολο των εξαγωγών της Ε.Ε. που κατευθύνεται στην Ουγγαρία (10,4 %), τα μερίδιά της στις προαναφερόμενες κατηγορίες είναι από τα υψηλότερα (28,2% και 13,4%). Αντίθετα η αυξημένη συμμετοχή της Γερμανίας στις εξαγωγές της Ε.Ε. στην Ουγγαρία (44,7%) παρουσιάζει μικρότερο ποσοστό, ειδικά στην κατηγορία των μηχανών και συσκευών του κωδικού 85 (28,2%). Στην κατανόηση του φαινομένου αυτού βοηθάει, ίσως, η πληροφορία ότι στην κατηγορία αυτή (85) συμπεριλαμβάνονται και οι μηχανές καφέ espresso που είναι πλέον ιδιαίτερα δημοφιλείς στην Ουγγαρία και προέρχονται, σχεδόν στο σύνολό τους, από την Ιταλία.

Επεξήγηση ονοματολογίας διηρήφιων κωδικών

Κωδικός Intrastat	Ονοματολογία
84	Λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις και μέρη
85	Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους

Εξαγωγές των χωρών της Ε.Ε. στην Ουγγαρία στις κατηγορίες 84 & 85 (2000)

ΧΩΡΕΣ ΜΕΛΗ ΕΕ	ΤΤ (χιλ. ευρώ)	ΤΤ (%)*	85 (χιλ. ευρώ)	85 (%)*	84 (χιλ. ευρώ)	84 (%)*
Γαλλία	1.617.935	7	447.959	7	220.229	4,5
Βέλγιο-Λουξ.	1.096.509	4,8	401.228	6,3	74.112	1,5
Ολλανδία	1.162.700	5	97.996	1,5	205.297	4,2
Γερμανία	10.301.332	44,7	1.796.195	28,2	2.142.948	43,3
Ιταλία	2.404.764	10,4	1.796.195	28,2	663.199	13,4
Ην.Βασίλειο	963.146	4,2	222.420	3,5	663.199	13,4
Ιρλανδία	225.698	1	82.079	1,3	233.951	4,7
Δανία	147.096	0,6	15.915	0,2	23.823	0,5
Ελλάδα	54.734	0,2	6.469	0,1	1.063	0,02
Πορτογαλία	117.928	0,5	84.094	1,3	12.675	0,3
Ισπανία	532.813	2,3	31.064	0,5	136.767	2,8
Σουηδία	409.611	1,8	142.120	2,2	58.442	1,2
Φινλανδία	358.601	1,6	175.636	2,8	40.462	0,8
Αυστρία	3.659.227	15,9	1.069.410	16,8	470.234	9,5
ΣΥΝΟΛΟ	23.052.094	100	6.368.780	100	4.946.401	100

Πηγή: Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδας

* ποσοστό επί του συνόλου των εισαγωγών της κάθε κατηγορίας από την ΕΕ

3.11.4 ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Η αγορά της Ουγγαρίας παρουσιάζεται ελκυστική για τον κλάδο των επαγγελματικών συσκευών μαζικής εστίασης λόγω της σημαντικής γαστρονομικής κουλτούρας των κατοίκων, της εξέχουσας θέσης που κατέχει ο τουρισμός στην οικονομία της χώρας και των επενδυτικών προγραμμάτων που ήδη έχουν ξεκινήσει ή αναμένεται ότι θα αναπτυχθούν σε κλάδους που έχουν άμεση σχέση με την μαζική εστίαση, όπως ο τουρισμός (ξενοδοχεία, εστιατόρια) και η περίθαλψη (εκσυγχρονισμός νοσοκομείων, κατασκευή νέων μονάδων υγείας).

Το κύριο χαρακτηριστικό που διέπει όλους του παράγοντες του περιβάλλοντος της Ουγγαρίας είναι ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός και η προσπάθεια πλήρους υιοθέτησης του «ευρωπαϊκού κεκτημένου» της Ε.Ε. στα πλαίσια της ολοκλήρωσης της ένταξης της χώρας σε αυτήν. Ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του '90 η προσέλκυση ξένων επενδυτών στην Ουγγαρία και ο σημαντικός βαθμός ιδιωτικοποιήσεων λειτούργησαν καταλυτικά για την επιτάχυνση της μετάβασης της χώρας προς ένα φιλελεύθερο οικονομικό σύστημα και την προσαρμογή της στην οικονομία της αγοράς, ενώ τα τελευταία χρόνια, έγιναν τεράστια βήματα για να ευθυγραμμιστεί το ουγγρικό θεσμικό πλαίσιο με αυτά των κρατών μελών του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ακόμη και σε τομείς όπου η Ουγγαρία φαίνεται να παρουσιάζει αποκλίσεις από την υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά την ένταξή της η οικονομία της χώρας και το περιβάλλον της γενικότερα θα συγκλίνει όλο και περισσότερο με τις οικονομίες και το γενικό περιβάλλον των υπόλοιπων χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς κάτι τέτοιο αποτελεί βασικό στόχο των χωρών που εντάσσονται σε αυτήν.

Ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της Ουγγαρίας είναι εμφανής και στο ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών της χώρας, όπου παρατηρείται σημαντική αλληλεξάρτηση των διεθνών συναλλαγών της Ε.Ε. και της Ουγγαρίας με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης αυτών και ενδυνάμωση των εμπορικών τους σχέσεων (το 74% των ουγγρικών εξαγωγών (έναντι 45% το 1995) κατευθύνεται σε χώρες της Ε.Ε. ενώ το 58% των ουγγρικών εισαγωγών προέρχεται από αυτή).

Αντίθετα, οι εμπορικές σχέσεις της Ελλάδας με την Ουγγαρία παρουσιάζουν απελπιστικά αρνητική εικόνα. Οι ιδιαίτερα χαμηλές εξαγωγικές επιδόσεις της Ελλάδας προς μία ελκυστική αγορά όπως η Ουγγαρία θα πρέπει να προβληματίσουν τους εμπλεκόμενους φορείς της χώρας μας για τον εντοπισμό των αιτιών και την προσπάθεια αναστροφής της παρούσας κατάστασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ

4.1. ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η βιομηχανική παραγωγή της Ουγγαρίας αναδιαρθρώθηκε ριζικά με το πέρασμα από την ελεγχόμενη οικονομία στην οικονομία της αγοράς και τις πολιτικές ανακατατάξεις στην Ανατολική Ευρώπη, σημειώνοντας σημαντική πτώση στους περισσότερους τομείς.

Την ίδια εικόνα παρουσίασε και η βιομηχανία των επαγγελματικών συσκευών μαζικής εστίασης. Μέχρι το 1989 στον υπό εξέταση κλάδο, τρεις μεγάλες συγγκικές εταιρείες κυριαρχούσαν τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στην αγορά των λοιπών χωρών της COMECON:

- Η FEMFELDOLGOZO, βιομηχανία μηχανών παρασκευής καφέ,
- Ο όμιλος KERIPAR, εταιρεία holding με 5 εργοστάσια κατασκευής εξοπλισμού καταστημάτων και κουζίνας, όπως ράφια, μίξερ, ζυμωτήρια, πολυκοπτικά και πατατοκαθαριστές, και
- Η ELEKThERMAX, βιομηχανία εξοπλισμού επαγγελματικής κουζίνας, αλλά και αντιστάσεων και οικιακών κουζινών.

Υπήρχε, επίσης, η εμπορική εταιρεία TRANSELEKTRO, η οποία ασχολούνταν κυρίως με τις εξαγωγές των συγγκικών επαγγελματικών συσκευών στις χώρες της COMECON και ανήκε στον όμιλο TRANSELEKTRO του οποίου η σημαντικότερη δραστηριότητα ήταν η κατασκευή ηλεκτροπαραγωγικών σταθμών.

Όλες οι εταιρείες ήταν κρατικές ενώ η ετήσια παραγωγή, ο τρόπος διάθεσης και οι τιμές πώλησης καθορίζονταν βάσει συμβάσεων μεταξύ των χωρών της COMECON.

Μετά το 1990 η απομάκρυνση του κρατικού ελέγχου και η αφαίρεση της κρατικής προστασίας από τις εταιρείες αυτές είχε τραγικές συνέπειες στην ομαλή λειτουργία τους. Αρκετές μονάδες διέκοψαν τη λειτουργία τους καθώς η ιδιαίτερα χαμηλή ανταγωνιστικότητά τους λόγω πεπαλαιωμένου εξοπλισμού, απαρχαιωμένων μεθόδων παραγωγής, υψηλού κόστους και χαμηλής ποιότητας παραγομένων

προϊόντων δεν μπορούσε να αντεπεξέλθει στον ανοικτό ανταγωνισμό της ελεύθερης αγοράς.

Σήμερα, η FEMFELDOLGOZO συνεχίζει να παράγει μηχανές καφέ με πολύ μικρή και συνεχώς φθίνουσα παραγωγή καθώς η συγγκική αγορά έχει κατακλυστεί από χιλιάδες σύγχρονες μηχανές καφέ espresso, ιταλικής, κυρίως, προέλευσης. Ταυτόχρονα, κατασκευάζει συσκευές ψησίματος πουλερικών (κοτοπουλιέρες) σε μικρή κλίμακα.

Από τον όμιλο KERIPAR προήλθε η εταιρεία GASZTROMETAL RT που σήμερα παράγει εξοπλισμό επαγγελματικής κουζίνας (βραστήρες, πολυκοπτικά, πατατοκαθαριστές, μίξερ, κρεατομηχανές και αρτοκοπτικά)

Η ELEKThERMAX RT (ή EMAX) συνεχίζει να παράγει πλήρη εξοπλισμό επαγγελματικής κουζίνας, όπως φούρνους, κουζίνες, φριτέζες, ανοξείδωτα τραπέζια και ερμάρια, νεροχύτες και λοιπό ανοξείδωτο εξοπλισμό. Είναι πιστοποιημένη κατά ISO και εξάγει στην Δυτική Ευρώπη μέσω αντιπροσώπου στην Ολλανδία.

Η εμπορική TRANSELEKTRO έχει αποκοπεί από τον όμιλο, ιδιωτικοποιήθηκε και αποτελεί αυτόνομη εμπορική εταιρεία που ασχολείται με την εισαγωγή επαγγελματικών συσκευών. Μεταξύ άλλων έχει ξεκινήσει συνεργασία και με την ελληνική εταιρεία ELVIOMEX-ALFA που παράγει επαγγελματικά πλυντήρια.

Άλλη σημαντική βιομηχανία επαγγελματικού εξοπλισμού στην Ουγγαρία είναι η FRIGOLUX, που παράγει επαγγελματικά ψυγεία, καταψύκτες, βιτρίνες super market, ψύκτες ποτών, αλλά και ουδέτερο ανοξείδωτο εξοπλισμό και παρουσιάζει σημαντική εξαγωγική δραστηριοποίηση.

Άλλες επιχειρήσεις κατασκευής επαγγελματικού εξοπλισμού μικρότερου μεγέθους και εμβέλειας είναι οι εξής:

- Η O.R. KFT (PINGUIN) που παράγει επαγγελματικά ψυγεία και ανοξείδωτο εξοπλισμό,
- Η CROWN COOL THERMOTECHNIKA INTERNATIONAL, που παράγει ψυγεία, βιτρίνες ποτών, ψύκτες μπύρας και διανεμητές ποτών
- Η TECHNIK GASTRO BT. (HORINOX) που παράγει επαγγελματικά ψυγεία και ανοξείδωτο εξοπλισμό,

- Η AGRIKON ALFA ΚΦΤ, που, επίσης, παράγει επαγγελματικά ψυγεία και ανοξείδωτο εξοπλισμό,
- Η FRILUX που παράγει ψυγεία θαλάμους (μικρούς και μεγάλους)
- Η TIPEX ΚΦΤ που παράγει βιτρίνες, ψυγεία και ασχολείται, επίσης, με γενική διακόσμηση καταστημάτων.

Όλες αυτές οι εταιρείες συμπληρώνουν τις σειρές των προϊόντων δικής τους κατασκευής με άλλα προϊόντα εισαγωγής, κυρίως ψυγεία διαφόρων τύπων.

4.2. ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Σχεδόν όλες οι μεγάλες διεθνείς εταιρείες επαγγελματικού εξοπλισμού και πολλές γνωστές μικρότερες βρίσκονται ήδη ή προσπαθούν να διεισδύσουν στην αγορά της Ουγγαρίας. Ηγετική θέση στην αγορά κατέχουν οι ιταλικές εταιρείες και με σημαντική διαφορά από τις υπόλοιπες.

Η Ελλάδα εκπροσωπείται στον κλάδο αυτό στην Ουγγαρία από τέσσερις, προς το παρόν, εταιρείες: την ELVIOMEX-ALFA, που παράγει επαγγελματικά πλυντήρια πιάτων και ποτηριών, την INOMAK, την NORTEN και την GINOX που παράγουν επαγγελματικά ψυγεία και ανοξείδωτο εξοπλισμό.

Από επιτόπια έρευνα στην χώρα αποδεικνύεται ότι οι περισσότερες εταιρείες (Ιταλικές κυρίως) διαθέτουν τα προϊόντα τους σε διανομείς χωρίς την διαμεσολάβηση άλλου αντιπροσώπου και χωρίς να δεσμεύονται με αποκλειστικότητες.

Το επίπεδο τιμών των διεθνών ανταγωνιστών φαίνεται να κυμαίνεται στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα, τηρουμένων των αναλογιών, λόγω του εν γένει χαμηλού βιοτικού επιπέδου καθώς και του αυξημένου ανταγωνισμού.

Οι κυριότερες διεθνείς εταιρείες που συναντώνται στην Ουγγρική αγορά παρουσιάζονται παρακάτω ανά χώρα.

Ιταλία:

AFINOX, ANITEC, ARISTARCO, ASTORIA, BECKERS, BERKEL, BERTO'S, BEZZERA, BREMA, COMENDA, COMERSA, DAMPA, DEXION, DIHRInternational, ELEKTRA, ELETTOBAR, ELFRAMO, ESSEDUE,

EVEREST, EXPOBAR, F.A.C.E.M., FABBA, FAMA, FIMAR, FOINOX, FRIULINOX, GAM, GIERRE, GIGA, GIORIK, IARP, ICAV, ICETRONIC, ICOS, ILSA, IRINOX, ISA, ITALFORNI, LA CIMBALI, LA FELSINEA, La San Marco, LA SCALA, LAINOX, LONATINI, LOTUS, MAZZER, MELALCARELLI, MORETTI FORNI, NORTECH, NUOVA SIMONELLI, OFFCAR, OLIS, ORVED, PADERNO, PAVONI, RANCILIO, RONDA, SAN MARINO, SCAIOLA, SIGMA, SILKO, SIMAG, SIRMAN, STAFF, TECFRIGO, TECHNOINOX, TEFCOLD, TURBO, UGOLINI, UNIVERBAR, UNOX, ZANUSSI

Τσεχία

UNIS, RETIGO

Πολωνία

BOLARUS

Τουρκία

OZTIRYAKILER, UGUR

Σλοβενία

LTH, KOVINASTROJ

Πορτογαλία

FRILIXA, MERCATUS, JORDAO,

Ελλάδα

INOMAK, GINOX, NORTEN, ELVIOMEX-ALFA

Αγγλία

KENWOOD, RATIONAL, WILLIAMS, PARRY

Ισπανία

FAGOR, ZUMMEX, ITV

Γαλλία

ROBOT COUPE, DITO SAMA, ROLLER GRILL, SANTOS

Γερμανία

CONVOTHERM, MEIKO, KUPPERBUSCH, LIEBHERR

Πολυεθνικές (Η.Π.Α., Ιαπωνία, Κορέα κλπ)

SCOTSMAN, WHIRLPOOL, MANITOWOC, PANASONIC, SHARP, SAMSUNG

4.3. ΟΥΓΓΡΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ-ΔΙΑΝΟΜΕΙΣ

Οι εισαγωγείς στην Ουγγαρία αγοράζουν, κυρίως, απευθείας από τους κατασκευαστές του εξωτερικού και πωλούν προς τους τελικούς χρήστες. Οι ενδιάμεσοι αντιπρόσωποι δεν είναι, δηλαδή, ιδιαίτερα συνηθισμένο φαινόμενο. Στη συνέχεια αναφέρονται οι κυριότερες ουγγρικές επιχειρήσεις εισαγωγής εξοπλισμού αναφέρονται παρακάτω με τις εταιρείες που η κάθε μία εκπροσωπεί.

AGRIKON ALFA KFT

SILKO, LAINOX, COMENDA, AFINOX

ANDRETTI ITALY GROUP KFTARISTARCO, BREMA, FAMA, ROBOT COUPE, DAMPA, TECFRIGO,
LA CIMBALI,**ASSUR**WHIRLPOOL, LIEBHERR, MANITOWOC, ICETRONIC, DITO SAMA,
BRC, METRO, PANASONIC, SHARP, SAMSUNG**A-Z ELELMISZER HATTERIPARI KFT**

CONVOTHERM, CASTEL MAC

BIBAS KFT

La San Marco, OFFCAR, GIORIK

CONINVEST KFT

OLIS, MEIKO, SAN MARINO, SIRMAN

EURO FUTOVER RT

ICOS

EUROGAST-PROPACK KFT

ROLLER GRILL, ROBOT COUPE, SANTOS, KENWOOD, UNIVERBAR,
MORETTI FORNI, TOURNUS EQUIPMENT, ZUMMEX, SIMAG, GBG,
BRAVO DRINK,

EURO QUALITY SERVICE BT.

FRIULMED, ORVED, NORTECH, GIERRE

FLAG KFT

Κυρίως τεχνική υποστήριξη (RATIONAL)

FOLDI

BERTO'S, KREEFT, FIMAR, ICAV, ELETTOBAR, SILKO, IRINOX,
SCAIOLA, ILSA, LAINOX, RATIONAL, INOMAK, GINOX

GASTRO GROUP KFT

IDEAL-KLATETECHNIK, LOTUS, IMPER, MKN, NUOVA SIMONELLI,
SIRMAN, TECHNOINOX, SCAIOLA, RIEBER, RATIONAL, TURBO,
ZANUSSI, WODSCHOW, MEIKO, SCOTSMAN, DEXION, KUPPERBUSCH

GASTROTECH FAZEKAS BT

ANITEC, ASTRO PLUSS, NORTEN, FABA

GASTROTHERM KFT

AMBASSADE de Bourgogne, GHARVET, MORICE, ROBOTCOUPE,
DIHR International, TURBO, KOVINOPLASTIKA, ASTORIA,
ASSOINOX, JUKA, ZAMEX

GASZTROKER KFT

FAGOR, MOVILFRIT, ITV, COMERSA, LACOR, INOXTREND,
LA FELSINEA, MELALCARELLI

GASTROZERVIZ KFT

ELECTROLUX, BARON, FRIULINOX, BERTO'S, SIRMAN, SIGMA,
RONDA, PADERNO, TECFRIGO, LA SCALA

INTERLEVIN

HELKAMA, IARP, TEFCOLD, LTH, FRILIXA

KOGAST KFT

KOVINASTROJ, WINTERHALTER, LTH

LA FARNETTI KFT

BERTO'S, SCAIOLA, FOINOX, LIEBHER, ISA, ELEKTRA

METRO HOLDING HUNGARY KFT

OZTIRYAKILER

MULTI INTERIEUR KFT

MULTI GROUP

PERAMA KFT.

RATIONAL, WILLIAMS, IRINOX, MERCATUS

SKILL-TRADE KFT.

BERTOS, INOMAK, KROMO, JBG, UNOX, EXPOBAR, CREM,
BOSTON, SCHARFEN, BECKERS, ESSEDUE, EVEREST, F.A.C.E.M.
GAM, UGOLINI, TRIDENTUM, BERKEL, CAS, ENTECH, ISHIDA,
SNOWREX, CRIPPA, INOX, LONATINI

TIPEX KFT

UNIS, JORDAO, PARRY

TRANSLEKTRO KFT.

RATIONAL, PAVONI, S.A.R., ELVIOMEX-ALFA

VENDI

ROLLER GRILL, ROBOT COUPE, GAM, LA FELSINEA, FAGOR,
RETIGO, FOINOX

VINTO KFT.

CELLI, GIGA, BEZZERA, ELFRAMO, STAFF, FOINOX, ITALFORNI
GROEN, METALTECNICA, FAMA, STUDIO 54,

WURTH KENDE GASTRO KFT.

Προμηθευτές του METRO σε επαγγελματικά μηχανήματα και σκεύη

ZONA MARKET KFT

RANCILIO, MAZZER

Για μια συνοπτική επισκόπηση των διανομέων της Ουγγαρίας, αλλά και του ανταγωνισμού, συνιστάται η επίσκεψη σε μία από τις κλαδικές εκθέσεις όπου εκθέτουν τα προϊόντα τους και ειδικά την HOVENTA που διοργανώνεται ετησίως στην Βουδαπέστη και αφορά μόνο τον κλάδο του ξενοδοχειακού εξοπλισμού και του εξοπλισμού μαζικής εστίασης. Άλλες σχετικές εκθέσεις που διοργανώνονται επίσης στην Βουδαπέστη είναι η FOODAPEST , σημαντική έκθεση τροφίμων –ποτών αλλά και εξοπλισμού καθώς και η UKBA, έκθεση για την ζαχαροπλαστική και την αρτοποιία, την επεξεργασία κρέατος και την γαστρονομία γενικά.

4.4. ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αγορά εξοπλισμού μαζικής εστίασης στην Ουγγαρία εμφανίζεται ιδιαίτερα προσιτή καθώς δεν υπάρχει σημαντικός τοπικός ανταγωνισμός. Οι Ούγγροι κατασκευαστές διαθέτουν πολύ μικρή παραγωγή και κατέχουν πολύ μικρό μερίδιο εγχώριας αγοράς, ενώ οι περισσότεροι από αυτούς συμπληρώνουν τις σειρές των προϊόντων δικής τους κατασκευής με άλλα προϊόντα εισαγωγής.

Για το λόγο αυτό η ουγγρική αγορά έχει κατακλυστεί από πληθώρα εισαγόμενων προϊόντων εξοπλισμού μαζικής εστίασης ιταλικής, κυρίως, προέλευσης, η διανομή των οποίων δεν φαίνεται να βασίζεται σε συγκεκριμένες συμβάσεις καθώς οι περισσότερες εταιρείες διαθέτουν τα προϊόντα τους απευθείας σε αρκετούς Ούγγρους εμπόρους χωρίς να δεσμεύονται με αποκλειστικότητες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την χαλαρή σχέση μεταξύ προμηθευτών και διανομέων και την εύκολη αντικατάσταση των συνεργατών (προμηθευτών) όταν προκύψει εναλλακτική προσφορά από άλλον προμηθευτή που καλύπτει τις ανάγκες του πελάτη καλύτερα. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι έλληνες εξαγωγείς επαγγελματικού εξοπλισμού θα μπορούσαν εύκολα να εκτοπίσουν τους διεθνείς ανταγωνιστές τους στο δίκτυο διανομής της Ουγγαρίας, αρκεί να καλύπτουν τις ανάγκες των διανομέων ακόμη και με τον ίδιο τρόπο που καλύπτονται σήμερα με μικρή διαφοροποίηση είτε στο επίπεδο των τιμών, είτε στο επίπεδο ποιότητας, είτε σε θέματα λοιπών παροχών, ή στο συνδυασμό κάποιων από αυτά.

Το επίπεδο τιμών των διεθνών ανταγωνιστών φαίνεται να κυμαίνεται στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα, λόγω του εν γένει χαμηλού βιοτικού επιπέδου καθώς και του αυξημένου διεθνούς ανταγωνισμού τοπικά. Η υψηλή ποιότητα δεν φαίνεται να συγκαταλέγεται μεταξύ των πρώτων προτεραιοτήτων του κλάδου του επαγγελματικού εξοπλισμού στην Ουγγαρία, ωστόσο η επαρκής εφαρμογή των ευρωπαϊκών προτύπων ασφάλειας και τεχνικών προδιαγραφών θεωρείται δεδομένη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ανακεφαλαιώνοντας για τον κλάδο της μαζικής εστίασης στην Ουγγαρία, θα πρέπει να τονίσουμε την δυνατότητα ραγδαίας ανάπτυξής του για δύο, κυρίως, λόγους. Ένας λόγος είναι η περιορισμένη, σήμερα, επισκεψιμότητα των εστιατορίων από Ούγγρους η οποία εμφανίζει, όμως, περιθώρια αξιόλογης αύξησης, ειδικά εάν συνδυαστεί με το γεγονός ότι οι Ούγγροι διαθέτουν σημαντική γαστρονομική κουλτούρα. Ήδη σήμερα στην Βουδαπέστη και την τουριστική περιοχή της λίμνης Balaton λειτουργεί μεγάλος αριθμός εστιατορίων τοπικής και διεθνούς κουζίνας και τοπικά στις δύο αυτές περιοχές ο κλάδος της μαζικής εστίασης είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος. Η ένταξη της Ουγγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η αναμενόμενη αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων των κατοίκων φαίνεται ότι θα μπορούσε να δώσει σημαντική ώθηση στην ανάπτυξη του κλάδου σε ολόκληρη τη χώρα. Ο δεύτερος λόγος, είναι οι σημαντικές επενδύσεις που αναμένονται στον κλάδο του τουρισμού και αποτελούν εχέγγυο για την αύξηση της ζήτησης επαγγελματικού εξοπλισμού μαζικής εστίασης για την επόμενη πενταετία, μέχρις ότου δηλαδή ολοκληρωθούν οι επενδύσεις που θα πραγματοποιηθούν στα πλαίσια του αναπτυξιακού προγράμματος “SZECHENYI PLAN”

Η αυξημένη ζήτηση επαγγελματικών συσκευών σε συνδυασμό με την μικρή εγχώρια παραγωγή χαμηλής ανταγωνιστικότητας φαίνεται να οδηγεί σε αύξηση των εισαγωγών και να προδιαγράφει σημαντικές ευκαιρίες για τους έλληνες εξαγωγείς του κλάδου και καμία απειλή, τουλάχιστον για το άμεσο μέλλον, που να προέρχεται από την ένταξη της Ουγγαρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ταυτόχρονα, όμως, η ευκαιρία για τους έλληνες εξαγωγείς, γενικά και ειδικά για τον κλάδο του εξοπλισμού μαζικής εστίασης, αποτελεί ευκαιρία και για όλους τους ευρωπαίους εξαγωγείς και συνοδεύεται από την απειλή του έντονου διεθνούς ανταγωνισμού στην αγορά της Ουγγαρίας, καθώς, όπως έχουμε προαναφέρει, λόγω της συρρίκνωσης των εσωτερικών και εξωτερικών αγορών της Ε.Ε. η παγκόσμια προσφορά αναμένεται ότι θα μετατοπιστεί σε σχετικά ταχύτερα αναπτυσσόμενες περιοχές όπως η Ουγγαρία.

Παρά την έμφαση που δίνουν οι Έλληνες εξαγωγείς επαγγελματικού εξοπλισμού στις χώρες που είναι ήδη μέλη της Ε.Ε., όπως προέκυψε στην σχετική έρευνα που παρουσιάστηκε, δεν θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τις υπό ένταξη χώρες ως χαμηλού ενδιαφέροντος αλλά να τις συμπεριλάβουν στη γενικότερη προσπάθεια βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους όχι μόνο σε επίπεδο υψηλών προτύπων ποιότητας, στο οποίο ήδη έχουν επιτύχει θεαματικές αλλαγές, αλλά και στο επίπεδο της εμπορικής διακίνησης με την υιοθέτηση σύγχρονων τεχνικών προώθησης και διανομής. Τονίζεται ιδιαίτερα η ανάγκη να υιοθετηθεί από τις ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις μια στρατηγική ανάπτυξης ανταγωνιστικών προϊόντων με βάση το τρίπτυχο ποιότητα – τιμή – μάρκετινγκ προσανατολισμένη στις απαιτήσεις της κάθε χώρας, ώστε να αυξηθεί ο εξαγωγικός προσανατολισμός των ελληνικών επιχειρήσεων.

Βέβαια οι χαμηλές επιδόσεις χαρακτηρίζουν όλο το φάσμα των ελληνικών εξαγωγών. Η βασική κοινή αιτία της φθίνουσας πορείας των ελληνικών εξαγωγών είναι το σοβαρό έλλειμμα ανταγωνιστικότητας, το οποίο συνδέεται όχι μόνο με την τιμή των προϊόντων, αλλά και με την υποδομή της χώρας, τις μεταφορές, τα συστήματα πληροφοριών, την αποτελεσματική δημόσια διοίκηση, και το συνολικό προφίλ της οικονομίας μας. Άλλωστε δεν είναι δυνατόν να παραχθούν ανταγωνιστικά προϊόντα σε ένα μη ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Ένα ακόμη εμπόδιο στις εξαγωγικές δραστηριότητες είναι, επίσης, το μικρό μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων, η φοβία για το άγνωστο, το μακρινό και πολύπλοκο, των σχέσεων με το εξωτερικό σε συνδυασμό με την έλλειψη εξειδικευμένων και κατάλληλα εκπαιδευμένων στελεχών.

Ειδικά για τον κλάδο του επαγγελματικού εξοπλισμού η έλλειψη ενός εθνικού brand name, καθώς ως χώρα δεν είχαμε ιδιαίτερη παράδοση σε κατασκευή μηχανημάτων και μάλιστα ποιοτικών, αποτελεί σημαντικό μειονέκτημα «εν τω γεννάσθαι» του στρατηγικού σχεδιασμού των εξαγωγών της κάθε ελληνικής εταιρείας του κλάδου, έναντι στους κύριους διεθνείς ανταγωνιστές της από την Ιταλία, την Γαλλία, την Ισπανία, την Γερμανία και τις ΗΠΑ.

Έχει κατ' εξακολούθηση τονιστεί από τον Σύνδεσμο Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, η ανάγκη δημιουργίας Εθνικής Στρατηγικής Εξαγωγών, μέσω της

δημιουργίας ενός συντονιστικού οργάνου, στο οποίο θα συμμετέχουν οι αρμόδιοι φορείς που δραστηριοποιούνται στην κατεύθυνση της ανάπτυξης των ελληνικών εξαγωγών, και το οποίο θα συνθέσει τις θέσεις τους και την εμπειρία τους με σκοπό τον συντονισμό των προσπαθειών τους για ενιαία δράση στις αγορές του εξωτερικού.

Επιπρόσθετα, απαιτείται δυναμική προβολή των ελληνικών προϊόντων με την οργάνωση ελληνικών εβδομάδων αλλά και διαρκών εκθέσεων στο εξωτερικό, με εκδηλώσεις προώθησης όχι μόνο για τις επαγγελματικές συσκευές και τα μηχανήματα αλλά για την ελληνική κουζίνα γενικά, όπου θα επιτυγχάνεται η ταυτόχρονη προώθηση των ελληνικών αγροτικών προϊόντων, των ελληνικών τροφίμων, της ελληνικής κουλτούρας και του γαστρονομικού τουρισμού αλλά και των συσκευών που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή παραδοσιακών ελληνικών εδεσμάτων. Οι ενέργειες αυτές εφαρμόζονται επί σειρά ετών από τις ανταγωνίστριες χώρες με σημαντικά θετικά αποτελέσματα στην προώθηση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεών τους.

Όσον αφορά την επιλογή της Ουγγαρίας ως μία πολύ καλή βάση για την δημιουργία διαμετακομιστικού κέντρου για την σύνδεση της κεντρικής, της δυτικής Ευρώπης και των Βαλκανίων με τις υπόλοιπες ανατολικές χώρες (Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, Ρωσία, Ουκρανία, Λευκορωσία, Εσθονία, Λιθουανία), λόγω της γεωγραφικής της θέσης, οι ενδείξεις σήμερα είναι μάλλον αποθαρρυντικές για τους εξής λόγους.

Παρά την πολύ καλή θέση της Ουγγαρίας γεωγραφικά, η σημαντική έλλειψη υποδομών δεν επιτρέπει την εκμετάλλευση της εγγύτητας της με άλλες χώρες. Όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο για τις υποδομές των μεταφορών, η Ουγγαρία έχει σημαντικά προβλήματα οδικού, σιδηροδρομικού και πλωτού δικτύου και η σύνδεσή της με τις υπόλοιπες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (ΧΚΑΕ) είναι δυσχερής. Επιπλέον ο μικρός όγκος εμπορικών συναλλαγών της Ουγγαρίας με τις υπόλοιπες ΧΚΑΕ υπονοεί και έλλειψη τακτικής συγκοινωνιακής σύνδεσης και τακτικών δρομολογίων διεθνών μεταφορών. Ήδη όπως προαναφέρθηκε οι μόνες οδικές συνδέσεις της Ουγγαρίας που δεν παρουσιάζουν προβλήματα σήμερα είναι αυτές με την Σλοβενία και την Αυστρία.

Τα ανύπαρκτα σχεδόν κίνητρα για ίδρυση εμπορικών επιχειρήσεων και οι πολύ υψηλές απαιτήσεις των κινήτρων για ίδρυση μεταποιητικών επιχειρήσεων (υψηλός τζίρος, αυξημένο προσωπικό – πάνω από 100 άτομα) καθιστούν την χώρα ελάχιστα ελκυστική για δημιουργία άμεσης ξένης επένδυσης από πλευράς των ελληνικών επιχειρήσεων κατασκευής επαγγελματικού εξοπλισμού, που στην συντριπτική πλειοψηφία τους πρόκειται για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Επίσης, λόγω των ελλειπών υποδομών, κυρίως στον τομέα των μεταφορών και τηλεπικοινωνιών στις περιοχές εκτός της Βουδαπέστης, η ίδρυση μιας εμπορικής θυγατρικής με στόχο να εξυπηρετεί την ευρύτερη περιοχή των ΧΚΑΕ ως διαμετακομιστικό κέντρο θα έπρεπε να βρίσκεται στην περιοχή της Βουδαπέστης. Η περίπτωση, όμως, της εγκατάστασης στην Βουδαπέστη είναι μάλλον αποθαρρυντική για τους εξής λόγους:

- Δυσκολία εύρεσης προσωπικού με ιδιαίτερες γνώσεις και δεξιότητες στην περιοχή, όπως προκύπτει και από το πολύ χαμηλό ποσοστό ανεργίας στην Βουδαπέστη (2,6%), και που σημαίνει, επίσης, και ιδιαίτερα αυξημένο μισθολογικό κόστος.
- Υψηλή αξία της γης στην Βουδαπέστη σήμερα (ενδεικτικά, οι τιμές ενοικίασης γραφείων κυμαίνονται γύρω στα 10 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο), που είναι αποτέλεσμα της εντυπωσιακά υψηλής ζήτησης για στέγαση των Ούγγρων ιδιωτών αλλά και των εγχώριων και ξένων επενδυτών στην πόλη. Αυτό σημαίνει ακόμη ένα παράγοντα σημαντικού κόστους σε επίπεδο υψηλότερο από το αναμενόμενο σε χώρα της Ανατολικής Ευρώπης.
- Η ύπαρξη διαφθοράς στην χώρα, και ειδικά στην Βουδαπέστη που είναι το κέντρο όλων των εξουσιών της χώρας, με υψηλό, μάλιστα, βιοτικό επίπεδο, αποτελεί έναν ακόμη παράγοντα δυσχερειών και αυξημένου, πιθανώς, κόστους για επένδυση τοπικά.

Με δεδομένο, λοιπόν, την εξέταση της χώρας για επένδυση από ελληνικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις ενός κλάδου με χαμηλή, σχετικά, εξωστρέφεια και μηδαμινή, σχεδόν, εμπειρία διεθνούς επέκτασης μέσω άμεσων επενδύσεων στο εξωτερικό (εκτός 2-3 εξαιρέσεων) και σταθμίζοντας το κόστος και την απόδοση από μία τέτοια επένδυση, δεν συνιστάται, προς το παρόν, η πραγματοποίηση άμεσης

επένδυσης στην Ουγγαρία με σκοπό την εξυπηρέτηση της τοπικής αγοράς και την διαμετακόμιση προϊόντων προς άλλες χώρες της ευρύτερης περιοχής.

Εναλλακτικά, με βάση όλες τις πληροφορίες και παρατηρήσεις που προαναφέρθηκαν και για τον συγκεκριμένο κλάδο που εξετάζεται, θα μπορούσε να προταθεί η δημιουργία εμπορικής θυγατρικής στην Βουδαπέστη, σε βάση στρατηγικών συμμαχιών μεταξύ ελλήνων κατασκευαστών επαγγελματικού εξοπλισμού που παράγουν προϊόντα εφάμιλλης ποιότητας, τα οποία είναι συμπληρωματικά και όχι ανταγωνιστικά μεταξύ τους. Η θυγατρική θα μπορούσε να εξυπηρετεί τους Ούγγρους διανομείς με κεντρικά αποθέματα τοπικά, ώστε να αρθεί το ανταγωνιστικό μειονέκτημα των αυξημένων εξόδων μεταφοράς και της ανεπαρκούς εξυπηρέτησης της περιοχής από τις ελληνικές εταιρείες διεθνών μεταφορών, ειδικά για μη πλήρη φορτία. Καθώς η πρακτική αυτή δεν έχει υιοθετηθεί ευρέως από τον ανταγωνισμό τοπικά, θα αποτελούσε σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και θα οδηγούσε σε απόκτηση σημαντικού μεριδίου της αγοράς επαγγελματικού εξοπλισμού από έλληνες κατασκευαστές. Η υιοθέτηση στρατηγικών συμμαχιών σε επιλεγμένες αγορές συντελεί στην επίτευξη οικονομιών κλίμακας και στην δραματική μείωση του κόστους ίδρυσης και λειτουργίας μιας θυγατρικής εμπορικής επιχείρησης.

Με δεδομένη την απειρία των ελλήνων κατασκευαστών επαγγελματικού εξοπλισμού σε άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό, θα ήταν, ίσως, δόκιμο η έναρξη των στρατηγικών συμμαχιών και η ίδρυση εμπορικών θυγατρικών να ξεκινούσε από χώρες με ομαλότερο περιβάλλον και για την εξυπηρέτηση μεγαλύτερων – γεωγραφικά και πληθυσμιακά – περιοχών. Για το λόγο αυτό αντί της ίδρυσης εμπορικής θυγατρικής στην Ουγγαρία προτείνεται ως συντηρητικότερη, και άρα πιθανότερο να εφαρμοστεί, η ίδρυση κοινής εμπορικής θυγατρικής (joint venture) μεταξύ ελλήνων κατασκευαστών (στρατηγική συμμαχία) σε χώρα της Ε.Ε. με στρατηγική θέση ώστε να εξυπηρετούνται όσο το δυνατόν περισσότερες αγορές. Οι καλύτερες επιλογές χωρών θα ήταν η Γερμανία και η Ιταλία, ενώ ειδικά για την εξυπηρέτηση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, θα μπορούσε να προταθεί και η Αυστρία. Η Ιταλία φαίνεται ως η καλύτερη επιλογή κυρίως λόγω της εγγύτητας με την Ελλάδα και των στενών εμπορικών σχέσεων με την χώρα αυτή

στον τομέα του επαγγελματικού εξοπλισμού (προϊόντων και πρώτων υλών). Ένας δεύτερος, επίσης σημαντικός, λόγος που ενισχύει την υιοθέτηση μιας τέτοιας πρότασης, αποτελεί το γεγονός ότι η Ιταλία είναι η έδρα των κυριότερων ανταγωνιστών των ελλήνων κατασκευαστών, διαθέτει άριστες υποδομές και περιβάλλον για εξαγωγικές επιχειρήσεις και εξαιρετική παράδοση στον κλάδο ενώ αποτελεί και πόλο συγκέντρωσης των διεθνών διανομέων επαγγελματικού εξοπλισμού. Επίσης, η Ιταλία είναι μία πολύ δύσκολη και κορεσμένη αγορά στο εσωτερικό της με πολύ έντονο τοπικό ανταγωνισμό όπου δεν μπορούν εύκολα να διεισδύσουν οι έλληνες κατασκευαστές επαγγελματικού εξοπλισμού, ειδικά από μακριά. Οπότε η εγκατάσταση μιας αλλοδαπής εμπορικής επιχείρησης στην Ιταλία θα συντελούσε ταυτόχρονα στην εκμετάλλευση μέρους των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των Ιταλών κατασκευαστών σε διεθνές επίπεδο, και στην αύξηση του μεριδίου της στην τοπική αγορά.

Για την εξέταση αυτής της προοπτικής συνιστάται περαιτέρω διερεύνηση, θέμα που αποτελεί το αντικείμενο άλλης εκτεταμένης έρευνας. Για να συμβούν όλα αυτά, να διερευνηθούν και να υιοθετηθούν παρόμοιες προτάσεις θα πρέπει, βασικά, οι έλληνες εξαγωγείς εξοπλισμού μαζικής εστίασης να σταματήσουν να αντιμετωπίζουν τις εξαγωγές με αμυντικό τρόπο, όπως γίνεται έως σήμερα, αλλά να ακολουθήσουν επιθετική πολιτική στις πωλήσεις τους στο εξωτερικό, συστηματικά και οργανωμένα, βασισμένοι σε συγκεκριμένη στρατηγική με βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗΣ

Szegfu u. 3
1063 BUDAPEST
Tel. : 00 36 1/4132610, 4132608
Fax : 00 36 1/3421934
E-mail : greekemb@axelero.hu

ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Margit krt. 43-45
1024 BUDAPEST
Tel. : 00 36 1/3362610
Fax : 00 36 1/3362613
E-mail : hungary@dos.gr

ΕΛΛΗΝΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ, ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΤΟΥΡΙΣΤ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

Almos u. 76
1192 BUDAPEST
Tel. : 00 36 1/2801895, 2803675
Fax : 00 36 1/2802568
Πρόεδρος : κα Μάρθα Πολυτίδου

ΕΛΛΗΝΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αβέρωφ 38
142 32 ΠΕΡΙΣΣΟΣ - ΑΘΗΝΑ
Tel. : 00 30 10/ 2586022
Fax : 00 30 10/2586818
E-mail : diana@ath.fortnet.gr
Πρόεδρος : κος Πάνος Ζερίτης

HUNGARIAN INVESTMENT & TRADE DEVELOPMENT AGENCY (I.T.D. HUNGARY)

Andrassy 12, 1064 BUDAPEST - HUNGARY
Tel. : 00 36 1/4728100 Fax : 00 36 1/4728101
E-mail : itd@itd.hu WEB : www.itd.hu
Contact persons : Mrs Agota GAZDA, Director of Developed Countries
Mrs Orsolya SIMON, Reference for Greece, E-mail : simon@itd.hu
Αντιπροσωπεία στην Ελλάδα: κ. Szatmari Janos ig., e-mail: itdathen@otenet.gr
Τηλ: 210-6401194, Fax: 210-6401197

BUDAPEST CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Krisztina krt. 99

1016 BUDAPEST - HUNGARY

Tel. : 00 36 1/4882173 Fax : 00 36 1/4882180

E-mail : foreign@bkik.hungary.net

Contact person : Mrs Nora JAVOR, Director of International Relations

HUNGARIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Kossuth Lajos ter 6-8

1055 BUDAPEST - HUNGARY

Tel. : 00 36 1/4745100, 4745145

Fax : 00 36 1/4745105

E-mail : intdept@mkik.hu

Contact persons : Dr. Maria TENYENE STARK (Mrs) , Director of International Relations

www.mkik.hu

JOINT VENTURE ASSOCIATION

Kuny Domokos u. 13-15

1012 BUDAPEST - HUNGARY

Letters : 1525 BUDAPEST, P.O.Box : 88

Tel.: 00 36 1/489-0368, 212-2506

Fax: 00 36 1/489-0368, 489-0369

E-mail: joint@dbassoc.hu

Contact persons : Mr. István SZOLLAR, Deputy Executive Director

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Ministry of Economy and Transport

Honved u. 13-15, H1055 Budapest

Tel: (36.1)374-2700 Fax: (36.1)374-2925

www.gkm.hu

GKI ECONOMIC RESEARCH CO.

Υπηρεσία Οικονομικών Ερευνών

Semmelweis u. 9, H-1052 Budapest

Tel: (36.1.) 3181868, Fax: (36.1) 318-40-23

www.gki.hu

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Ministry of Justice

Kossuth ter. 4, H-1055 Budapest

Τηλ: (36.1) 4413003

www.im.gov.hu

Τμήμα παροχής πληροφοριών μητρώου εταιρειών

(καταχωρήσεις εταιρειών, ισολογισμοί, αποτελέσματα χρήσης)

v. Szalay utca 16, Budapest

Τηλ: (+36.1) 3127468 Fax: (+36.1) 3328902

ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
VAMINFO (Customs Information Service)
Τηλ: (36.1) 4704119 Fax: (36.1) 4704120
e-mail: vam.info@mail.vpop.hu

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
Ministry of Industry, Trade and Tourism
Honved u 13 – 15 H – 1055 Budapest
Τηλ: (36.1) 302 2355
Fax: (36.1) 302 2394
ΤΜΗΜΑ ΑΔΕΙΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ
The Import Permission Department
Τηλ: (36.1) 156 5566

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
The Investment and Trade Promotion Division
Vigado u 6 Budapest
Τηλ: (36.1) 118 5044

ΤΜΗΜΑ ΑΔΕΙΩΝ
The Licensing Division
Margit korut 85, H – 1024 Budapest
Τηλ: (36.1) 156 5566

ΕΝΩΣΗ ΟΥΓΓΡΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ
Ministry of Hungarian Industrial Parks
Τηλ: (36.1) 322 5631

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ,
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ
Budapest Police Headquarters, Administration Division Alien
Department
Varosligeti fasor 46 – 48 H – 1068 Budapest
Τηλ: (36.1) 118 0800
Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις για τις άδειες
εργασίας δίνονται από την Ένωση Κοινοπραξιών (Joint Venture Association)
Τηλ: (36.1) 212 2506

ΟΥΓΓΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
Hungarian Copyright Protection Office
1016 Meszaros u 15 – 17 H – 1016 Budapest
Τηλ: (36.1) 212 1559 Fax: (36.1) 212 1544
Το Τμήμα Υποβολής Αιτήσεων βρίσκεται στην ακόλουθη διεύθυνση:
Andrassy ut 29 H – 1061 Budapest,
Τηλ: (36.1) 322 1267

ΑΝΩΤΑΤΗ ΑΡΧΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Hungarian Environmental Chief Inspectorate

Alkotmany u 29 H – 1054 Budapest

Τηλ: (36.1) 322 9940

ΕΝΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΞΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Hungarian Export Credit Insurance Co (MEHIB)

Nagymezo u 44 H - 1065 Budapest

Τηλ: (36.1) 269 0580 Fax: (36.1) 269 1198

ΟΥΓΓΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΞΑΓΩΓΩΝ – ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ

Hungarian Export – Import Bank (Eximbank)

Nagymezo u 44 H – 1065 Budapest

Τηλ: (36.1) 269 0580 Fax: (36.1) 269 4476

ΟΥΓΓΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Hungarian Labour Centre

Mozsar u 14 I emelet H – Budapest VI H – 1005 Budapest

Τηλ: (36.1) 132 7782

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΩΝ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Hungarian Patent Office (HPO)

Garibaldi u 2, H – 1054 Budapest

Τηλ: (36.1) 312 4400

Fax: (36.1) 131 2596

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΩΝ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

The HPO's Industrial Property Library

Perczel Mor u 2 – 4, H – 1054 Budapest

Τηλ: (36.1) 153 2255

ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΗΜΙΩΝ

Hungarian State Supervisory Board of Public Health and Epidemics

Gyali u 2 – 6 H – 1097 Budapest

Τηλ: (36.1) 215 2250

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

Hungarian Tax and Financial Audit Office (APEH)

Szechenyi u 2, H – 1373 Budapest

Τηλ: (36.1) 269 2568

**VERZAL, Ο ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΝΟΜΙΚΟΣ ΕΚΔΟΤΗΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ
ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ
VERZAL, the official legal publisher in Hungary for all laws and decrees**
Frangepan u 66/b, H – 1135 Budapest
Τηλ. - Fax: (36.1) 270 3687

**ΟΥΓΓΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
Hungarian Association of International Companies**
Lajos u 48 – 66, C epelet IV emelet, H - 1036 Budapest
Τηλ: (36.1) 250 8441
Fax: (36.1) 250 8442

**ΔΙΕΘΝΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
International Finance Corp (IFC)**
Szabadsag ter 7, Bank Centre, H – 1944 Budapest
Τηλ: (36.1) 302 9593
Fax: (36.1) 302 9597

**ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΟΜΑΔΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
International Labour Organisation (ILO), Central and Eastern
European Team**
Mszar u 14, H – 1066 Budapest
Τηλ: (36.1) 301 4900
Fax: (36.1) 153 3683

**ΑΜΕΡΙΚΑΝΟ – ΟΥΓΓΡΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Hungarian – American Enterprise Fund**
Rakoczi u 1 – 3, H – 1088 Budapest
Τηλ: (36.1) 266 7175
Fax: (36.1) 266 7086

**TAMEIO TEXNOΓNΩΣΙΑΣ
know – how Fund**
Harmincad u 6, H – 1051 Budapest
Τηλ: (36.1) 266 1430

ΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

“Ukba” Προϊόντα ζαχαροπλαστικής και αρτοποιίας, επεξεργασία κρέατος και γαστρονομίας:

Hungexpo
P.O. Box 44, H – 1441 Budapest
Τηλ: (36.1) 263 6000, Fax: (36.1) 263 6098

DURMA Messe Stuttgart Intenational
Τηλ: (49.711) 258 9606, Fax: (49.711) 258 9555

“Foodapest” Τρόφιμα, ποτά, επεξεργασία τροφίμων:

Hungexpo
P.O. Box 44, H – 1441 Budapest
Τηλ: (36.1) 263 6000, Fax: (36.1) 263 6098

Reed Exhibition Companies
Heerdter Sandberg 32, D – 40549 Dusseldorf
Τηλ: (49.211) 556 281, Fax: (49.211) 556 231

“Hoventa” Εξοπλισμός Μαζικής Εστίασης και Ξενοδοχείων:

HOVENTA Kft
Felsőerdosor u.11, H1068 Budapest
Tel/Fax: (36-1)3511310, 3511309
e-mail: hoventa@hoventa.hu www.hoventa.hu

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

www.hungarytourism.hu - www.tourinform.hu (ιστοσελίδες του Ουγγρικού οργανισμού τουρισμού)

www.superpages.hu (ιστοσελίδα του «χρυσού οδηγού» επιχειρήσεων της Βουδαπέστης)

www.mtt.hu, - www.aranyoldalak.hu (ιστοσελίδες του Ουγγρικού οργανισμού τηλεπικοινωνιών με τηλεφωνικούς καταλόγους και καταλόγους επιχειρήσεων)

www.kompass.com (μηχανή αναζήτησης για επιχειρήσεις)

www.cia.gov/cia/publications/factbook (η έκδοση FACTBOOK με πληροφορίες για όλες τις χώρες, το οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό περιβάλλον τους, τις υποδομές τους καθώς και επισημάνσεις για πιθανά προβλήματα.)

www.bbj.hu (ιστοσελίδα της αγγλόφωνης εφημερίδας Budapest Business Journal)

www.colliers.hu - www.gands.hu (ιστοσελίδες εταιρειών διαχείρισης ακινήτων με πληροφορίες για ακίνητα προς πώληση και ενοικίαση στην Ουγγαρία)

www.ceeproperty.com (ιστοσελίδα του περιοδικού ακινήτων RESOURCE)

www.ey.hu (ιστοσελίδα της εταιρίας συμβούλων Ernst and Young με πληροφορίες για την Ουγγαρία)

www.kopint-datorg.hu (ιστοσελίδα της εταιρείας συμβούλων KOPINT-DATORG που διεξάγει έρευνες αγορών και εκδίδει και τον ουγγρικό οδηγό διεθνούς εμπορίου)

www.business2hungary.com (επιχειρηματικές πληροφορίες για την Ουγγαρία, από τον ITDH)

www.hoventa.hu (ιστοσελίδα της έκθεσης HOVENTA)

www.meei.hu (Ουγγρικός οργανισμός τυποποίησης & προδιαγραφών)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ

1. Kotler Philip, Marketing Management, Int'l edition, 10th ed., Prentice Hall, 2000
2. Pride W., Ferrell O.C., Marketing: Concepts and Strategies, Houghton Mifflin, 2000
3. Ball A., McCulloch W. Jr, Frantz P, Geringer M.J. and Minor M., International Business: The Challenge of Global Competition, Int'l edition, 8th edition, 2002
4. Arthur Andersen Kft, Doing Business in Hungary 2002, Budapest 2002
5. GKI Gazdasagkutato Rt, Economic Outlook for Hungary 2002, Economic Trends and Research Summaries 2002, No.1, Budapest 2002
6. Hungarian Chamber of Commerce and Industry, Investment and Business Guide to Hungary, 2000
7. Hungarian Chamber of Commerce and Industry, Hungary 2002
8. Ministry of Economic Affairs and ITDH, Investors' Booklets 2002: Procedure for Setting Up a Company in Hungary
9. Ministry of Economic Affairs and ITDH, Investors' Booklets 2002: Taxation in Hungary
10. Ministry of Economic Affairs and ITDH, Investors' Booklets 2002: Accounting Regulations in Hungary
11. Ministry of Economic Affairs and ITDH, Investors' Booklets 2002: Government Incentives: Tax incentives, Investment-Related Allocations in the Szechenyi Plan
12. Institute for Small Business Development (of Hungary), State of Small and Medium Sized Business in Hungary, Annual Report 2001,
13. Ελληνική Πρεσβεία Ουγγαρίας, Γραφείο Συμβούλου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, Έκθεση Έτους 2001 για τις Εξελίξεις της Ουγγρικής Οικονομίας και των Ελληνο-ουγγρικών Σχέσεων, Βουδαπέστη 2002
14. Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, Η Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι Επιπτώσεις της στο Ελληνικό Εξαγωγικό Εμπόριο, Θεσσαλονίκη 2002
15. Σακκουλίδης Γ., Διεύρυνση & Νοτιοανατολική Ευρώπη, Ευρωπαϊκό Κέντρο Επικοινωνίας Πληροφόρησης και Πολιτισμού, Θεσσαλονίκη 2002
16. Ελληνική Πρεσβεία Ρώμης, Γραφείο Συμβούλου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων, Πληροφορίες για Έλληνες Εξαγωγές στην Ιταλία, Ρώμη 2002
17. Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών, Πληροφοριακό Δελτίο για την Ουγγαρία,
18. HOVENTA Kft, Κατάλογος Εκθετών HOVENTA, (έκθεση εξοπλισμού ξενοδοχείων και εστιατορίων) Βουδαπέστη 2002
19. Στοιχεία από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομίας και Μεταφορών (www.gkm.hu)
20. Διαφημιστικά φυλλάδια εταιρειών – προμηθευτών εξοπλισμού μαζικής εστίασης